

årsrapport 2013

helgelandsparebank
- EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

Innholdsfortegnelse

Administrerende direktørs kommentarer	1
Bankens hovedstyre	2
Bankens ledergruppe	2
Helgeland Sparebank - en drivkraft for vekst	3
Helgeland er rik på ressurser	4
Hovedtall konsern og morbank	15
Årsberetning	16
Eierstyring og selskapsledelse	17
Resultatregnskap konsern og morbank	29
Balanse konsern og morbank	30
Endring i egenkapital konsern	31
Kontantstrømoppstilling konsern	33
Fremtidsutsikter på Helgeland	35
Innholdsfortegnelse noter	43
Regnskapsprinsipper og noter konsern og morbank	45
Nøkkeltall konsern og morbank	107
Helgeland Sparebank - en engasjert og samfunnsbevisst lokalbank	110
Campus Helgeland - motor for kompetanse , utvikling og nyskapning	114

Vi retter en stor takk til de bedrifter og enkeltpersoner som på en eller annen måte har bidratt med innhold i Årsrapporten 2013. I første rekke takker vi Kunnskapsparken Helgeland ved prosjektleder Monica Hagen og Mye i Media som har gitt oss anledning til å bruke deler av magasinet "Horisont Helgeland" for å formidle kunnskap om den flotte regionen som vi er en del av. Vi vil også rette en takk til fotografene Rami Abood, Bjørn Leirvik, Leif Karstensen og Studio akm ved Anne Kari Myrvik som alle har bidratt med flotte bilder som gjør beretningen illustrativ og billedlig. En stor takk rettes også til alle enkeltpersoner som har vært med å bidra i vårt magasin "Horisont Helgeland" og som derigjennom også skaper et solid innhold i denne beretningen.

“Et historisk godt resultat”.

Jan Erik Furunes
Administrerende direktør

Resultat før skatt i 2013 ble på 266 millioner kroner. Det er det beste resultatet i bankens historie. Sykefraværet ble på 3,6 % som er det laveste siden bankfusjonen i 2005.

Resultatforbedringen før skatt siden 2011 er på nøyaktig 100 %.

Svært få andre banker kan vise til en resultatforbedring på samme nivå primært basert på bankens ordinære kjernevirksomhet.

Ansatte i hele banken har gjort en strålende jobb som har resultert i bedre inntjening og lavere kostnader.

Nord-Norges eneste alliansefrie bank har derfor en solid plattform ved inngangen til 2014.

Bankens satsning på Frende forsikring har vært en suksess. Vi har nå den største markedsandelen på Helgeland innen bil- og boligforsikring.

Driftskostnadene fortsetter å falle målt i prosent av både inntekter og forvaltningskapital. Tap på utlån i person- og bedriftsmarkedet er beskjedne.

Det gode resultatet bidrar til å styrke egenkapitalen i tråd med myndighetenes krav om mer solide norske banker. Egenkapitalavkastningen er også kraftig forbedret.

Samtidig styrkes bankens gavefond. Banken har siden 2007 betalt ut over 100 millioner fra gavefondet. Dette har primært gått til tiltak innenfor kultur, idrett og kunnskap på hele Helgeland.

I 2013 kom andre utgave av “Horisont Helgeland”. Målet med denne utgaven var å bygge stolthet og kunnskap om regionen. Magasinet er distribuert til alle husstander, med gode tilbakemeldinger.

Bankens viktige samfunnsrolle ble også tydelig på starten av 2013. Da mottok banken brev fra landsbruksministeren med honnør til den rollen banken har når det gjelder matproduksjon i regionen.

Forvaltningskapitalen er nå på 26 mrd. kroner hvorav 20,7 milliarder er utlånt til kunder. 2013 har vært preget av redusert utlånsvekst og økt innskuddsvekst.

Bakgrunnen for redusert utlånsvekst er tredelt: En foreløpig svak oppbremsing i norsk økonomi, større forsiktighet med høy gjeldsbelastning og økte egenkapitalkrav til både lånekundene og bankene.

Flere ting tyder på at gullalderen i norsk økonomi sannsynligvis er over. I dette perspektivet blir de neste årene spennende både for husholdninger, næringsliv og banker.

Jan Erik Furunes

Jan Erik Furunes
Administrerende direktør

BANKENS HOVEDSTYRE

Bankens hovedstyre har i 2013 bestått av, fra venstre: Stein Andre Herigstad-Olsen, Bjørn Audun Risøy, ansatterrepresentant May Heimdal, Monica Skjellstad, Gislaug Øygarden, styreleder Thore Michalsen, Ove Brattbakk og ansattes fast møtende vararepresentant, Svein Hansen.

BANKENS LEDERGRUPPE

Øverst fra fra venstre: Administrerende direktør - Jan Erik Furunes, viseadministrerende direktør og direktør region nord - Lisbeth Flågeng, direktør region sør - Dag Hugo Heimstad, direktør finansstyring - Inger-Lise Strøm, direktør risikostyring - Anne Ekroll, direktør plassering og forsikring - Sverre Klausen, direktør organisasjonsutvikling - Ann Karin Krogli og direktør forretningsutvikling - Øyvind Karlsen.

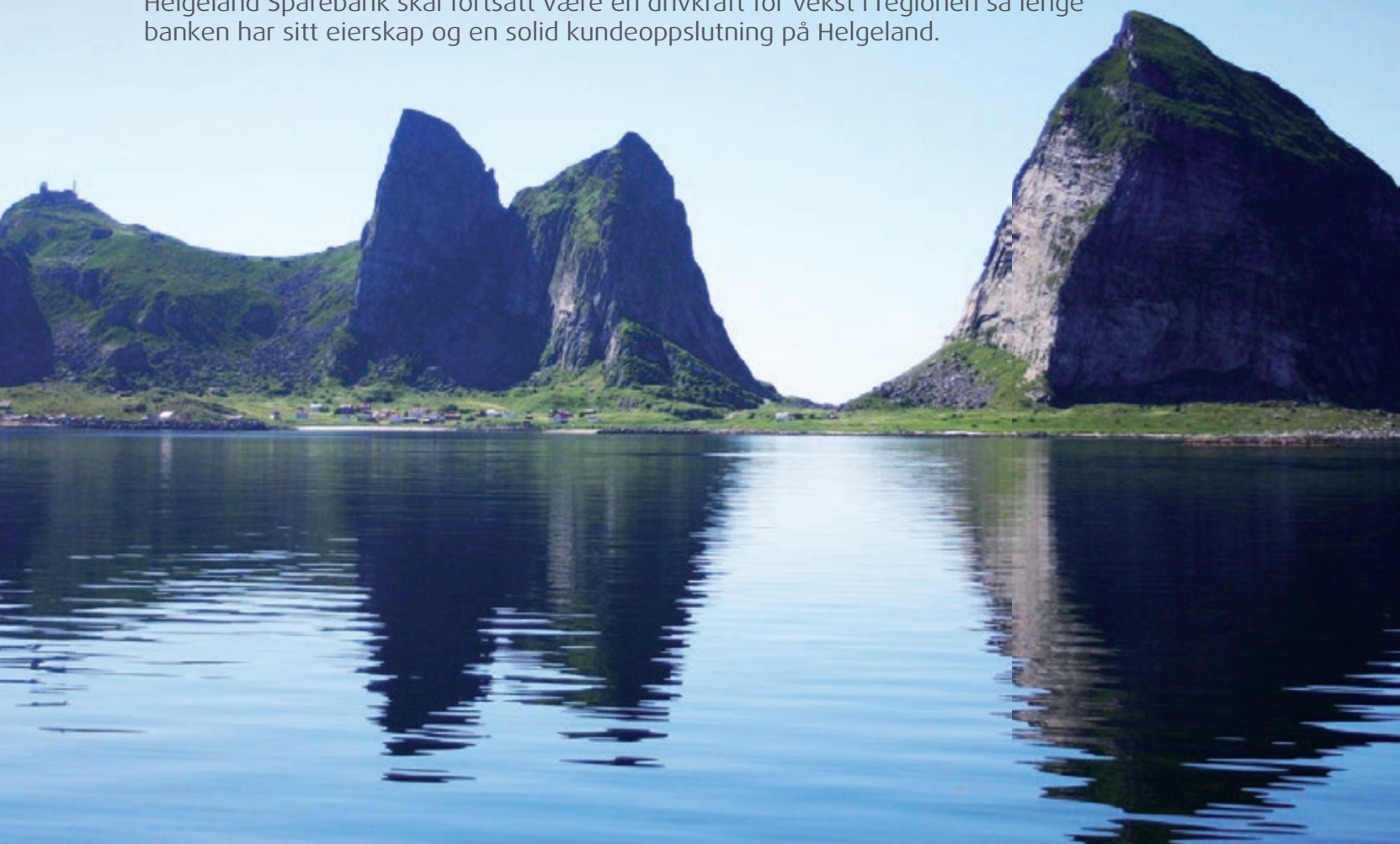
EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

Helgeland Sparebank er i dag ett av to finansielle tyngdepunkt med hovedkontor i landsdelen, og er den eneste selvstendige, alliansefrie og børsnoterte regionbanken igjen i Nord-Norge. Vi er Norges 12. største sparebank av totalt 110 banker, og har i dag 15 kontor i 13 kommuner på Helgeland. Banken er en sentral eier i Helgeland Invest – ett av de største investerings-selskapene i Nord-Norge.

Over 20 milliarder kroner er lånt ut til bedrifter og husholdninger på Helgeland, noe som har bidratt til utvikling og vekst både i medgangs- og motgangstider. Helgeland Sparebank har over 50 % markedsandel og en solid egenkapital som gir finansiell styrke til videre utvikling av regionen. Vi er en komplett lokalbank med det største og “tyngste” rådgivermiljøet i regionen. Samlet sett har vi solid og bred kompetanse og raske beslutningsveier.

Helgeland Sparebank har tilbakeført store deler av sitt overskudd til idrett, kultur og kunnskap på Helgeland i form av tilskudd og gaver, og er i tillegg en solid støttespiller gjennom årlige samarbeidsavtaler med lag og foreninger i hele regionen.

Helgeland Sparebank skal fortsatt være en drivkraft for vekst i regionen så lenge banken har sitt eierskap og en solid kundeoppslutning på Helgeland.

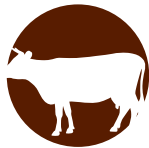

HELGELAND er RIK PÅ RESSURSER

Helgeland er rik på naturressurser og vi produserer en rekke varer som verden trenger. I dag går 70-80 % av eksporten til Europa, mens prisene styres av etterspørselen globalt. Fremvoksende økonomier som Kina, Russland, India og Brasil har også behov for våre råvarer, tjenester og kunnskap, og vil i fremtiden spille en enda viktigere rolle for utviklingen i vår region.

Verden er i stor endring og det skjer en dramatisk maktforskyvning i folketall og økonomi fra vest til øst. Det forventes at jordas befolkning vil øke til 9 milliarder i 2050, at Europas andel av befolkningen vil bli kraftig redusert og at Asias middelklasse vil øke med 2 milliarder. Som følge av befolkningsvekst og økt levestandard vil de mest kritiske ressursene være mat, vann og energi. Frem mot 2050 vil verdens energiforbruk øke med 80 %, halvparten av befolkningen vil mangle rent vann, og for å dekke matbehovet må verden produsere dobbelt så mye mat som i dag. Dette gir både utfordringer og nye muligheter for næringslivet på Helgeland og de rike ressursene vi råår over.

MATPRODUKSJON på Helgeland

KUKOMMUNE NR 1
Sømna er kukommune nr 1 med 1730 melkekyr. Dette tilsvarer 16,7 % av dyretallet på Helgeland.

SAUEKOMMUNE NR 1
Hattfjelldal og Hemnes med 7943 sau er de to kommunene med flest sauer. Dette utgjør 25,1 % av dyretallet på Helgeland.

GRISEKOMMUNE NR 1
Vega er grisekommune nr 1, med 1226 griser, som tilsvarer 18,9 % av dyretallet på Helgeland.

Fra Træna eksporteres det årlig 75 000 tonn med **FISK**. Sild, makrell, lodde og hvitlaks går primært til Japan og Kina, mens torsk, hyse og sei havner på middagsbordene i Europa.

I 2012 ble det levert 63 705 **GRISER** til slakteri på Helgeland. Produksjonen har økt med 41,6 % siden 2009.

Hver uke sendes tre tonn levende **KAMSKJELL** ut fra Herøy. Dykkerne henter opp skjellene fra dypet i området rundt Herøy.

Helgeland var i 2012 best i landet på **MELKEPRODUKSJON** og leverte 96,98 % elitemelk. Det leveres ca. 64 millioner liter melk årlig til meieriene på Helgeland.

I 2012 ble det levert totalt 10,7 millioner **EGG** til eggpakkeri på Helgeland. Dette er nok til å dekke det årlige forbruket til drøyt 57 000 nordmenn.

MAT fra Helgeland har høstet flere priser de senere år. Blant annet ble Straumbotn gårdsmeieri kåret til årets nyskaper i Nord-Norge i 2011.

Torsk fra Dønna

Lam fra Aldra

Kjekjøtt fra Hattfjelldal

PRIMÆRNÆRINGENE

på Helgeland sysselsetter totalt 2471 personer, dette er 1400 flere personer enn landsgjennomsnittet. Dette skyldes Helgelands sterke posisjon innenfor fiskeri og havbruk.

Havbruksnæringen utgjør viktige hjørnesteinsbedrifter i flere øysamfunn og gir betydelige ringvirkninger på Helgeland. Hvert årsverk i havbruksnæringen skaper nesten to årsverk i andre deler av næringslivet og legger grunnlag for servicebedrifter, veier og annen infrastruktur på hele Helgeland.

Det blir færre aktører i primærnæringene, men det produseres et større volum og mer effektivt enn tidligere. Det satses på store automatiserte driftsbygninger i landbruket og samdrift bøndene i mellom. Et godt eksempel er svinproduksjonen, som har hatt en markant økning på Helgeland de siste årene.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Statens landbruksforvaltning, Nordlandsmat, Tine, Laks.no, Modolv Sjøset

VERDSKJENT LAKS

Ti prosent av Norges produksjon av laks skjer på Helgeland. Hadde ett års produksjon av laks fra Lovund blitt brukt til sushi, ville bitene nådd halvannen gang rundt jorda.

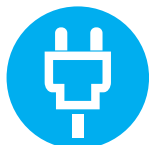
Verdens beste sushi-kokk, Alex Cabaio, foretrekker laks fra Lovund – men det har ikke alltid ligget i kortene at fisk fra øya skulle være lovprist på sushi-restauranter rundt om i verden.

For 40 år siden var øya Lovund i Lurøy kommune truet av fraflytting, men takket være to lærere som så store muligheter i lakseoppdrett er nå befolkningen doblet.

Daglig tar lakseslakteriet på Lovund imot opptil 230 tonn laks, og den totale omsetningen er på over 1 milliard kroner i året. Dette gjør Nova Sea til en av de største bedriftene på Helgelandskysten, med en årlig eksport av 30 millioner kilo ren og sunn mat. Den største lakseprodusenten på Helgeland er Marine Harvest på Herøy.

ENERGI og MINERALER på Helgeland

KRAFT

På Helgeland er det utbyggingsplaner for ca. 7 TWh innen vann- og vindkraft, dette tilsvarer en dobling av dagens produksjon. Helgeland er blant de største utbyggingsregioner i landet for småkraft med dertil hørende nettutbygging.

OLJE

Petroleumsrelatert leveranser på Helgeland økte fra 650 mill. kroner i 2008 til 1310 mill. kroner i 2012. Dette gjør Helgeland til den største leverandørregionen i Nord-Norge.

BERGVERK

Ørtfjell i Dunderlandsdalen er en av to jernmalmgruver som er i kommersiell drift i Nord-Norge. Totalt er det anslått verdier i Ørtfjell for i underkant av 250 mrd. kroner.

Helgeland har de siste ti årene hatt overskudd på **ENERGI** lik 1 TWh per år, ca. like mye som det årlige strømforbruket til 62 000 boliger.

Leverandørbedrifter til **OLJE- OG GASSNÆRINGEN** på Helgeland forventer å fordoble omsetningen frem mot 2017.

I 2012 utvant mineralnæringen på Helgeland **MINERALER** for 1,1 mrd. kroner. Dette tilsvarer 5,5 millioner solgte tonn.

Omtrent 40 % av alle øl- og brusbokser på markedet i Europa har lokk som er valset ut av **METALL** fremstilt ved Alcoa

Rana kraftverk er Nord-Norges **STØRSTE KRAFTVERK** målt i produksjon og er Norges sjette største kraftverk.

Aasta Hansteen blir den neste store **OLJE- OG GASSUTBYGGINGEN** utenfor Helgelandskysten. Her skal det investeres for i underkant av 60 mrd. kroner.

Alcoa i Mosjøen

Malm fra Storforshei

Øvre Forsland Vannkraftanlegg,

NATURRESSURSER

er et av Helgelands største konkurransefortrinn. Regionens tilgang på energi og mineraler har lagt grunnlaget for mange virksomheter og arbeidsplasser.

Helgeland er en av landets ledende vannkraftregioner og produserer store mengder fornybar energi. I utbygging av vannkraftverk fokuseres det på at kraftverkene skal tilpasses omgivelsene og sikre gode rekreasjonsmuligheter. Mineralnæringen har lange tradisjoner på Helgeland, og de to største aktørene er Rana Gruber på Storforshei og Brønnøy Kalk i Velfjord. Mineralene blir solgt på verdensmarkedet, hvor det brukes i produksjon av for eksempel biler, mobiltelefoner og kosmetikk. Kalk er for øvrig en viktig del av papirproduksjon og et magasin i butikken inneholder mest sannsynlig kalk fra Velfjord. Helgeland har i dag den sterkeste verkstedindustrien i Nord-Norge. Dette gjør regionen til en viktig aktør for utvikling av olje- og gassindustrien i Nord-Norge de neste årene. Den økte aktiviteten knyttet til feltene Norne, Skarv og nå Aasta Hansteen, har ført til optimisme på hele Helgeland.

Kilder: Norges vassdrags- og energidirektorat, Helgelandskraft, Levert, Norges geologiske undersøkelse, Brønnøy Kalk, Mo Industripark, Alcoa, Sektoranalyse for mineralnæringen i Nord-Norge, Kunnskapsparken Helgeland

GJENBRUK I VERDENSKLASSE

Industrien på Helgeland foredler store mengder fornybar energi. Høye fjell, isbreer og mye nedbør har skapt et enormt energi-reservoar for industriell utvikling på Helgeland.

For industrien i Mo Industripark, er det helt avgjørende med god tilgang på vann. Vannet fra reservoarene brukes flere ganger før det renner ut i havet. På vei mot havet går vannet gjennom to kraftverk, i tillegg til at det brukes i fiskeoppdrett og til å kjøle ned ovnene i industrien. Totalt blir vannet utnyttet fire-fem ganger før det renner ut i fjorden. I tillegg til utnyttelse av vannenergien utnyttes overskuddsenergien fra industrien til fjernvarme. Fjernvarmen er med på å varme opp sykehus, skoler, idrettsanlegg, leiligheter, kontorer, næringsbygg og gågater.

Lokal vannkraft gir oss et betydelig miljø-fortrinn sammenlignet med metallurgisk industri i Europa, som er basert på kullkraft, kjernekraft eller langtransportert energi med store overføringstap.

Industrien i Europa har selvsagt tilgang på vindkraft. Det som er problemet er stabil tilgang på miljøvennlig kraft, noe som gir fortrinn for nordlandsbedriftene.

KOMPETANSE på Helgeland

PRIVAT SEKTOR

Kunnskapsbedriftene leverer tjenester til globalt konkurransedyktige bedrifter lokalt på Helgeland. Krevende kunder innen IT, industrielt vedlikehold, oppdrett, logistikk og teknisk rådgivning, gir en konkurransedyktig kunnskapssektor.

OFFENTLIG SEKTOR

Offentlig sektor på Helgeland har høy kompetanse innen IKT, dokumentasjonsvitenskap, juridiske fag, regnskap og kundeservice. Denne kunnskapen brukes daglig for å utføre viktige nasjonale oppgaver.

FORSKNING OG UTDANNING

Forskning og utdanning er en viktig forutsetning for fremtidig vekst og innovasjonsevne. Helgeland har fått et løft gjennom å samle utviklings-, forsknings- og utdanningsmiljø i Campus Helgeland.

					
Nasjonalbiblioteket tar vare på vår NASJONALE KULTURARV og digitaliserte i 2012 62000 bøker, 127 000 avishefter og 52 000 fotografier.	Brønnøysundbedriften Akva Design ble tildelt Fiskeridirektoratets miljøpris 2013 for å ha utviklet LUKKEDE MERDER . Dette kan bidra til å løse problemet med lakselus og rømning.	I 2012 solgte Widerøe Internett i Mosjøen 1,3 millioner FLYSETER på nett. En stor andel av disse var på andre flyselskapers ruter. Med turnusordning og "distriktskontor" i Thailand yter bedriften service 24/7.	Statens innkreivings-sentral mottok i 2012 Rosingprisen for mest brukervennlige nettside, og i 2013 sølv i Farmandprisen konkurranse om BESTE NETTSTED for offentlige virksomheter.	UiN sitt nye senter for industriell forretningsutvikling i Campus Helgeland har som visjon å være ledende på FORSKNING og UTVIKLING i skjæringspunktet industri, forretningsutvikling og teknologi.	Omlag 115 millioner digitale SKJEMAER og MELDINGER er sendt inn til Brønnøysundregistrene via Altinn siden starten i 2003. Dette sparer næringslivet i Norge for tidsbruk tilsvarende 1 mrd. kroner årlig.

Brønnøysundregistrene

Nasjonalbiblioteket, Mo i Rana

Statens innkreivingsentral, Mo i Rana

KUNNSKAPSINTENSIVT ARBEIDSLIV

preger fremtiden. Arbeidsplassene blir stadig mer kompetansekrevenne, og de menneskelige ressursene har økende betydning for verdiskapingen.

Høgskoler, universitet, forsknings- og utviklingsmiljø er dermed viktig for å få tilgang til kompetent arbeidskraft og FoU-kompetanse. For det private næringslivet medfører dette både utfordringer og muligheter, blant annet med tanke på rekruttering. Bedriftene klarer på tross av høyt kostnadsnivå i Norge å møte den internasjonale konkurransen med bruk av teknologi og høy kompetanse.

Offentlige arbeidsplasser styrker kompetansebasen i regionen og bidrar til at det lokale arbeidsmarkedet blir mer robust. Store statlige organisasjoner som Statens innkreivingsentral, Nasjonalbiblioteket, Brønnøysundregistrene og NAV er viktige kunnskapsbedrifter som sysselsetter over 2000 personer på Helgeland.

Kilder: Brønnøysundregistrene, Nasjonalbiblioteket, NOU nr 3, Statens innkreivingsentral, Fiskeridirektoratet, Widerøe, Universitetet i Nordland

VERDENSOMSPENNENDE KORTLØSNINGER

Den skarpeste kompetansen
i hele Europa på å forhindre
kortsvinde finner du på Helgeland.

Nærmere bestemt i Mo i Rana, der ansatte hos EVRY Card Services AS overvåker betalingskort fra hundre banker i 11 land med formål å redusere misbruk av kort. Med to millioner transaksjoner per dag blir det avdekket 3000 svindelsaker i måneden. Bedriften personaliserer dessuten 13 mill. kort i året, og tar imot 205 000 samtaler blant annet for å sperre bankkort. Selskapets viktigste produktområder er produksjon av plastkort, personalisering av kort, sperretjenester samt overvåkning av betalingskort med formål å redusere misbruk av kort. Dette krever spisskompetanse, som bedriften jevnlig leter etter i hele verden. Av og til trenger man ikke å lete lenger enn til Helgeland.

OPPLEVELSER og REISELIV på Helgeland

REISELIV

25 % av de tilreisende til Helgeland er utenlandske turister. De kommer for å oppleve blant annet Polarsirkelen, Himmelsblålandet og Kystriksveien.

KULTUR

Nordland Teater er en viktig og spennende aktør som leverer kulturopplevelser i hele Nordland. De arrangerer årlig Vinterlysfestivalen i Mo i Rana. Med over 7000 besøkende er den en av landets største teaterfestivaler.

FESTIVALER

Helgeland tilbyr et bredt spekter av festivaler gjennom hele året. I 2012 ble Trænefestivalen kåret til Årets festival av bransjen selv. Festivalen ligger langt til havs, men har besøkende fra hele verden.

På Helgeland finner du **OKSSKOLTEN**, Nord-Norges høyeste fjell. Den rager 1916 moh. I tillegg kan vi smykke oss med Norges nest største innsjø, Røssvatnet, og ikke minst Norges nest største isbre, Svartisen.

Helgelands mest besøkte turistattraksjon er **POLARSIRKELSENTERET** på Saltfjellet med sine drøyt 150 000 besøkende årlig.

Den nest mest besøkte turistattraksjonen på Helgeland er **LAKSFORSEN** i Vefsna. Hvert sekund passerer det om lag 700 m³ vann. Det gjør fossen til et fantastisk skue.

Tre av Norges 44 **NASJONALPARKER** ligger på Helgeland. Totalt utgjør nasjonalparkene Saltfjellet og Svartisen, Børgefjell og Lomsdal/Visten, 4651 km² med fantastisk naturlandskap.

Seks av de ti lengste **GROTTENE** i Norge befinner seg på Helgeland. Det gjør også det lengste vannfylte grottesystemet i Norge. Grottedykkere fra hele verden kommer for å utforske Jordbrugrotta og andre vannfylte grottepassasjer.

VEGAØYENE er en av syv attraksjoner i Norge som har fått verdensarvstatus av UNESCO for sin unike kultur- og naturhistorie.

Nesna-artisten Ida Maria på Trænefestivalen

Hildurs Urterarium, Brønnøysund

Kiting på Raudvatnet, Rana

SPENNENDE OPPLEVELSER

tiltrekker fastboende og lokker turister fra hele verden til Helgeland. Helgeland utgjør omtrent 5 % av Norges samlede areal, og har en eventyrlig kystlinje på 9 800 km og over 10 000 øyer.

Dette gir muligheter for et variert tilbud av spennende opplevelser i samspill med naturen. Reiselivsnæringen på Helgeland sysselsetter omlag 2300 personer og omsatte i 2012 for 2,5 milliarder kroner.

Helgeland er rik på natur, men har også et yrende kultur- og festivalliv. Organisasjoner og frivillige bidrar til at nesten hver eneste bygd har egne byggedager i tillegg til de mange større festivalene og kulturarrangementene i regionen. Dette er med på å gjøre regionen attraktiv som bosted.

Kilde: Polarsirkelsenteret, Helgeland reiseliv, Miljødirektoratet, Norges grotteforbund, Statens kartverk og Norsk polarinstitutt

VERDENS VAKRESTE REISEMÅL

Til lands, til vanns og i lufta. Det høres ut som et eventyr, men det behøver ikke å være for godt til å være sant. På Helgeland kan du oppleve alt dette i løpet av en ferie.

Regionen er et godt eksempel på nærhet til et variert tilbud.

Det er kort vei fra innland til kyst, og her har du det beste utgangspunktet for en aktiv ferie. Med sekken på ryggen og fjellskoene på, ligger opplevelsene i ren og vakker natur og venter. Om du befinner deg ved et fjellvann eller på havet, er det lett å få napp på Helgeland.

Ønsker du større adrenalinkick, er muligheten for kiting, klatring, grotting, eller dykking aldri langt unna.

Du finner overnattingssteder med kortreist mat, og spektakulære steder å campe er heller ikke vanskelig å oppdrive.

Ikke en sky på himmelen. Ikke et vindpust...

Nå ja, slik er det ikke alltid.

O

Hovedtall

Morbank

Konsern

%	2012	%	2013	(tall i millioner kroner og %)	2013	%	2012	%
Fra resultatregnskapet								
1,45 %	305	1,59 %	357	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	439	1,74 %	356	1,51 %
0,34 %	72	0,34 %	77	Netto provisjonsinntekter	77	0,31 %	72	0,31 %
0,01 %	3	0,02 %	3	Andre driftsinntekter	7	0,03 %	7	0,03 %
1,03 %	215	0,97 %	217	Ordinære driftskostnader	239	0,95 %	233	0,99 %
0,79 %	165	0,98 %	220	Resultat av ordinær drift	284	1,12 %	202	0,85 %
0,13 %	27	0,12 %	28	Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	32	0,13 %	27	0,11 %
0,03 %	6	0,17 %	37	Netto verdiendr. og gev./tap på finans.ins.	14	0,06 %	-3	-0,01 %
0,69 %	144	1,02 %	229	Resultat før skatt	266	1,05 %	172	0,73 %
Balansetall								
	21.517		22.985	Forvaltningskapital per 31.12.	25.985		25.594	
	14.833		15.970	Brutto utlån	20.708		19.842	
	11.511		13,248	Innskudd fra kunder	12.989		11.211	
77,6 %		83,0 %		Innskudd i % av brutto utlån	62,7 %		56,5 %	
2,4 %		7,7 %		Vekst brutto utlån	4,4 %		9,3 %	
8,0 %		15,1 %		Vekst kundeinnskudd	15,9 %		7,5 %	
Soliditet								
	1.725		2.125	Netto ansvarlig kapital per 31.12.	2.183		1.762	
	12.546		12.715	Vektet beregningsgrunnlag	13.640		13.401	
13,7 %		16,7 %		Totalkapitaldekning	16,0 %		13,2 %	
11,9 %		12,7 %		Ren kjernekapitaldekning	12,3 %		11,5 %	
8,2 %		8,4 %		Egenkapitalprosent	7,7 %		7,3 %	
6,1 %		9,5 %		Egenkapitalrentabilitet	10,4 %		7,2 %	
Kontorer og bemanning								
	177		177	Antall årsverk	177		177	
	16		15	Antall kontorer	15		16	
Nedskrivninger og mislighold								
0,6		0,8		Netto mislighold i % av brutto utlån	0,6		0,5	
0,6		0,7		Sum totale nedskr. i % av brutto utlån	0,5		0,4	
0,2		0,2		Tap på engasjement i % av brutto utlån	0,2		0,1	
Egenkapitalbevis								
31,0		47,2		Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	47,2		31,0	
7,5		6,7		Pris/resultat per egenkapitalbevis	6,1		6,3	
0,5		0,6		Pris/bokført egenkapital	0,6		0,5	
75,1		75,1		Egenkapitalbevisbrøk 31.12	75,1		75,1	
69,1		76,3		Egenkapital per egenkapitalbevis	78,5		70,5	
4,1		7,0		Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	7,8		4,9	
1,3		1,8		Kontantutbytte, i kroner				
3,1		5,2		Avsatt til utjevningsfond, i kroner				

Årsberetning 2013

Innledende kommentar

Det har gjennom året vært god aktivitet i næringslivet på Helgeland. Regionen er rik på naturressurser som mineraler og vannkraft. Helgeland er i dag det industrielle tyngdepunktet i Nord-Norge innen miljøvennlig prosess- og verkstedsindustri, kraftproduksjon, havbruk og nå olje- og gassaktivitet.

Ekspansjonen i statlige virksomheter og petroleumsvirksomheten har resultert i flere jobber innenfor tjenesteyting. Det har bidratt til at ungdom i større grad enn tidligere har funnet attraktive jobbmuligheter på Helgeland.

Campus Helgeland ble åpnet ved studiestart. Campusen er et spleiselag mellom universitet og høyskoler i landsdelen og innebærer et løft innenfor høyere utdanning. Banken har gjennom Helgeland Sparebanks Gavestiftelse bidratt med finansiering av doktorgradsstipendiat og forskningsaktivitet.

Noe bedring av den økonomiske utviklingen i Europa og lavere kronekurs gjør at eksportindustrien har møtt bedre internasjonale markeder den siste delen av året. Lakseprisene har vært på et høyt nivå i hele 2013 med jevn etterspørsel i eksportmarkedene.

Lave renter, lav arbeidsledighet og stabile boligpriser på Helgeland har bidratt til å holde aktiviteten oppe. Mer avdempet vekst i norsk økonomi kan få betydning for bankens volumutvikling i bedriftsmarkedet, mens lavere boligprisutvikling vil kunne bidra til lavere vekst i personmarkedet.

Om Helgeland Sparebank

Historikk

Helgeland Sparebank ble dannet ved sammenslutning av Vefsn Sparebank, Herøy Sparebank, Brønnøysund Sparebank, Velfjord Sparebank og Vevelstad Sparebank den 1. april 1977. Den eldste av disse bankene var Vefsn Sparebank, som ble opprettet så tidlig som i 1860. I 1982 ble også Vega Sparebank og Brønnø Sparebank fusjonert inn i Helgeland Sparebank. Den 1. april 2005 ble den omtrent like store Sparebanken Rana fusjonert inn i Helgeland Sparebank.

Konsernets virksomhetsområde

Helgeland Sparebank er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som driver tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet på Helgeland, med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter, leasing og salgspant.

Banken har 15 kontorer i 13 kommuner på Helgeland og er den 12. største sparebanken i Norge. Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv og offentlig sektor på Helgeland

Helgeland Sparebank har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet, med en markedsandel på rundt 50 % av alle boliglånskunder på Helgeland. Bankens primære markedsområde er Helgeland, men gode personkunder med tilknytning til Helgeland som tilfredsstiller bankens krav til betjeningsevne og sikkerhetsstillelse kan innvilges finansiering.

Helgeland Sparebank har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter med en markedsandel på godt over 50 %. I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel opp mot 75 % på Helgeland. Bankens markedsområde er Helgeland og kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen. Banken kan delta i syndikeringsavtaler hvor en større sparebank er agentbank, og hvor kunden er klassifisert med lav eller middels risiko kombinert med tilfredsstillende sikkerhetsdekning. Slik syndikering skal fortrinnsvis begrenses til bransjer hvor banken selv har god kompetanse.

Bankens heleide boligkredittselskap, Helgeland Boligkreditt AS, er strategisk viktig som finansieringskilde for å kunne utstede obligasjoner med fortrinnsrett.

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom ANS Bankbygg Mo, AS Sparebankbygg, Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS og Helgeland Utviklingsselskap AS, som alle er heleide datterselskap av banken.

Banken har strategisk eierskap i det tilknyttede regionale investeringsselskapet Helgeland Invest AS (48 prosent), samt i eiendomsmeglerselskapet Eiendomsmegleren Helgeland AS (34 prosent) og eiendomsselskapet Storgt. 73 AS (43 prosent). Banken har også strategiske eierposter i forsikringsselskapet Frende Holding AS, verdipapirforetaket Norne Securities AS og leasingselskapet Brage Finans AS.

Helgeland Sparebank er registrert i Foretaksregisteret med organisasjonsnummer 937 904 029. Besøksadressen for bankens hovedkontor er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana, mens postadressen er Postboks 68, 8601 Mo i Rana. Telefonnummer er 75 11 90 00.

Strategi

Helgeland Sparebank har som visjon å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Banken har sine røtter i regionen gjennom en 150 år lang historie. Helgeland Sparebank er den eneste banken med hovedkontor i regionen og har en solid og lokalbasert egenkapital.

Helgeland Sparebank har valgt å være en selvstendig sparebank og ledende bank på Helgeland. Nærhet til kundene gjennom et desentralisert kontornett, høy kompetanse og kunnskap om lokale forhold er våre viktigste konkurransefordeler.

Eierstyring og selskapsledelse

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det er i 2013 avholdt 15 styremøter. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Thore Michalsen (leder) og Ove Brattbakk. Utvalget har hatt 15 møter for regnskapsåret 2013.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Årsregnskap 2013

Regnskapsprinsipper

Helgeland Sparebank utarbeider konsernregnskapet og morbanken sitt regnskap i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet.

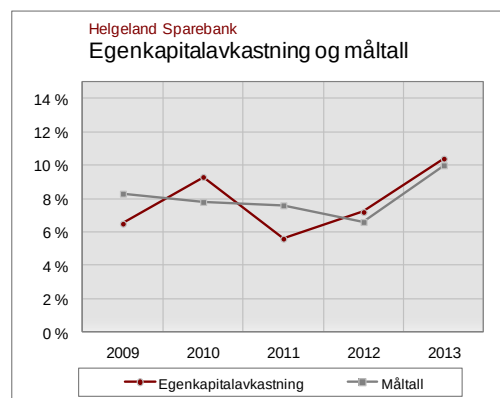
Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Konsernet kan vise til et resultat før skatt på 266 mill kr, som er det beste i bankens historie. Sammenlignet med 2012 er dette en resultatforbedring på 94 mill. kr, eller 55 %.

Hovedtrekk 2013, konsern

- Resultat før skatt 266 mill kr (172 mill kr)
- Styrket basisdrift gjennom økning i nettorenten med 83 mill. kr og kostnadseffektiv drift.
- Betydelig redusert utlånsvekst i tråd med bankens målsetting
- Meget god innskuddsvekst og styrket innskuddsdekning til 62,7 (56,5) %
- Betydelig styrket soliditet

Egenkapitalavkastningen etter skatt ble 10,4 (7,2) %. Banken har nådd sin målsetting om å gi en egenkapitalavkastning på 10 %.

Resultat per egenkapitalbevis ble kr 7,80 (4,90).

Det er foreslått kontantutbytte på kr. 1,80 (1,30) pr. EK-bevis (utbyttegrad 25,6 %, uendret brøk på 75,1 %).

ÅRSBERETNING

Nøkkeltall hittil i år:

(sammenligning per 31.12.12)

- Nettorente 1,74 (1,51) %
- Ordinære driftskostnader 0,95 (0,99) %
- Kostnader i % av inntekter 44,5 (53,9) %
- Nedskrivninger på utlån 0,13 (0,11) %
- 12 mnd utlånsvekst 4,4 (9,3) %
- 12 mnd innskuddsvekst 15,9 (7,5) %
- Ren kjernekapitaldekning 12,3 (11,5) %
- Totalkapitaldekning 16,0 (13,1) %

Nettorenten

Konsernets hovedinntektskilde er nettorenten. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 439 mill kr, mot 356 mill kr per 31.12.12. Dette er en forbedring på 83 mill kr. Nettorenten er styrket gjennom året, og har økt fra 1,51 % i 2012 til 1,74 % i 2013. Resultatforbedringen er en effekt av reduksjon av innlånskostnadene ved en fallende NIBOR-rente og marginøkning på løpende utlånsportefølje, både for bedriftskunder og personkunder. Gjennomførte renteøkninger på utlån både til person- og bedriftskunder fikk full effekt fra og med mai måned. Innskuddsrenten ble regulert ned med virkning fra august måned. Sikringsfondsavgiften er belastet med 5 punkter i 2013. Gjennom Helgeland Boligkreditt AS har konsernet tilgang til lavere innlånskostnader gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter har økt med 5 mill kr, fra 72 mill kr i 2012 til 77 mill kr i 2013. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital har banken opprettholdt nivået på 0,31 (0,31) %.

Netto provisjonsinntekter fra betalingsformidling er stabile mens provisjon salg har økt. Banken lykkes godt med salg av forsikringsprodukter fra Frende.

Banken er eier i Frende Forsikring som har levert gode resultater i 2013. Helgeland Sparebank er gjennom Frende forsikring markedsleder på Helgeland med en markedsandel på over 20 % på Helgeland innen bil- og boligforsikring. Breddesalg med fokus på forsikring vil fortsatt være et satsningsområde for banken.

Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter

Netto verdiendring på finansielle instrumenter er inntektsført med 14 mill kr i 2013, mens det ble kostnadsført 3 mill kr i 2012. Økningen på 17 mill kr er i stor grad knyttet til aksjeposter i form av utbytte og gevinst i 2013, mens det i 2012 ble regnskapsført tap på aksjer.

Verdiendringer som ikke kan tas over resultat er ført under utvidet resultat, jfr. gjeldende regnskapsprinsipper.

Andre driftsinntekter

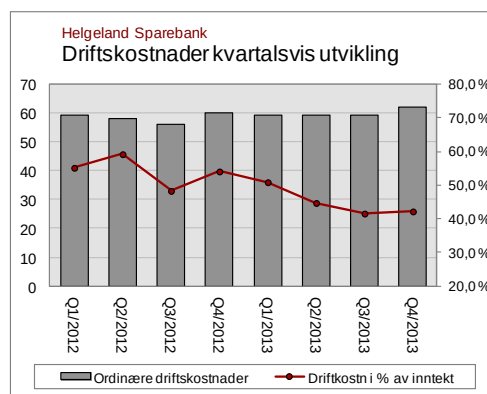
Andre driftsinntekter utgjør 7 mill kr, som er likt med 2012. Dette er i hovedsak inntekter på solgte tjenester og leieinntekter bygg.

Driftskostnader

Kostnadene er som forventet på stabilt nivå, og er redusert i prosent av både inntekter og forvaltningskapital. Samlede ordinære driftskostnader ble 239 mill kr mot 213 mill kr i 2012. Det er i 2013 gitt ekstra vederlag til ansatte og tildeling av egenkapitalbevis på til sammen 2,8 mill kr.

Av- og nedskrivninger av bygningsmasse i datterselskap, har gitt noe høyere kostnader. Samlede ordinære driftskostnader i kroner har økt med 6 mill kr eller 2,6 % i forhold til fjoråret.

Konsernet har en målsetting om maksimal årlig økning i kostnadene på inntil 3,5 % fra 2014. Konsernet har en kostnadseffektiv drift, og kostnadseffektiviteten er styrket ytterligere gjennom reduksjon i ordinære driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital fra 0,99 % i 2012 til 0,95 % i 2013. De relative tallene for ordinære kostnader målt i prosent av inntekter ble 44,5 (53,9) %.

Bemanningen i konsernet og banken er lik, med 177 årsverk, og uendret fra 2011. Helgeland Sparebank har de siste årene brukt mye ressurser på kompetanseheving. Autorisasjonsordningen og utdanningen av finansielle rådgivere og forsikringsrådgivere har gitt banken et kompetansemessig løft. Dette vil fortsatt være et prioritert område for banken.

Kostnadsførte nedskrivninger på engasjement

Det er kostnadsført moderate nedskrivninger i 2013, totalt 32 (27) mill kr. Resultatførte nedskrivninger fordeler seg med 27 mill kr i bedriftsmarkedet og 5 (6) mill kr i nedskrivninger på grupper av utlån.

I prosent av brutto utlån utgjør resultatførte nedskrivninger 0,16 (0,14) %.

Utvidet resultat

I henhold til IAS 19R ble ikke resultatført estimatavvik på pensjoner godskrevet egenkapitalen 01.01.12. Balansen i 2012 er omarbeidet og dette gir effekt på utvidet resultat både i 2012 og 2013. Utvidet resultat pensjoner ble 68 mill kr og -17 mill kr i 2013. Omarbeidelsen påvirker ikke egenkapitalen i per 31.12.13, den er uendret.

Utover pensjoner er positiv verdiøkning på aksjer ført over egenkapitalen og utvidet resultat med 46 mill kr. Dette er i hovedsak knyttet til økt verdi på bankens aksjepost i Frende Holding AS.

ÅRSBERETNING

Balanseutviklingen (konsern)

De siste 12 månedene har forvaltningskapitalen økt med 1.391 (1.793) mill kr eller 5,7 (7,9) %. Balanseveksten er i hovedsak knyttet til økte likviditetsbuffer og vekst i utlån.

Kontantstrøm

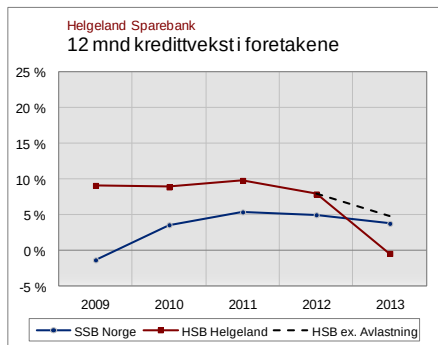
Kontantstrømoppstillingen viser hvordan Helgeland Sparebank har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt, og er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter, investerings- og finansieringsaktiviteter.

Utlånsveksten i 2013 har i hovedsak vært finansiert av økte kundeinnskudd, andre finansinstitusjoner, samt fra netto innbetalinger knyttet til utstedelse av obligasjonsgjeld og obligasjoner med fortrinnsrett.

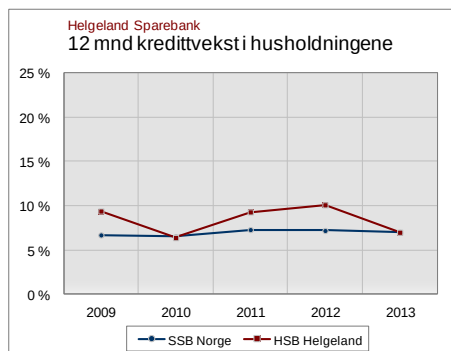
Engasjement

Brutto utlån var ved årets slutt 20.708 (19.842) mill kr. I konsernets utlånsvolum inngår 4.804 (5.080) mill kr som er overført til Helgeland Boligkreditt AS, som er bankens heleide boligkredittselskap.

De siste 12 månedene har utlånene økt med 866 mill kr, eller 4,4 (9,3) %. I tråd med bankens målsetting er samlet utlånsvekst dempet. Nye skjerpede kapitalkrav har økt behovet for tilpasninger og kapitaleffektiviserende tiltak og konsernet har redusert vekst i tråd med kapitalplan. Utlånsveksten til næringslivskunder er redusert fra 7,9 % i 2012 til -0,4 % i 2013. I hovedsak som følge av avlastning utlån i bedriftsmarkedet og delvis som et resultat av marginøkninger.

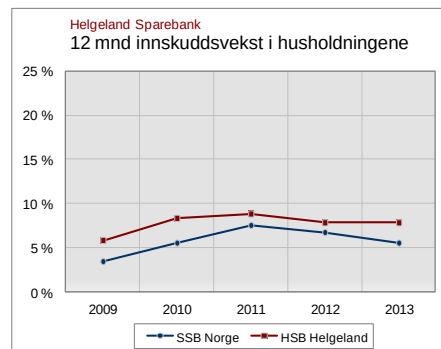

Utlånsveksten til personkunder er også noe redusert, men fortsatt på nivå med veksten nasjonalt, og ble 7,0 (10,1) %. Boligprisene på Helgeland har historisk hatt en svakere utvikling enn i landet for øvrig, og pris pr kvm er fortsatt på et lavere nivå. Andel utlån til personkunder utgjør nå 13,6 (12,7) milliarder kroner, eller 65,6 (63,9) % av totale utlån. 83,5 % er lånt ut til kunder på Helgeland.

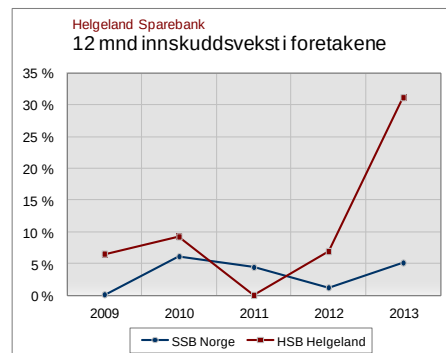
Innskudd fra kunder

De siste 12 månedene har innskuddene økt med 1.778 (783) mill kr, eller 15,9 (7,5) %. Innskuddsveksten fra personkunder har vært stabil og ble 7,8 (7,8) %.

Innskuddsveksten i bedriftsmarkedet ble 31,1 (6,9) %.

Denne veksten er spesielt høy som følge av en ny stor lokal næringslivskunde ultimo Q3 2013.

Av totale innskudd på 13,0 milliarder kroner, er 7,9 milliarder kroner eller 61,0 % innskudd fra personkunder. Innskudd under 2 mill kr utgjør 7,6 milliarder kroner, eller 58,5 % av samlet innskuddsvolum.

Den generelle innskuddsveksten er god og er et resultat av en rekke tiltak med sterk fokus på innskudd og langsiktig sparing. Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse, hvorav 92,2 (91,8) % er innskudd fra kunder på Helgeland. Innskuddsdekningen er betydelig styrket per 31.12.13, og ble 62,7 (56,5) % i konsernet og 83,0 (77,6) % i morbanken.

Finansiering

Sentralbanken i USA har nå varslet at den gradvis vil fase ut sitt likviditetsprogram (QE) i løpet av neste år. Videre uttalelser om å holde styringsrentene lave i lang tid fremover bidrar til et positivt sentiment i aksjemarkedet så vel som i fremmedkapitalmarkedet. Det som i stor grad vil styre nivåene fremover er bedring i arbeidsmarkedet samtidig som inflasjonen holdes under kontroll.

Den økonomiske utviklingen i Eurosonen viser noe bedring, men er fortsatt svak. Det er store forskjeller landene i mellom med Tyskland som landet med klart sterkest økonomi. Sentralbanken i Eurosonen er klare til å bidra med det den kan for å opprettholde finansiell stabilitet i regionen.

ÅRSBERETNING

Her hjemme ser vi klare signaler på en liten oppbremsing i økonomien. Boligprisene har den siste perioden vært fallende, kredittetterspørselen er også på vei ned og forbruket viser en svakere trend. Industrien har også varslet om lavere aktivitet fremover. I sum har dette bidratt til en langt svakere kronekurs samt utsikter til lave renter også de neste par årene.

Bankenes kredittspreader har som følge av et godt sentiment og god likviditet falt ytterligere gjennom siste kvartal. Størst nedgang ser vi for senior obligasjoner, men også nedgang i spread for obligasjoner med fortrinnsrett. Forskjellen senior/OMF er nå på rekordlave nivåer.

Konsernet har en god og langsiktig finansiering med god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån over ett år 80,7 (78,6) %, og langsiktig finansiering i % av illikvide eiendeler (likviditetsindikator 1) utgjorde 110,6 (108,2) %.

Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde, og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet.

Bankens innskuddsdekning er godt over måltall på 60 %.

Egenkapitalbevis – HELG

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.288 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland solgte i slutten av november 2,5 millioner egenkapitalbevis i HELG. Etter transaksjonen eier stiftelsen totalt 51,3% av egenkapitalbevisene.

Kursen på bankens egenkapitalbevis HELG var per 31.12.13 kr 47,20 som er en økning på kr 16,20 siden forrige årsskifte.

Banken ønsker å stimulere sine ansatte til å eie egenkapitalbevis i egen bedrift og har etablert en incentivordning for bankens ansatte. Helgeland Sparebank tildelte i desember 110 egenkapitalbevis til alle fast ansatte som et ekstra vederlag for inntektsåret 2013.

Utbyttepolitikk

Gjeldende utbyttepolitikk ble sist vedtatt i styret i Helgeland Sparebank mai 2013.

Utbyttepolitikken lyder som følger:
Helgeland Sparebank sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisene en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbevisene) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil

halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet.

Konsernets egenkapitalutvikling og soliditet vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttens nivå, samt forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Disponering av resultat i morbanken

Morbankens regnskap danner grunnlag for disponering av overskuddet. I morbankens resultat inngår utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper. I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper og resultatandel fra tilknyttede selskaper konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inngår derfor ikke i konsernets resultat.

Morbankens resultat etter skatt (utbyttegrunnlaget) utgjør 175 mill kr.

Med bakgrunn i de regulatoriske kravene til bankenes om å styrke den rene kjernekapitaldekningen, har styret valgt å foreslå et redusert utbyttens nivå for 2013 i tråd med bankens kapitalplan.

Forslag til overskuddsdisponering: (utdelingsgrad 25,6 %)

Utbyttedmidler

- 33,7 mill kr i kontantutbytte, tilsvarende kr 1,80 per egenkapitalbevis
- 11,2 mill kr til gavefond / gavestiftelse

Styrking av egenkapitalen

- 97,8 mill kr til utjevningsfond, som tilsvarer kr 5,23 per EK-bevis
- 32,3 mill kr til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisene som er registrert som eiere per 26.03.14. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 27.03.14

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

ÅRSBERETNING

- Kreditt risiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kreditt risiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør tre årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. I enkelte definerte saker rapporterer dir Risikostyring direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Kreditt risiko

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Kredittstrategien evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2013.

Kreditt risikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere

tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Et mer moderat/synkende konjunkturbilde i Norge forventes også å inntre på Helgeland. 98 % av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig. Finanstilsynets retningslinjer for nye boliglån bidrar til å redusere andelen lån med belåningsgrad over 85 %.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Brutto utlån til bedriftsmarkedet ble i 2013 redusert med 0.4 %, dette i tråd med bankens styringsmål for samlet vekst. Bankens avkastning på utlån til bedriftskunder er betydelig økt i 2013.

Banken har i 2013 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene er tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger i 2013 ble 32 mill kr mot 27 mill kr i 2012. Gruppenedskrivningen er økt med 5 mill kr. Totalt er kostnadsførte nedskrivninger fortsatt på et relativt moderat nivå og utgjør 0,13 % av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement ble 129 (107) mill kr, tilsvarende 0,6 (0,5) % av brutto utlån.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl a gjennom ledernes nøkkelkontroller og arbeidsdeling rådgivere/ettebehandlere. For styring og overvåking av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåking av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåking av misligholdssannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2013 hadde konsernet 4

ÅRSBERETNING

kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

Likviditetsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og kommende nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som vil bli implementert gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital. Liquidity Coverage Ratio – LCR (svært likvide eiendeler i % av netto likviditetsutgang i et stresset scenario på 30 dager) er innført som styringsparameter fra og med 2013.

Styret har for 2013 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator 1. Indikatorverdien skal være minst på høyde med referansebankenes verdi. Indikatorverdien beregnes som summen av innskudd, langsiktige innlån og egenkapital målt i % av illikvide eiendeler (utlån og anleggsmidler). Per 31.12.13 var likviditetsindikator 1 på 110,6 (108,2) %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.13 var andel langsiktig finansiering 80,7 (78,6) %, som er godt over målkravet.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av brutto utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2013.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne, og vil gradvis ytterligere tilpasse bufferne til kommende nye likviditetsbufferkrav i henhold til Basel III. Pr 31.12.13 utgjorde likviditetsbufferkapitalen 16,4 (16,0) % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i 2008 og er et heleid datterselskap. Selskapet har blitt en stadig viktigere finansieringskilde for konsernet i tillegg til øvrige innlånskilder, og ga blant annet konsernet tilgang til deltakelse i statens bytteordning under finanskrisen i 2009. Helgeland Boligkreditt AS har gradvis økt sin aktivitet og har de siste to årene utstedt ordinære obligasjonslån med fortrinnsrett i markedet. Per utgangen av 2013 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 4.804 (5.080) mill kr til boligkreditselskapet, 23 % av

brutto utlån. Sikkerhetsmassen i selskapet anses å være god og var på 123 % ved utgangen av året. Gjennomsnittlig belåningsgrad for lånemassen var på 53,5 %.

Markedsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta. Konsernet har i 2013 startet overvåking av renteporteføljen ved bruk av VAR-analyse.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital for konsernet. Det er stilt krav om at utsteders rating. I tillegg er det fastsatt maksimal ramme for durasjon på rentebærende verdipapirportefølje, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer/typer utstedere.

Konsernet har plasseringer i enkelte børsnoterte aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og øvrige aksjer. Bankens posisjoner i øvrige aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat.

Helgeland Sparebank er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer. Konsernets valutarisiko er derfor meget lav.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko. Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, compliance av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres på overordnet nivå, og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på systemer og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Dette summeres opp i krav om å holde en viss ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap, som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko. Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

ÅRSBERETNING

Compliance

Det er konsernets grunnleggende holdning at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler. MiFID-reglene, autorisasjon av rådgivere, samt generelt økte regulatoriske krav til konsernets virksomhet, vies stor oppmerksomhet.

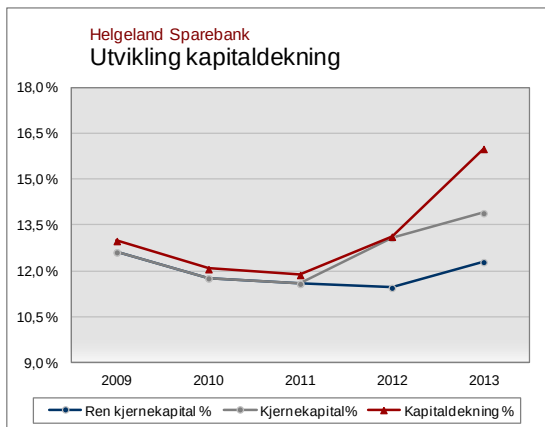
Soliditet

Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2013 - 2017, hvor tilfredsstillelse av de nye kapitalkravene i Norge som følge av CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning opp mot 18 % - forutsatt motsyklik kapitalbuffer på 2,5 %.

I tråd med bankens kapitalplan kan konsernet vise til redusert utlånsvekst og betydelig styrking av basisdriften.

Beregning av kapitaldekningen gjennomføres etter standardmetoden i Basel II, som er en konservativ beregningsmetode med høye kapitalvekter på boliglån. Morbanken har redusert beregningsgrunnlaget ved at godt sikrede boliglån er overført til Helgeland Boligkreditt AS og kapitaldekningen i morbanken er noe høyere enn i konsernet.

Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 12,26 (11,48) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på f.t 9 %, samt godt over nytt minstekrav på 10 % fra 1. juli 2014 og 11 % fra 1. juli 2015. Kjernekapitaldekningen ble 13,86 (13,11) %, Totalkapitalen er styrket som følge nytt av ansvarlig lån i mai på 300 mill kr og ble 16,00 % per 31.12.13 mot 13,15 % pr 31.12.12.

Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift. Videre vil den samlede kapitaldekningen kunne bli ytterligere styrket ved bruk av ansvarlig lån og fondsobligasjoner i perioden frem mot 2017.

Konsernets samlede egenkapital utgjør 1.988 mill kr, eller 7,7 (7,2) % av balansen.

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS

Helgeland Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Helgeland Sparebank. Selskapet ble etablert høsten 2008 for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner

med fortrinnsrett. I henhold til «Forskrift om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett», kan lån som er sikret (med pant i eiendom) innenfor 75 % av forsvarlig markedsverdi overføres fra banken til boligkredittforetaket. Per 31.12.13 var et utlånsvolum på 4.804 (5.080) mill kr overført fra Helgeland Sparebank til boligkredittselskapet. Av selskapets innlån er 700 (900) mill kr i statens bytteordning, mens 4.011 (4.311) mill kr er obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedet i verdipapirmarkedet. Resultat etter skatt ble for 2013 50,4 (29,7) mill kr og egenkapitalen pr 31.12.13 er 344 (324) mill kr. Daglig leder er ansatt med 0,4 årsverk. Øvrige tjenester kjøpes hovedsakelig fra morbanken.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Stortgt. 75 i Brønnøysund, og Helgeland Sparebank er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune, og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. For 2013 ble resultat etter skatt -0,2 (-0,1) mill kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,6 (0,8) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen i Vefsn kommune, hvor Helgeland Sparebank benytter alle arealer. Selskapet har ingen ansatte. Resultatet etter skatt i 2013 ble 0,6 (0,4) mill kr og egenkapitalen i årsskiftet var på 4,4 (3,8) mill kr. Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet.

Helgeland Utviklingsselskap AS

Helgeland Utviklingsselskap AS driver utleie av fast eiendom, kjøp og salg av fast eiendom, samt foretar mindre aksjeinvesteringer i eiendomsmarkedet. Selskapets kontor er lokalisert i Vefsn kommune og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. Resultat etter skatt i 2013 var på -6,2 (-5,2) mill kr og egenkapitalen i årsskiftet var på 10,1 (11,4) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

ANS Bankbygg Mo

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Helgeland Sparebank er største leietaker i bygget, og banken eier 96,8 % av andelene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte. Resultat etter skatt i 2013 ble 0,9 (2,2) mill kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 48,8 (48,9) mill kr.

Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

Selskapet er et regionalt investeringsselskap på Helgeland. Helgeland Sparebank eier 48 % av aksjene i selskapet. Resultatandel (foreløping regnskap) per 31.12.13 var på 3,2 (-2,0) mill kr og egenkapitalandelen var 151 (149) mill kr.

Eiendomsmegleren Helgeland AS

Selskapet er markedsledende eiendomsmegler på Helgeland og er Helgeland Sparebank sin samarbeidspartner. Helgeland Sparebank eier 34 % av

ÅRSBERETNING

aksjene i selskapet. Resultatandel per 31.12.13 var på 0,9 (2,5) mill kr og egenkapitalandelen var 1,6 (1,6) mill kr.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund i Brønnøy kommune. Helgeland Sparebank eier 43 % av aksjene i selskapet. Etter årsskiftet har banken kjøpt seg opp og eier nå over 50 %. Resultatandel per 31.12.13 var på 0,1 (0,1) mill kr, og egenkapitalandel 2,1 (2,1) mill kr.

Samfunnsansvar

I 2013 vedtok Stortinget lovendring (regnskapsloven) som innbærer at store foretak skal rapportere om sitt samfunnsansvar. Banken har ennå ikke implementert en egen samlet strategi for samfunnsansvar med vurdering og måling av oppnådde resultater. Helgeland Sparebank har alltid hatt samfunnsansvar som en del av sin forretningsvirksomhet. Banken er en stor bidragsyter til samfunnsutviklingen på Helgeland, både gjennom næringslivet og allmenntilgjengelige formål. Det er viktig som lokal bank å gi gode rammevilkår til de ildsjelene som bruker tid og krefter på å skape en meningsfull og innholdsrik oppvekst for de unge, som skal drive samfunnsutviklingen videre og skape grunnlag for bosetning og vekst. Bankens gavemidler og Helgeland Sparebank Gavestiftelse er en del av bankens bidrag til å fremme regionens utvikling, optimisme og vekst i bygder og i byer på Helgeland. Det er for 2013 foreslått en avsetning på 11 (8) mill kr til gavestiftelsen.

Medarbeidere og arbeidsmiljø.

Medarbeidere

Helgeland Sparebank hadde ved årsskiftet 190 ansatte, fordelt på 15 kontor. Dette utgjør 177 årsverk inkludert renholdspersonell, vaktmestere og kantineansatte.

Styret er opptatt av at banken skal ha et godt arbeidsmiljø. Bankens medarbeidere, sammen med desentralisert kontornett er et av bankens viktigste konkurransefortrinn.

Det gjennomføres minimum årlige medarbeidersamtaler. Annen hvert år gjennomføres arbeidsmiljøundersøkelse i regi av TNS Gallup og HMS undersøkelse i egen regi. 90 % besvarte HMS undersøkelsen i 2012, og tilbakemeldingene var spesielt gode på det sosiale og mellommenneskelige området.

Banken bruker betydelige resurser på ulike fellesaktiviteter som skal bidra til å øke samholdet.

Nærvær

Helgeland Sparebank har lang historie som Inkluderende Arbeidslivsbedrift, med veletablerte rutiner for oppfølging av medarbeidere og en god kultur for ivaretagelse, aktivitet og omsorg. Dette året har vært viet spesiell oppmerksomhet og tiltak på nærværsområdet. Målsetting på 96,5 % nærvær, er så godt som innfridd.

Sykefraværet ble på 3,6 (4) % som er det laveste siden bankfusjonen i 2005. Graderte sykemeldinger, tett

oppfølging og god tilrettelegging er en nøkkel til å lykkes på dette området.

Kompetanse

Autorisasjonsordningen og utdanningen av finansielle rådgivere via AFR har gitt banken et kompetansemessig løft. Fra 2013 er også godkjenning av forsikringsrådgivere via GOS et nytt kompetanseområde. Banken samarbeider med både læreanstalter og andre banker på disse områdene.

Helgeland Sparebank bruker årlig mye ressurser på kompetanseheving, både ved bruk av høyskoler, intern opplæring, hospitering og veiledning.

Banken har siden oppstart av traineeordningen "Kandidat Helgeland" vært med som traineebedrift. Dette gir en unik mulighet til å få rekruttert ung og verdifull kompetanse på bachelor- og masternivå.

Likestilling

Det arbeides aktivt og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Banken har vedtatt en handlingsplan som ivaretar likestilling mellom kjønnene. I lederstillinger ønskes en jevn fordeling mellom kjønnene, på medarbeidernivå arbeides det for at begge kjønn skal være representert på de ulike kontorene. Det er både positivt og givende med en god mix av kvinner og menn i de ulike enhetene.

I bankens forstanderskap er det 25 medlemmer, hvorav 8 kvinner og 17 menn. I bankens styre er det 6 faste medlemmer, hvorav 3 kvinner og 3 menn. Bankens ledergruppe består av 8 medlemmer, hvorav 4 er kvinner og 4 er menn.

Bekjempelse av uønskede hendelser.

I arbeidet med å forebygge og bekjempe uønskede hendelser, er det utarbeidet mål, rutiner og tiltak på flere områder. På personalområdet er arbeidet med å forebygge ran og andre trusselsituasjoner mot medarbeidere prioritert. Banken har videre rutiner for varsling av uønskede hendelser både via "Varslingsplakaten" og i avvikssystemet på HMS området.

Det er etablert rutiner for hvitvaskning og rutinen ivaretar at bankens hvitvaskingspolicy er i tråd med de lover og regler som gjelder.

Miljøfyrtårnsbedrift

De to største kontorene til Helgeland Sparebank, Mo i Rana og Mosjøen er godkjente Miljøfyrtårnsbedrifter. Oppmerksomheten er fortsatt rettet mot energisparing i egne bygg, avfallssortering, reduksjon i papirbruken med blant annet bruk av nettbrett, og fokus på bruk av videomøteutstyr i møter mellom kontorene og med kunder.

Utsiktene fremover

Helgeland fortsetter å vokse i befolkning og verdiskaping. I magasinet "Horisont Helgeland" – utgitt av Helgeland Sparebank i 2013 – dokumenteres et allsidig arbeidsmarked og en region rik på naturressurser. Næringslivet spenner fra

ÅRSBERETNING

prosess- og verkstedindustri, matproduksjon på hav og land, kraftproduksjon, statlige virksomheter og en økende oljeaktivitet.

Oljerelatert omsetning på Helgeland har økt fra 879 til 1.311 mill kr i løpet av et par år. Helgeland er den regionen som har størst vekst i Nord-Norge og regionen står for over halvparten av leveransene i Nordland. Omsetningen på Helgeland er godt over Troms og nesten på høyde med Finnmark som har en omsetning på 1.359 mill kr.

Banken forventer en fortsatt sterk basisdrift med opprettholdelse av nivå på nettorente og provisjonsinntekter. Effektiv drift med sterk kostnadskontroll er innarbeidet i hele organisasjonen. Bankens målsetting om en kostnadsvekst på maksimalt 3.5 % står fast.

Misligholdsutviklingen følges nøye med tett oppfølging av identifiserte engasjement med negativ utvikling.

God innskuddsdekning som et ledelsesmessig fokusområde videreføres i 2014. På utlånssiden styrer banken etter en lav vekst i bedriftsmarkedet. I personmarkedet forventes en vekst på nivå med landsgjennomsnittet.

Rating

Betydningen av å ha offisiell rating har blitt stadig viktigere etter hvert som nye regulatoriske krav til likviditet og egenkapital blir implementert. I lys av dette har det vært viktig for banken å få på plass en offisiell rating fra et anerkjent ratingbyrå, og banken fikk den 11. februar tildelt en offisiell rating fra Moody's som tilfredsstillende kravene til Investment Grade. Den langsiktige ratingen ble Baa2 og den kortsiktige ble P-2, begge med stabile utsikter. Ratingen av morbanken er også første trinn i en prosess med å få offisiell rating på obligasjonsutstedelser fra Helgeland Boligkreditt AS. Den offisielle ratingen vil bidra til å sikre banken og konsernet konkurransedyktige betingelser i pengemarkedet og styrke bankens posisjon som selvstendig og uavhengig bank.

Takk til bankens ansatte, kunder og samarbeidspartnere

Styret er fornøyd med resultatet som er skapt i 2013, og vil rette en stor takk til alle ansatte for den flotte innsatsen de har vist gjennom året som har gått. Styret vil også takke bankens kunder og gode forretningsforbindelser for godt samarbeid i året som har gått.

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 25. februar 2014

Thore Michalsen
styreleder

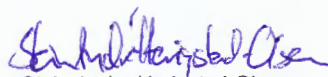
Ove Brattbakk
nestleder

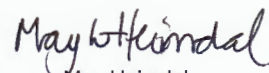
Gisleaug Øygarden

Monica Skjellstad

Stein Andre Herigstad-Olsen

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Eierstyring og selskapsledelse

Bankens policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift. Policyen beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Bankens policy er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Helgeland Sparebanks virksomhet. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel, rammeverk for styring og kontroll: retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

Helgeland Sparebanks røtter er dypt forankret i helgelandsk jord, og banken er levende opptatt av det som skjer her. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Dette betyr kort og godt at Helgeland Sparebanks viktigste oppgave er å gjøre sitt til for at lokalsamfunnet skal være et godt sted å bo og drive virksomhet i.

Fordi Helgeland Sparebank er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmenntilgunnede formål. Bare sparebankene er laget slik at de kan betale resultatutbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet.

Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefellesskap – banken og helgelendingen – og Helgelandsfondet er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland.

I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har Helgeland Sparebank valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi.

Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll.

Helgeland Sparebank har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Forstanderskapet er bankens øverste organ og er sammensatt av fire grupper med til sammen 25 medlemmer. Innskytterne velger 7 medlemmer, fylkestinget i Nordland fylkeskommune 2 medlemmer, eiernes av egenkapitalbevis 10 medlemmer og de ansatte i banken 6 medlemmer. For å endre vedtektene må et

forslag om dette behandles i to møter i forstanderskapet, og det kreves at to tredjedeler av forstanderne som er til stede, og minst halvparten av alle forstandere stemmer for forslaget om endring.

Forstanderskapet velger bankens styre som skal påse at banken har god eierstyring og selskapsledelse.

Forstanderskapet velger også en kontrollkomité som består av 3 medlemmer.

Virksomhet

Helgeland Sparebank er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet Helgeland Sparebank i denne artikkelen gjelder konsernet Helgeland Sparebank.

I henhold til vedtektene i Helgeland Sparebank er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere investeringstjenester og andre finansielle tjenester, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker og verdipapirforetak.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattet i hovedpunktene visjon, forretningsidé, kjerneverdier, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer, oppdateres som et resultat av ovennevnte minimum årlig. Banken har en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond og utjevningsfond.

Bankens målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning opp mot 18 % forutsatt motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 %. Bankens utbyttepolitikk vedtatt på strategistremøtet i mai 2013:

Helgeland Sparebank sitt mål er å oppnå økonomiske resultater som gir eiernes av kapitalen en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger.

Banken har som målsetting å oppnå en egenkapitalavkastning som er konkurransedyktig i markedet sett i forhold til bankens risikoprofil. Mål for egenkapitalavkastning er 10 % (konsern) under normale markedsforhold.

Likebehandling av egenkapitalbevisene

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i Helgeland Sparebank. Stiftelsen skal i henhold til vedtekter ikke eie mindre enn 35 % av egenkapitalbevisene i Helgeland Sparebank.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at kvalifisert andel av total egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

Forstanderskap og kontrollkomité

Bankens øverste organ er forstanderskapet (kan sammenlignes med generalforsamling i et AS) som er sammensatt av egenkapitalbevisiere, kunder, ansatte og representanter for det offentlige. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget. Det er videre et krav om at forslaget om vedtektsendring har vært forelagt forstanderskapet i et tidligere møte.

Valgene skjer i tråd med sparebanklovgivningens og finansieringsvirksomhetslovens bestemmelser. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs. Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er) og skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbevisierens valgmøte med sakliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbevisiere fjorten dager før valgmøtet, og annonseres i tillegg i aviser og på bankens hjemmeside. Innskytternes valg kunngjøres ved oppslag i bankens lokaler, avisannonser og på bankens hjemmeside 6 uker før valget. Kontrollkomiteen, som også velges av forstanderskapet, skal føre tilsyn og kontroll med styrets og administrasjonens arbeid. Kontrollkomiteen skal etter vedtektene bestå av 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Valgkomiteer

Banken har tre vedtektsfestede valgkomiteer som forbereder henholdsvis

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbevisierens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i de ulike valgkomiteene.

Styrets sammensetning og uavhengighet

Forstanderskapets valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges i egne valg.

Styret består av inntil 7 medlemmer og inntil 4 vara medlemmer.

Styret består nå av 6 faste medlemmer. For tiden er 3 av de faste medlemmene kvinner.

Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kjønn, kapasitet og uavhengighet. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter ansattes vara medlem, administrerende direktør og viseadministrerende direktør i styremøtene.

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av Helgeland Sparebank og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll.

Den årlige strategiprosessen/ rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg som skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon samt regnskaps- og risikorapportering som er i tråd med lover og forskrifter.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i Helgeland

Sparebanks langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. Helgeland sparebank har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot fire risikoområder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder.

Styret i Helgeland Sparebank legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres minst en gang pr år, og bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter.

Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Viseadministrerende direktør leder bankens kredittvalg, som behandler kredittsaker innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem i kredittvalget. Direktør finansstyring leder bankens finansutvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som compliance ansvar, styring, kontroll og rapportering. Det utarbeides årlig en oversikt med bedømmelse av bankens ulike risikoområder. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen).

Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. Alle ledere i Helgeland Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget salgsansvars - fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil. I enkelte definerte saker rapporterer dir risikostyring direkte til styret. Helgeland Sparebank har vedtatt policy for risikostyring og intern kontroll som fastsetter målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde og kvaliteten i intern kontrollen samt oppfølging av risikoreducerende tiltak. Banken har ansatt intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skal skje på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan.

Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis.

Godtgjørelse til styret

Forstanderskapet fastsetter bankens honorarsatser.

Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har ingen opsjons- eller bonusavtaler. I note til årsregnskapet framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Informasjon og kommunikasjon

Helgeland Sparebank er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør. Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved 1., 3. og 4. kvartals regnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger. Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansieringsvirksomhetsloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstanderskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstanderskapet har valgt ekstern revisor PriceWaterhouseCoopers, og godkjenner dennes godtgjørelse.

R E S U L T A T

Resultatregnskap

Morbank			Konsern	
2012	2013	(beløp i mill. kroner)	2013	2012
876	911	Renteinntekter og lignende inntekter (note 5)	1.072	1.009
571	554	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	633	653
305	357	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	439	356
81	87	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	87	81
9	10	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	10	9
72	77	Netto provisjonsinntekter	77	72
6	37	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter (note 8)	14	-3
3	3	Andre driftsinntekter (note 9)	7	7
215	217	Driftskostnader (note 10,11,12, 13,14,15,28,44)	239	233
27	28	Tap på utlån, garantier m.v. (note 16)	32	27
144	229	Resultat før skatt	266	172
41	54	Skatt på ordinært resultat (note 17)	73	49
103	175	Årsresultat (note 18)	193	123
4,1	7,0	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	7,8	4,9
4,1	7,0	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	7,8	4,9

Utvidet resultat

103	175	Årsresultat etter skatt	193	123
		<u>Poster som senere ikke reverseres over resultat:</u>		
95	-24	Estimatavvik pensjoner	-24	95
-27	7	Skatt på utvidet resultat	7	-27
68	-17	Netto estimatavvik pensjoner	-17	68
		<u>Poster som senere reverseres over resultat:</u>		
26	46	Netto endring i virkelig verdi fin. eiendeler for salg	46	26
-5	0	Skatt på utvidet resultat	0	-5
21	46	Netto utvidet øvrige resultatposter	46	21
192	204	Periodens totalresultat	222	212

BALANSE

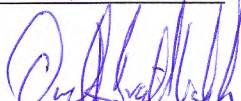
Balanse

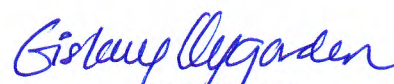
<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	(beløp i mill. kroner)	31.12.13	31.12.12
EIENDELER				
92	98	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,32)	99	92
985	1.273	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	607	278
14.747	15.863	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,21,22)	20.597	19.755
261	213	Finansielle derivater (note 22,23)	213	261
4.753	4.851	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg (note 2.2,22,24,25)	4.032	3.778
163	164	Investeringer i tilknyttede selskaper (note 25,27)	155	153
347	346	Investeringer i datterselskaper (note 25,26,28)		
66	53	Utsatt skattefordel (note 29)	53	69
90	71	Varige driftsmidler (note 30)	176	195
13	53	Andre eiendeler (note 31)	53	13
21.517	22.985	Sum eiendeler	25.985	24.594
GJELD OG EGENKAPITAL				
830	647	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,33)	647	830
11.511	13.248	Innskudd fra og gjeld til kunder (note 2.2, 22,34)	12.989	11.211
6.958	6.361	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,35)	9.553	10.294
45	41	Finansielle derivater (note 22, 23)	41	45
192	235	Andre Forpliktelser (note 12,36)	248	198
219	519	Ansvarlig lånekapital	519	219
19.755	21.051	Sum gjeld	23.997	22.797
1.031	1.031	Innskutt egenkapital (note 38,39)	1.031	1.031
731	903	Opptjent egenkapital (note 38)	955	764
1.762	1.934	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	1.986	1.795
0	0	Ikke kontrollerende interesse	2	2
1.762	1.934	Sum egenkapital	1.988	1.797
21.517	22.985	Sum gjeld og egenkapital	25.985	24.594

Betingede forpliktelser utenom balansen (note 2.3,40,41)

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 25. februar 2014

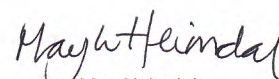

Thore Michalsen
styreleder

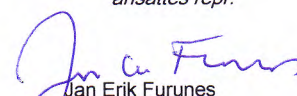

Ove Brattbakk
nestleder

Gisleaug Øygarden

Monica Skjellstad

Stein Andre Herigstad-Olsen

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

ENDRING EGENKAPITAL

Endring egenkapital

Konsern

31.12.13

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Gave stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	
Egenkapital 01.01.13	935	97	-1	107	386	17	5	117	65	2	1.794
Årsresultat					32	6	5	98	52		193
Årets utvidede resultat				46	-5			-12			29
Årets totalresultat				46	27	6	5	86	52		222
Utdelt gaver						-5	-5				-10
Transaksj. med eierne											0
Nedskr. Til pålydende	-748	748									0
Utbetalt utbytte/overf.gj.									-20		-20
Egenkapital 31.12.13	187	845	-1	153	413	18	5	267	97	2	1.988
Innsk./opptj. egenkap.			1.031							957	1.988

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.13 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 134 mill. kr.

Konsern

31.12.12

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Gave stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. interes.	
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	86	364	22	5	117	50	2	1.678
Impl. IAS 19R					-13			-40			-53
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	86	351	22	5	77	50	2	1.625
Justert egenkapital									6		6
Årsresultat					18	3	5	53	44		123
Årets utvidet resultat				21	17			51			89
Årets totalresultat				21	35	3	5	104	44		212
Utdelt gaver						-8	-5				-13
Transaksj. med eierne											0
Utbetalt utbytte									-35		-35
Egenkapital 31.12.12	935	97	-1	107	386	17	5	181	65	2	1.795
Innsk./opptj. egenkap.			1.031							764	1.795

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.13 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 88 mill. kr.

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.13

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Stiftel	Utjevn. fond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.13	935	97	-1	116	387	17	5	187	17	1.760
Årsresultat					32	11		98	34	175
Årets utvidet resultat				46	-5			-12		29
Årets totalresultat				46	27	11	0	86	34	204
Utdelt gaver						-5	-5			-10
<i>Transaksjoner med eieme</i>										
Nedskrivning til pålydende	-748	748								0
Utbetalt utbytte/overf.gjeld									-20	-240
Egenkapital 31.12.13	187	845	-1	162	414	23	0	273	31	1.934
Inns./opptj. egenkap.			1.031						903	1.934

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.13 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 142 mill. kr.

Morbank

31.12.12

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Stiftel	Utjevn. fond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	96	364	22	5	117	35	1.669
Impl. IAS 19R					-13			-40	-	-53
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	95	351	22	5	77	35	1.616
Årsresultat					19	3	5	59	17	103
Årets utvidet resultat				21	17			51		89
Årets totalresultat				21	36	3	5	110	17	192
Utdelt gaver						-8	-5			-13
<i>Transaksjoner med eieme</i>										
Utbetalt utbytte									-35	-35
Egenkapital 31.12.12	935	97	-1	116	382	17	5	187	24	1.762
Inns./opptj. egenkapk.			1.031						734	1.762

Ordning ytelsespensjon lukket i 2012.

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.12 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 96 mill. kr.

KONTANTSTRØM

Kontantstrømoppstilling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	(beløp i mill. kr.)	31.12.13	31.12.12
143	229	Resultat før skatt	266	174
14	12	+ Avskrivninger (note 10)	21	20
27	29	+ Tap på utlån, garantier mv. (note 15)	32	27
-41	-53	- Betalt skatt	-73	-46
143	217	= Tilført fra årets drift	246	173
6	26	Diverse gjeld: + økning/-nedgang (note 36)	47	-6
8	-40	Diverse fordringer: - økning/+ nedgang (note 31)	-40	15
-347	-1.119	Utlån til og fordringer på kunde :- økning/+ nedgang (note 21,22)	-866	-1.692
856	1.739	Innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/-nedgang (note 34)	1.788	783
		Mottatt ved utstedelse av gjeld til kredittinstitusjoner + (note 22,33)		
-407	-183	Finansiering ved innfrielse av gjeld til kredittinstitusjoner – (note 22,33)	-183	-411
259	640	A Netto kontantstrøm fra virksomheten	982	-1.136
-42	-9	- Investert i varige driftsmidler (note 30)	-9	-41
1	15	+ Salg av varige driftsmidler	15	1
-5.721	-4.609	Investert i verdipapirer (note 22,24,25)	-4.609	-5.634
5.511	4.530	Salg verdipapirer (note 22,24,25)	4.530	5.511
-251	-73	B Kontantstrøm fra investering	-73	-163
-35	-24	Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	-24	-35
2.682	2.857	Finansiering ved utstedelse av verdipapir (note 22,35)	3.357	3.708
-2.656	-3.406	Finansiering ved innfrielse av verdipapir (note 22,35)	-4.206	-2.656
218	300	Finansiering ved utstedelse av fondsobligasjon	300	218
209	-273	C Kontantstrøm fra finansiering	-573	1.235
217	294	A+B+C Sum endring kontanter	336	-64
860	1.077	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	370	434
1.077	1.371	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt *)	706	370

*) Likviditetsbeholdningen består av kontanter, innskudd i Norges Bank og mellomværende med kredittinstitusjoner.

FREMTIDSUTSIKTER på HELGELAND

Det er absolutt mulig å føre Helgeland til topps, med et konsentrert blikk rettet mot utfordringer og muligheter. Det er seks næringslivstopper fra regionen helt klare på.

HELGELAND I VERDEN og verden i Helgeland

Er du like mye en del av verden om du bor på Lovund eller i London? Er økt entreprenørånd essensielt for videre utvikling på Helgeland? Er det mulig å samarbeide om ett og alt i regionen? Seks samfunnsbyggere og helgelendinger forteller hva de mener om fremtidens Helgeland.

Stedet er No3 i Mo i Rana. Benket rundt bordet sitter Ove Brattbakk, administrerende direktør i HelgelandsKraft, Aino Olaisen, daglig leder i Vigner Olaisen, Brynjar Forbergskog, konsernsjef i Torghatten ASA, Øystein Barth-Heyerdahl, daglig leder i Helgeland V&M, Birgitte Strid, teatersjef ved Nordland Teater, og Terje Lillebjerka, konstituert administrerende direktør i Mo Industripark. Utstyrt med kniv og gaffel går de løs på mat laget av gode råvarer fra Helgeland og andre deler av verden, så vel som spørsmål om utfordringer og muligheter i regionen vår.

– Avstanden er en utfordring når vi skal tenke Helgeland som en region.

Brattbakk går hardt ut, og får støtte fra Olaisen.

– Samferdsel er en utfordring, nikker hun.

Det er ikke vanskelig å bli enig om dette. Samtalen kommer snart inn på, med glimt i øyet, om eventuelt flytende tunneller kunne være noe for Helgeland. Med så mange suksessentreprenører rundt bordet er det ikke vanskelig å se mulighetene. Helgeland er stort, med noen motstridende interesser. Kanskje det hadde vært best å bli enig om å være uenig i noen saker?

– Det som kjennetegner Helgeland er mangfold. Vi må akseptere at sånn er det. Helgeland er Norge i miniatyr, sier Brattbakk.

Olaisen mener at dette er et godt salgsargument; hvorfor ikke selge oss som en region med stort mangfold?

– Innen olje- og gassbransjen er det mulig for Helgeland å opptre som en region. Det er ikke bare mulig, vi gjør det. På den årlige olje- og energimessa i Stavanger fikk Helgeland stor oppmerksomhet – og vi fikk klar tilbakemelding om viktigheten av at vi som region opptrådte sammen. Konflikter gjør at bransjen skygger unna, påpeker Barth-Heyerdahl.

Vi er ikke kommet til første rett enda, men første konklusjon synes klar; samarbeid er mulig, om ikke i ett og alt.

– Bestemmer Statoil og BP seg for oppbygging av subsea-miljø i Sandnessjøen, er dette virkelig viktig for å skape kompetanse i regionen; dette kan føre til oppbygging av subsea-utdanning i Sandnessjøen. Fremtiden ser lovende ut i denne bransjen. Folk flytter hjem for å jobbe her, sier Barth-Heyerdahl.

En av de store utfordringene næringslivet på Helgeland har, er nettopp å skaffe nok kompetanse. Dette må tas på alvor.

– Vi ser at der vi tilbyr gode arbeidsplasser får vi mange søkere. Jeg kan vise til et eksempel der det ble søkt etter 15-20 ingeniører, og det kom inn hundre søknader, sier Forbergskog, som mest av alt etterlyser entreprenørånd blant folk.

“Hvorfor ikke selge oss som en region med stort mangfold?”

Aino Olaisen

Daglig leder, Vigner Olaisen

– Dette er en grunnleggende utfordring på Helgeland. Jeg savner entreprenørskap og tro på hva folk kan få til på egenhånd. Da er det en annen ånd på Møre. Det er ikke den mest sentrale plassen i verden det heller, men innstillinga er “dette skal vi få til”. Samme ånd syns jeg Aino Olaisen og Lovund-samfunnet legger til grunn, fortsetter han.

– Lokalt eierskap er helt essensielt for den utviklinga vi har hatt. Hovedkontorfunksjonen og lokalt eierskap inngår vi ikke kompromisser på, sier Olaisen bestemt.

– Jeg synes det er flott at unge reiser ut, men så er det vår oppgave å skape så interessante arbeidsplasser at de kommer tilbake. Like viktig er kommunikasjon og samferdsel. Jeg har stor tro på at infrastruktur er viktig for at folk skal komme tilbake. Både når det gjelder flyplass, men også båt, veier og tuneller. Det er på grunn av dette vi på ytre Helgeland føler at vi sliter mest med å få folk, ikke på grunn av lønnsvilkår eller interessante oppgaver, sier Olaisen.

I en undersøkelse gjort av Helgeland Sparebank viser det seg at når barn blir spurt om hva de synes er verdens fineste plass, er svaret ofte “Syden”. Her har voksne et stort ansvar for å synliggjøre verdiene vi har rundt oss.

– Jeg var på roadtrip på Helgeland i sommer, og når det gjelder dette med å bygge stolthet har vi mye å hente.

Det var flott; gårder, husdyr, vilt og fjell. Men på spisestedene var det utrolig mye pizza og kebab. Det krever ikke så mye å gjøre det lille ekstra. Hva med å servere viltburger i stedet for vanlig burger? Hvorfor ikke selge mer av det vi har her. Vi er stolte, men ikke flinke nok til å selge produktene.

“Det er viktig at vi gjør hverandre gode.”

Ove Brattbakk

Administrerende direktør, Helgelandskraft

Det er noen gode plasser vi kan vise fram, men det er langt mellom dem, sier Olaisen.

– Jeg har tyske svigerforeldre, og de elsker å være her. De spiser ikke kebab – for maten er jo rundt oss; fisk i havet og bær i skogen. Det kan hende at vi tar det litt for gitt, mener Strid.

– Reiselivet må profesjonaliseres og det må bygges opp et aktivitetstilbud, men vinterhalvåret er langt, og det kan være en utfordring å gjøre store investeringer. Likevel, de som er dyktige får det til. Vi har noen gode eksempler, som Hildurs Urterarium og Vega. Aktørene må være profesjonelle og vise til kvalitet, sier Forbergskog.

– Er ikke vinter og uvær eksotisk da, spør Lillebjerka.

– Jo, det er kjempeeksotisk. De røffe omgivelsene er en bonus for de tilreisende, sier Strid.

– Når vi tenker ferie skal det være sol og varmt, men det er ikke sånn for alle. Men turistene må komme seg hit, påpeker Olaisen.

Kanskje er det stolthet vi må fokusere på å bygge?

– På Nordland Teater føler vi et nasjonalt ansvar. Hvis vi blir bedre, må andre teatre strekke seg etter oss, og da løfter vi landet sammen. Det kan hjelpe å ha en mer kry holdning. Alle har faktisk et ansvar, sier Strid.

– Det er viktig at vi gjør hverandre gode, understreker Brattbakk.

– Vi bor i en spennende region, for vi kan tilby alle mulige slags former for aktiviteter, sier Olaisen, mellom skjeene med jordskokksuppe og kamskjell – plukket i vårt eget område.

– National Geographic har kåret Helgelandskysten til den fineste plassen i verden to ganger, påpeker Lillebjerka.

*“Vi må se opp til folk
som får ting til.”*

Brynjar Forbergskog
Konsernsjef, Torghatten ASA

- Er det noe som ikke er til stede på Helgeland som vi har i Norge for øvrig? undrer Brattbakk.
- Vi er indrefilet, slår Olaisen fast.

Indrefilet av rein er kommet på bordet. Det blir faktisk stille, mens kortreist mat og informasjon om alt Helgeland har å by på siger inn. Kraft. Mineraler. Fisk. Landbruk. Det omsettes for mer enn 30 milliarder i året, med potensial til betydelig vekst innen mange områder. Det gjøres og planlegges flere investeringer i milliardklassen.

- Likevel ser vi at befolkningsøkningen ikke går like raskt som ellers i landet, sier Lillebjerka.

– Hvordan får vi opp entreprenørånden? Vi må se opp til folk som får ting til. Vi må ha fokus på entreprenørånd for å utvikle ting og få ungdommen tilbake, fremholder Forbergskog.

- Jeg jobber med entreprenører i Kystinkubatoren, og opplever at folk har det bekvemt. Spranget fra å gå fra en trygg tilværelse til å bli entreprenør er stort. Dette er nok et velstandssyndrom. Jeg har tro på at entreprenørånd må skapes fra ungene går på skolen, med elevbedrifter. Her må næringslivet samarbeide med skolene, er Olaisens klare budskap.

- Gleden av å lykkes er jo helt fantastisk, skyter Barth-Heyerdahl inn.

– Hva er oppskriften bak Torghatten ASA, som nå har 3500 ansatte over hele landet, spør Brattbakk.

- Den er ikke spesielt komplisert. I sin tid la vi en strategi om hvor vi ville. Vi var et lite selskap med 150 ansatte på begynnelsen av 90-tallet, da samferdselsloven ble liberalisert. Vi evaluerte hva dette ville innebære, og satte oss ambisiøse mål. Vi gjorde vedtak på at vi skulle bli et av Norges ledende selskap innen kollektivtransport. Man må ha evnen til å se sannsynlige fremtidsscenarier. Det er viktig, forteller Forbergskog, som mener at samfunnet er sårbart når det er bygd opp på offentlige midler.

“Det kan hjelpe å ha en mer kry holdning.”

Birgitte Strid
Teatersjef, Nordland Teater

– Omstilling skjer ikke før lyset er slått av, sier han, og Brattbakk kommer med eksempler på gode omstillingsprosesser i industrisamfunnene på Helgeland.

– I skyggen av Alcoa ser vi at det nå må tenkes nytt i Vefsn. Blant annet er det planer om å etablere filmindustri i kommunen, Vefsn-wood. På Mo har enormt mye skjedd siden jernverket ble lagt ned, sier Brattbakk.

– Vi har passert 78 000 innbyggere på Helgeland. Er vi 100 000 i 2025? spør Olaisen retorisk.

Inntil videre er arbeidsinnvandring en nødvendighet på Helgeland. På Nova Sea på Lovund er 15 nasjoner representert. Det er mest svensker, men også flere polske familier som har slått seg ned.

– Vi har god erfaring med å bruke arbeidskraft fra forskjellige land, og opplever at familiefolk er lettere å integrere i samfunnet enn enslige menn, sier Olaisen.

– Hvorfor er Lovund der dere er i dag? Dere har en enorm stolthet, som dere ikke er redd for å markedsføre, undrer Brattbakk.

– Stoltheten er helt essensiell. Vi kan ikke fire på kravene – som bedrift må vi heller gjøre det så attraktivt på Lovund at folk flytter hit, enn å flagge ut. Vi bygger hus, skaper fritidstilbud og har spyttet sju millioner inn i en flerbrukshall. Dette gjør vi ikke kun for å være snille, det er nødvendig. Vi ønsker å være ledende innenfor vår sektor og har måltall for hvor mange innbyggere vi ønsker, forteller Olaisen.

– Slike mål må vekke følelser i folk. Først da husker de det, sier Forbergskog.

Prosessindustrien er den næringen med størst omsetning i regionen, med over tusen arbeidsplasser på Helgeland. Den største hemskoen opp gjennom årene har vært kraftprisene.

– Det har vi fått på plass, men nå er markedet dårlig. Spørsmålet er

“Gleden av å lykkes er jo helt fantastisk.”

Øystein Barth-Heyerdahl
Daglig leder, Helgeland V&M

bare; når snur situasjonen rundt oss? Ferrolegeringsbedrifter er direkte leverandører til stålverkene i Europa, der noen markeder ikke har vært så dårlige på tretti år. Men dette kommer til å snu. Jeg tror ikke noen av verkene på Helgeland er blant de som gir opp. Det å være i en industripark gir åpenbare kostnadsfordeler – vi har en helt eksepsjonell ressursutnyttelse i Mo Industripark. Bedriftene ligger nært hverandre og vi ligger nært en by. Her er det høgteknologiske arbeidsplasser og høgteknologiske bedrifter, som har alle muligheter for å overleve. Vi ser at leverandørindustrien blomstrer. Det malaysiske selskapet Wasco ble svært overrasket over å finne Mo Industripark. Her var alt, sa de. Industripark-konseptet er et spleiselag og skjebnefellesskap. Å få inn nye bedrifter gir bedre fordeler. Flere deler regningen, og det styrker overlevelsesevnen. Et annet spennende prosjekt vi ser på er en serverhall eller datalagersenter i Mo Industripark. Her ligger alt godt til rette; kortreist kraft, god infrastruktur på fibersida, rikelig tilgang på kjølevann og muligheter for å bygge fjellhall, forteller Lillebjørka.

Er vi kanskje mer globale enn vi tror når det gjelder organisering av arbeidslivet på Helgeland? – Vi må alliere oss med verden på Helgeland. Vi har internasjonale næringer som trenger kompetanse. Vi må utnytte mulighetene internett gir. Hvorfor ikke sitte på Campus Helgeland med kontakt til Oxford? Vi må ikke bare tenke at vi skal få folk fra Lofoten og Stjørdal. Vi har hele verden som lekeplass, sier Olaisen.

– Aktivitet avler aktivitet, men det er litt sånn høna og egget. Noen må tørre å gjøre det først. Vi trenger gründere som tør og som står på. Ånden har du i deg, men man må få muligheten til å bruke den. I Sandnessjøen tok BP en risiko, og Helgeland har innfridd forventningene. Olje- og gassnettverkbygginga har vi all grunn til å være stolt over, sier Barth-Heyerdahl.

“Det malaysiske selskapet Wasco ble svært overrasket over å finne Mo Industripark. Her var alt, sa de.”

Terje Lillebjerka

Konstituert administrerende direktør i Mo Industripark.

– Når det gjelder vår drift er målet å bli bedre på prosessen etter at fisken er kommet opp på kaikanten. Norge skal bli verdens ledende sjømatnasjon, og for å klare det må vi i sterkere grad videreforedle fisken selv. For at vi skal få lønnsomhet i det trenger vi god teknologi, sier Olaisen.

– De eneste botemidlene mot de høye kostnadene i Norge er kunnskap og fortrinnene vi har i naturen, sier Forbergskog.

Bakdelen med mer teknologibaserte tjenester i alle næringer er færre mennesker i jobb.

– Men vi trenger hele tida mer av annen kompetanse, som elektrikere og automasjonsfolk. Vi vil ha mer folk inn på laboratoriearbeid, mattrygghet, salg og markedsføring. Det er nok å gjøre, sier Olaisen.

– Utfordringa ligger i å få tak i kvalifisert arbeidskraft, men det ligger et potensial hvis vi skaper gode arbeidsplasser. Nordnorsk ungdom vil tilbake, men det må være arbeidsplasser til begge, sier Forbergskog.

– Jeg har fått alle ungene mine hjem. De legger vekt på at det er køfritt, og kort vei til jobb og barnehage. De slipper å bruke tid på logistikk. Mine venner i storbyene tilbringer noen år i bilen, sier Barth-Heyerdahl.

Sjokoladekaka med selvplukkete bær fra distriktet som serveres til dessert kunne nok fått de fleste hjem...

– Vi må få lokal ungdom tilbake, i tillegg til at vi åpner for hele verden. Internett er den mest distriktsvennlige oppfinnelsen siden båten. Det gir en helt annen mulighet for folk – de er like mye en del av verden om de bor på Lovund eller i London, avslutter Olaisen.

Innholdsfortegnelse:

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper	45
NOTE 2 - Finansiell risikostyring.....	51
NOTE 2.1 - Kreditrisiko.....	52
NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter.....	53
NOTE 2.1.1 – Fortsettelse risikoklassifisering lån og kreditter	53
NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement	54
NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.....	54
NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet	54
NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko	54
NOTE 2.3 - Markedsrisiko	57
NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering	58
NOTE 2.3.3 - Sensitivetsanalyse for endring i markedspriser.....	60
NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipp	61
NOTE 4 - Segmentinformasjon	61
NOTE 5.1 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	62
NOTE 5.2 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %).....	63
NOTE 5.3 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum).....	63
NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.....	63
NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	63
NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	64
NOTE 9 - Andre driftsinntekter	64
NOTE 10 - Driftskostnader	64
NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader	64
NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	65
NOTE 12.1 – Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	66
NOTE 12.2 – Effekt omarbeidet balanse IAS 19	66
NOTE 12.3 – Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger.....	66
NOTE 12.4 – Pensjonsforpliktelse ytelsesordning.....	68
NOTE 12.5 – Estimatavvik ytelsesordning	69
NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP.....	69
NOTE 14 - Driftskostnader	69
NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor	69
NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement	70
NOTE 17 - Skattekostnad	70
NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis	70
NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker	71
NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	71
NOTE 21.1 - Utlån til og fordringer på kunder.....	71
NOTE 21.2 - Geografisk fordeling av brutto utlån.....	71
NOTE 21.3 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv	72
NOTE 21.4 - Nedskrivninger på utlån og garantier	72
NOTE 21.5 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring	73
NOTE 21.5.1- Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked	73
NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori	76
NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå.....	77
NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	79
NOTE 23 - Finansielle derivater.....	79
NOTE 23.1 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser	80
NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	81
NOTE 24.1 – Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg	81
NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg.....	82

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	82
NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap.....	82
NOTE 26 – Investeringer i datterselskap	83
NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper	83
NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene	83
NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper	84
NOTE 28 – Nærstående parter	84
NOTE 28.1 – Konserninterne eliminerings / transaksjoner.....	84
NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	85
NOTE 28.3 – ledende ansatte og styret	85
NOTE 28.4 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	86
NOTE 29 - Utsatt skattefordel.....	88
NOTE 30 - Varige driftsmidler.....	88
NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg	89
NOTE 31 - Andre eiendeler	89
NOTE 32 - Utenlandsk valuta	89
NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner	90
NOTE 34 - Innskudd fra kunder	90
NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring.....	90
NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	91
NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	91
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.....	91
NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån.....	91
NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter	93
NOTE 36 - Andre forpliktelser.....	93
NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån.....	94
NOTE 38.1 - Kapitaldekning	94
NOTE 38.2 - Risikoveid beregningsgrunnlag, kapitalkrav Basel II.....	95
NOTE 39 - Egenkapitalbevis	95
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis	95
NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital.....	96
NOTE 39.3 - De 20 største eierne.....	97
NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte.....	98
NOTE 39.5 - Utbytte	100
NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis	100
NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype	100
NOTE 41 - Pantstillelser	101
NOTE 42- Hendelser etter balansedagen	101
NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	101
NOTE 44 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse.....	102
Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	107
Øvrige nøkkeltall	108

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Generelt

Morbanken

Helgeland Sparebank har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 14 lokalkontorer fordelt over hele Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Berg, Hommelstø, Vega, Hattfjelldal, Trofors, Sandnessjøen, Herøy, Vågaholmen, Lurøy, Hemnesberget, Nesna og Korgen.

Helgeland Sparebank sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Datterselskaper

Datterselskaper er alle selskaper som Helgeland Sparebank har kontroll over (normalt over 50 % av aksjene). Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører. Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet utøver betydelig innflytelse. Dette vil normalt være investeringer på mellom 20 og 50 % av selskapenes egenkapital. I konsernet er investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Når konsernets andel av et tap overstiger investeringen, er investeringen regnskapsført til null. Tapet regnskapsføres i den grad konsernet har forpliktelser til å dekke tapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert gevinst er eliminert med konsernets andel i det tilknyttede selskapet.

I morbanken er investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsført til virkelig verdi. For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, bygger verddivurderingen på siste emisjonskurs, omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Helgeland Sparebank avlegger konsernregnskapet i samsvar med IFRS International Financial Reporting Standards. Selskapsregnskapet til Helgeland Sparebank avlegges også i samsvar med IFRS.

Konsern og morbank

Konsernet er basert på historisk kost-prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 25. februar 2013.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

a) Nye og endrede standarder implementert i 2013

Fra 1. januar 2013 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet i større grad:

- Endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap angående utvidet resultat.

Endringen innebærer at poster i utvidet resultat skal grupperes etter hvorvidt de senere kan omklassifiseres til det tradisjonelle resultatet.

- IAS 19 Ansattetrytelser ble endret i juni 2011. Balanse 2012 er omarbeidet i henhold til IAS 19. Jfr. note 12.

Endringene medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat ettersom disse oppstår (ingen korridor), umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders opptjening ved endring i ordningen, og et skifte fra rentekostnad på forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene til et netto rentebeløp der diskonteringsrenten benyttes på netto pensjonsforpliktelse (-eiendel). Se note 43 for en spesifikasjon av den beløpsmessige påvirkningen på regnskapet.

- Endring av IFRS 7 Finansielle instrumenter - opplysninger angående nettopresentasjon av eiendeler og gjeld.

Endringen krever ny noteinformasjon for å muliggjøre sammenligning mellom IFRS-rapporterende foretak og foretak som rapporterer i henhold til US GAAP.

- IFRS 10 Konsoliderte finansregnskap er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stede i de tilfeller hvor dette er vanskelig.

- IFRS 12 Noteopplysninger om investeringer i andre enheter inneholder alle noteopplysninger for eierinteresser i andre enheter inkludert fellesordninger, tilknyttede selskaper, strukturerte enheter og andre selskaper som ikke konsolideres.

- IFRS 13 Måling av virkelig verdi har som mål å styrke konsistensen og redusere kompleksiteten ved å gi en klar definisjon av virkelig verdi, og er en felles kilde for kravene til måling av virkelig verdi og noteopplysninger til bruk for alle standarder der virkelig verdi er anvendt. Standarden øker ikke bruken av virkelig verdi, men gir veiledning i hvordan den skal fastsettes når virkelig verdi kreves eller tillates av andre standarder.

- Endringer i IAS 36 Verdifall på eiendeler gjelder opplysninger om gjenvinnbart beløp for ikke-finansielle eiendeler. Endringen fjerner enkelte noteopplysningskrav knyttet til gjenvinnbart beløp for kontantgenererende enheter som (ved et uhell) ble innført ved utgivelsen av IFRS 13. Endringen er ikke pliktig før 1. januar 2014, men konsernet har valgt å tidlig anvende endringen pr. 1. januar 2013.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

(b) Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

■ En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger får virkning for årsregnskap som påbegynnes etter 1. januar 2013 som ikke er tatt i bruk i dette konsernregnskapet.

■ IFRS 9 "Financial Instruments" regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. IFRS 9 ble utgitt i november 2009, oktober 2010 og november 2013, og erstatter de deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles inn i to kategorier basert på målemetode: de som er målt til virkelig verdi og de som er målt til amortisert kost. Klassifiseringsvurdering gjøres ved første gangs regnskapsføring. Klassifiseringen vil avhenge av selskapets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikken ved de kontraktsfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hovedendringen, i de tilfeller hvor man har valgt virkelig verdi for finansielle forpliktelser, er at den delen av en endring i virkelig verdi som skyldes endring i selskapets egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for i resultatregnskapet, dersom dette ikke medfører en periodiseringsfeil i resultatmålingen. Konsernet planlegger å anvende IFRS 9 når standarden trer i kraft og er godkjent av EU. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2015. Konsernet vil også se på konsekvensene av de gjenstående delfasene av IFRS 9 når disse er slutført av IASB.

■ IFRIC 21 Særavgifter regulerer regnskapsføringen av forpliktelser til å betale særavgifter. Fortolkningen gjelder ikke skatt på inntekt. Fortolkningen presiserer hva som er den hendelsen som gir opphav til en regnskapsmessig forpliktelse. Konsernet er ikke pliktig til å betale vesentlige særavgifter, så påvirkningen på regnskapet vil være uvesentlig.

■ Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Helgeland Sparebank og alle datterselskaper. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Presentasjonsvaluta

Alle beløp er angitt i mill. kr. med mindre noe annet er oppgitt. Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner som også er funksjonell valuta i alle selskaper i konsernet. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs, inntekter og kostnader er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet. Omregningsdifferanser resultatføres etter hvert som de oppstår.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres avhengig av motpart, enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller utlån til kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Renteinntekter på utlån inkluderes på linjen for "netto renteinntekter".

Verdiendring som kan knyttes til identifiserte objektive bevis for verdifall på balansedagen for utlån som balanseføres til amortisert kost og for porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi, inngår i "nedskrivning på utlån og garantier".

Øvrige verdiendringer på porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi inngår på linjen "netto gevinster på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som konsernet kan selge etter behov og som ikke inngår i en handelsportefølje. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i "netto renteinntekter". Verdifall under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter, mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

Aksjer tilgjengelig for salg

Urealisert verdiøkning i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Verdifall under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Rentekostnader på instrumentene inngår i "netto renteinntekter" basert på effektiv rentemetoden.

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld omfatter utstedte sertifikater og obligasjoner uavhengig av verdimålingsprinsipp basert på effektiv rentemetoden. For verdipapirgjeld med fast rente benyttes virkelig verdi. Rentekostnader på instrumentene inngår i rentekostnader og lignende kostnader. Øvrige verdiendringer inngår i "netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Utstedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at konsernet må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier.

Endring i virkelig verdi på finansielle garantier inngår på linjen "finansielle instrumenter til virkelig verdi". Verdiendringen på garantier som inngår i engasjement som er individuelt nedskrevet. Verdiendring for slike garantier er inkludert i "Netto nedskrivninger på utlån og garantier".

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er delt opp i segment, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Finansielle instrumenter

Konsernet definerer sine finansielle eiendeler og gjeld i følgende klasser:

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

- Utlån til kunder
 - Utlån til flytende rente
 - Utlån til fastrente
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder til amortisert kost
- Verdpapirgjeld og ansvarlig lånekapital
 - Verdpapirgjeld flytende rente, amortisert kost
 - Verdpapirgjeld fastrente, virkelig verdi
 - Verdpapirgjeld fast rente, verdisikring

Finansielle instrumenter er verdsatt i henhold til IAS 39. Alle kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på transaksjonstidspunktet.

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen, og bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Utlån til kunder

Konsernet har definert sitt markedsområde (Helgeland) som ett risikoområde.

Utlån er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost (IAS 39) etter effektiv rentemethode, som et uttrykk for virkelig verdi på utlånet. Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, blir lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på utlånet. Nedskrivning er klassifisert som tapskostnad. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemethode. På engasjement med individuell nedskrivning vil den effektive renten låses i de tilfeller der a) utlånet ikke er i mislighold eller b) renteendringen er uavhengig av at utlånet er i mislighold og renteendringen påvirker forventet kontantstrøm.

Utlån til fast rente - verdsettes til virkelig verdi over resultat. Verdiendring inngår i linjen netto gevinst/tap finansielle instrumenter. Utlån til virkelig verdi, inklusiv opptjente renter, gjenspeiler verdi i balansen. Renteinntekter på fastrente utlån til kunder inntektsføres over nettorente.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Nedskrivninger på utlån

Et utlån eller en gruppe av utlån er nedskrevet når det foreligger objektive bevis for verdifall som følge av tapshendelser som kan estimeres pålitelig, og som har betydning for de forventede fremtidige kontantstrømmene fra lånet eller gruppen av lån.

Objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet kan være:

- Låntaker har betydelige finansielle problemer
- Manglende betaling av forfalte renter/avdrag
- Pant eller annen sikkerhet påregnes ikke å dekke lånet ved en eventuell realisasjon
- Det er sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gå inn i gjeldsforhandlinger
- Det foreligger indikasjon på en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av utlån, men hvor verdifallet

ennå ikke er mulig å identifisere for hvert enkelt utlån innenfor gruppen (for eksempel negative endringer i betalingsstatus eller i økonomiske forutsetninger av betydning for gruppen).

Utlån nedskrives individuelt når det foreligger objektive bevis for verdifallet på lånet. Nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet etter forventet levetid på lånet. Neddiskonteringen skjer ved bruk av effektiv rentemethode. Beregnet tap føres brutto i balansen som individuell nedskrivning på utlån og resultatføres som tapskostnad. Utlån som er nedskrevet individuelt er ikke tatt med i grunnlag for de gruppevis nedskrivningene.

Utlån nedskrives gruppevis når det foreligger objektive bevis for å nedskrive en gruppe av utlån. Kundene blir kategorisert i risikogrupper på grunnlag av ulike parametere som soliditet, inntjening, likviditet, bransje, geografi og adferdsscore. Disse faktorene gir indikasjoner på debitors evne til å betjene sine lån, og er relevante for beregningen av fremtidige kontantstrømmer fra de ulike risikogruppene. Hver enkelt risikogruppe vurderes samlet med hensyn til behov for nedskrivning.

Beregning av nedskrivningsbeløp for en gruppe utlån foretas på grunnlag av forventede kontantstrømmer og historisk tapserfaring for de ulike risikogruppene. Historiske tap blir justert for effekten av nye betingelser som ikke var reflektert i perioden de historiske tapene skriver seg fra, og effekten av hendelser som ikke lenger er relevante blir tatt ut. Dersom det i ettertid viser seg at den tidligere beregnede nedskrivningen er for høy, blir denne reversert og resultatført.

Estimat på fremtidige kontantstrømmer avhenger av endringer i relevante observerbare data som kan indikere en endring i sannsynligheten for inntreffende tap og størrelsen på tap innenfor gruppen. Metode og forutsetninger for å beregne fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig.

Når et lån ikke lenger kan inndrives og tapets størrelse er fastslått, blir lånet skrevet bort mot tilhørende avsetning for tap. Inngang på tidligere nedskrevne lån resultatføres som reduksjon på nedskrivninger for tap.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er eiendeler anskaffet for annet formål enn å oppnå kortsiktig gevinst. Dette er definert til å være investeringer som ikke inngår i en handelsportefølje, men som er omsettelige og kan selges fritt ved behov. Konsernet har aksjer, sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende papirer som er klassifisert innenfor denne gruppen.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er regnskapsført til virkelig verdi.

Rentebærende verdipapirer papirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reverseres mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris.

Verdi over kostpris føres mot egnekapitalen.

Aksjer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet.

Reversering av nedskrivninger aksjer føres mot egenkapital og fremkommer under utvidet resultat. Verdi over kostpris føres mot egnekapitalen

Realisert gevinst/tap over resultat, samt verdiendringer over resultat inkludert utbytte, vises i regnskapet under "Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. For rentebærende finansielle eiendeler inntektsføres renten over resultat mot "nettorenten". Banken har ikke poster i valuta.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Virkelig verdi på børsnoteerte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børsnoteert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Finansielle eiendeler presenteres som kortsiktige eiendeler dersom ledelsen har bestemt å avhende eiendelen innen 12 måneder fra balansedagen, hvis ikke klassifiseres de som langsiktige eiendeler.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost.

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld er definert til å være papirer som konsernet ikke har til hensikt å omsette og som opprinnelig er utstedt av konsernet. Tilbakekjøp av egne obligasjoner nettoføres mot obligasjonsgjelden. Gjeld til flytende rente - blir ved første regnskapsføring verdsatt til virkelig verdi, og blir siden verdsatt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Eventuelle over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Gjelden vises i balansen til amortisert kost (inklusive påløpte renter). Verdiendring amortisert kost bokføres over resultat og nettorente.

Gjeld til fast rente - vurderes til virkelig verdi (FVO). Gjelden vises i balansen til virkelig verdi inklusive påløpte renter og med fradrag for egenbeholdning. Verdiendring over resultat "gevinst/tap finansielle instrumenter" og renteutgiften over resultat mot nettorenten.

Virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen fra lånene med avkastningskrav utledet fra nullkuponkurven. Kredittspread på rentebærende papirer endres ut fra en helhetsvurdering der observerte omsetninger i markedet, kredittmarginrapporter fra ulike meglerhus og interne vurderinger inngår som grunnlag for helhetsvurderingen. En endring i kredittspread vil påvirke avkastningskravet ved at tillegget som blir lagt på nullkuponkurven endres. Ved kjøp av egne verdipapirer blir gjelden redusert, og forskjellen mellom bokført verdi og betalt vederlag (over-/underkurs) blir resultatført som gevinst/tap på utstedte verdipapirer.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Sikringsbokføring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater i en av følgende sikringstyper:

- sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse eller et ikke-balanseført bindende tilsagn (verdisikring)

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 23. Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Sikring av virkelig verdi benyttes kun til sikring av verdipapirgjeld med fast rente. Gevinsten eller tapet knyttet til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer fastrentelån resultatføres som "Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter". Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultatføres som "Netto andre (tap) gevinster". Endringer i virkelig verdi på det sikrede fastrentelånet som kan henføres til sikret renterisiko resultatføres som "Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter".

Finansielle derivater

De avtaler som konsernet har inngått er rente og valutarelaterte derivater. Renteswapper er knyttet til fastrente innlån og utlån, valutaswapper er knyttet til syndikert innlån i euro.

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Derivater i balansen omfatter, rentebytteavtaler (renteswapper) og valutarenteswapper.

Derivatene regnskapsføres som eiendel når virkelig verdi er positiv, og som gjeld når virkelig verdi er negativ.

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter og rentekostnader fra eiendeler og gjeld som er målt til amortisert, resultatføres løpende basert på effektiv rentemetode. Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen. Renteinntekter på fastrente utlån til virkelig verdi resultatføres. Endring virkelig verdi på fastrente utlån blir resultatført som verdiendring finansielle instrumenter. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil renten klassifiseres som renteinntekt eller rentekostnad mens effekten av verdiendring klassifiseres som inntekt eller kostnad fra finansielle instrumenter.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyr knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført når det kan påvises sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler som er henførbare til eiendelen, og eiendelens kostpris kan estimeres pålitelig. Immaterielle eiendeler er regnskapsført til kostpris.

Immaterielle eiendeler med ubegrenset økonomisk levetid avskrives ikke, men nedskrivning foretas hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

kostpris. Gjenvinnbart beløp blir beregnet årlig, samt ved indikasjoner på verdifall.

Immaterielle eiendeler med begrenset levetid blir avskrevet, og eventuelle nedskrivningsbehov vurderes. Avskrivninger foretas lineært over beregnet økonomisk levetid. Avskrivningsbeløp og avskrivningsmetode er gjenstand for en årlig vurdering, hvor de økonomiske realiteter legges til grunn.

Kostnader knyttet til kjøp av ny IT-programvare er balanseført som en immateriell eiendel når disse ikke er en del av anskaffelseskostnaden til maskinvaren. Programvare avskrives lineært over 5 år. Kostnader til vedlikehold av IT-programvare kostnadsføres direkte dersom endringene i programvaren ikke øker den fremtidige økonomiske nytten av programvaren.

Varige driftsmidler

Eiendom, anlegg og utstyr, er vurdert til kostpris fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når driftsmidler blir solgt eller utrangert, blir kostpris og akkumulerte av- og nedskrivninger tilbakeført, og eventuell gevinst eller tap blir resultatført.

Kostpris for et driftsmiddel er definert til kjøpspris, inkludert skatter, avgifter og direkte kostnader knyttet til å bringe driftsmiddelet klart for bruk. Kostnader påløpt etter at driftsmiddelet er tatt i bruk, slik som reparasjon og vedlikehold, er

normalt kostnadsført. I de tilfeller der det kan påvises økt inntjening som følge av reparasjon/vedlikehold, er kostnadene til dette balanseført som tilgang driftsmidler.

Avskrivninger er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende tidsperioder:

- Bygninger og annen fast eiendom	30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler	3 – 10 år

Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Det foretas dekomponering av driftsmidler av større verdi, og som består av komponenter med ulik levetid. Det foretas årlig vurdering av levetid for hver enkelt komponent, og avskrivningene er justert tilsvarende.

Driftsmidler holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen 1 år. Driftsmidler holdt for salg verdsettes til det laveste av virkelig verdi (reduert med salgskostnader) og anskaffelseskost og er ikke gjenstand for avskrivning.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Leiekontrakter hvor det vesentligste av risikoen er på kontraktsmotparten, blir klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling er klassifisert som en driftskostnad og resultatføres over kontraksperioden. Konsernet har ingen finansielle leieavtaler.

Konsernet som utleier

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt initialt for å etablere et utleieforhold er tillagt den utleide eiendelens regnskapsførte verdi. Konsernet har ingen finansielle utleieavtaler.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig.

Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen. Når tidseffekten er uvesentlig vil avsetningen være lik størrelsen på kostnaden som kreves for å bli fri fra forpliktelsen. Når tidseffekten er vesentlig vil avsetningen være lik nåverdien av fremtidige utbetalinger til å dekke forpliktelsen.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikringsselskap og usikrede ordninger.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presentert i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar.

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet.

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. I tillegg er det foretatt endringer i dekningsomfang på den gamle ytelsesbaserte ordningen. Engangseffekten ved endring av bankens pensjonsordning har gitt et positivt bidrag til ikke resultatført estimatavvik.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene.

Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres som avsetning for forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen, forventet avkastning av pensjonsmidlene, resultatført virkning av planendring og endringer i estimer og pensjonsplaner, resultatført virkning av avvik mellom faktisk og forventet avkastning, samt periodisert arbeidsgiveravgift. Virkning av endringer i estimer samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning periodiseres over gjenværende opptjeningstid eller forventet levetid først når den akkumulerte virkning overstiger 10 prosent av hva som er størst av pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene. Endring i pensjonsplaner periodiseres over gjenværende opptjeningstid.

Skatter

Utsatt skatt beregnes på alle midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier etter gjeldende skattesats ved periodens slutt (gjeldsmetoden). Skatteøkende midlertidige forskjeller inneholder en utsatt skatteforpliktelse, og skattereduserende midlertidige forskjeller, sammen med underskudd til fremføring, inneholder en mulig utsatt skattefordel.

Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at det i fremtiden vil oppstå skattbar inntekt som den utsatte skattefordelen kan anvendes mot.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Endringen i utsatt skatt

reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets virksomhet. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital.

Utbytte på egenkapitalbevis blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap.

Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted.

Når banken eller andre medlemmer i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for inneværende år.

Hendelser etter balansedagen

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelse av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- **Kredittrisiko:** risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- **Likviditetsrisiko:** risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- **Markedsrisiko:** risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- **Operasjonell risiko:** risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør tre årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. I enkelte definerte saker rapporterer dir risikostyring direkte til styret.

Konsernets intern revisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og

arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Virksomhetsstyring (corporate governance)

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det er i 2013 avholdt 15 styremøter. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Thore Michalsen (leder) og Ove Brattbakk. Utvalget har hatt 6 møter for regnskapsåret 2013.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, konsentrasjonsrisiko og geografiske begrensninger. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Det er definert toleransenivå for kreditt risiko for utvalgte bransjer og for definerte områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Det er etablert en rekke rutiner som ivaretar behandling og oppfølging av kreditt risiko administrativt. De viktigste virkemidlene i utøvelsen av kredittreglementet er:

- Restriktiv kredittgivning i forhold til
 - spesielt definerte bransjer
 - knoppskyting fra egne næringslivskunder
 - overtakelse av næringslivskunder fra andre banker
 - skjerpet krav til risikodeling gjennom høyere egenkapitalandel
 - etterlevelse av Finanstilsynets ti kjøreregler med kvartalsvis rapportering til styret
- Styring av virksomheten gjennom bruk av saksgangsystemer og fullmaktsrammer
- Sterk fokus på regelverket knyttet til bruk av kredittfullmakter, herunder spesielt dokumentasjonskrav rundt kundens betjeningsevne, samt beskrivelse av kritiske faktorer i tilknytning til bevilgningen
- Høy kompetanse og lang erfaring hos medarbeidere knyttet til utlånsvirksomheten
- Kredittgivning til enkeltkunder og bransjer vurderes opp mot medarbeiderens samlede kompetanse
- Kreditt gis primært til kunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt med unntak av gode personkunder hvor tilknytning til Helgeland er tilstrekkelig

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Kredittstrategien evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2013.

Kreditt risikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Et mer moderat/synkende konjunkturbilde i Norge forventes også å inntre på Helgeland. 98 % av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig. Finanstilsynets retningslinjer for nye boliglån bidrar til å redusere andelen lån med belåningsgrad over 85 %.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Brutto utlån til bedriftsmarkedet ble i 2013 redusert med 0.4 %, dette i tråd med bankens styringsmål for samlet vekst. Bankens avkastning på utlån til bedriftskunder er betydelig økt i 2013.

Banken har i 2013 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene vurderes som tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger i 2013 ble 32 mill kr mot 27 mill kr i 2012. Gruppenedskrivningen er økt med 5 mill kr. Totalt er kostnadsførte nedskrivninger fortsatt på et relativt moderat nivå og utgjør 0,13 % av bto utlån.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør et volum på 129 mill kr pr. 31.12.13 mot 107 mill kr pr. 31.12.12.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvaliteten i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl a gjennom lederes nøkkelkontroller og arbeidsdeling rådgivere/ettebehandlere. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølle fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av misligholdssannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2013 hadde konsernet 4 kunde grupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter

Risikoklassifiseringen er en integrert del av konsernets saksgangssystem. Systemet muliggjør en overvåkning av risikoutviklingen i utlånsporteføljen. Risikoklassifiseringsmodellen som benyttes for både person og for næringslivskunder er utviklet i samarbeid med flere andre banker. Klassifiseringssystemet er tatt i bruk for hele kundemassen fra og med 31.05.09. For næringslivskunder beregnes en misligholdssannsynlighet/score basert på en rekke parametre som bransje, betalingsanmerkninger og revisjonsanmerkninger. For

personkunder beregnes misligholdssannsynlighet/score basert på purringer, overtrekk, forhold utlån/innskudd m.v. Porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis score fra A til K, der A er lavest risiko og K er høyest risiko. For personkunder foretas i tillegg søknadsscore i forbindelse med nye lånesaker. Forskyving fra lav til middels risiko fra 2012 til 2013 skyldes i all hovedsak endringer i bankens scoremodell. De faktiske endringer i risikofordelingen er helt marginal (basert på de samme parametersettingene som i 2012).

NOTE 2.1.1 – Fortsettelse risikoklassifisering lån og kreditter

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.13					31.12.13			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Næringsliv:								
3.174	267	839	4.280	Lav risiko	3.264	267	847	4.378
2.322	94	200	2.616	Middels risiko	2.279	94	201	2.574
1.362	53	111	1.526	Høy risiko	1.382	53	111	1.546
118	34	15	167	Mislighold > 0 måneder	118	34	15	167
84	28	4	116	Ikke klassifisert	83	28	4	115
7.060	476	1.169	8.705	Sum næringsliv	7.126	476	1.178	8.780
Personmarked:								
6.661	10	294	6.965	Lav risiko	10.810	10	616	11.436
1.588	2	19	1.609	Middels risiko	2.050	2	24	2.076
241	0	2	243	Høy risiko	298	0	2	300
86	0	0	86	Mislighold > 0 måneder	86	0	0	86
334	0	19	353	Ikke klassifisert	338	0	19	357
8.910	12	453	9.375	Sum personmarked	13.582	12	781	14.375
15.970	488	1.622	18.080	Sum totalt	20.708	488	1.959	23.155

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.12					31.12.12			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Næringsliv:								
3.520	323	760	4.603	Lav risiko	3.600	323	766	4.689
1.985	81	145	2.211	Middels risiko	1.982	81	146	2.209
1.215	37	71	1.323	Høy risiko	1.212	37	71	1.320
98	7	5	110	Mislighold > 0 måneder	98	7	5	110
265	28	10	303	Ikke klassifisert	262	28	10	300
7.083	476	991	8.550	Sum næringsliv	7.154	476	998	8.628
Personmarked:								
5.680	14	330	6.024	Lav risiko	9.949	14	636	10.599
1.345	2	27	1.374	Middels risiko	1.921	2	31	1.954
209	0	1	210	Høy risiko	298	0	1	299
565	0	1	66	Mislighold > 0 måneder	63	0	2	65
451	0	38	489	Ikke klassifisert	457	0	39	497
7.750	16	397	8.163	Sum personmarked	12.688	16	709	13.413
14.833	492	1.388	16.713	Sum totalt	19.842	492	1.707	22.041

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
105	152	Misligholdte utlån og garantier over 3 måneder	152	105
14	32	Nedskrivninger på misligholdte utlån og garantier	32	14
91	120	Sum netto misligholdte utlån og garantier	120	91
23	17	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	17	23
7	8	Nedskrivninger øvrige tapsutsatte ikke misligholdte utlån og garantier	8	7
16	9	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	9	16
107	129	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	129	107
0,7 %	0,8 %	I prosent av brutto utlån	0,6 %	0,5 %

NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.

<i>Konsern og morbank</i>						
2013			2012			
Intervall	Personmarked	Næringsliv	Sum	Personmarked	Næringsliv	Sum
Sum 0-3 måneder	38	63	101	33	37	70
3-6 måneder	15	47	62	5	29	34
6-12 måneder	7	16	23	5	18	23
Over 12 måneder	26	41	67	22	26	48
Sum >3 måneder	48	104	152	32	73	105
Sum brutto mislighold	86	167	253	65	110	175

NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet

<i>Konsern og morbank</i>		
Intervall	31.12.13	31.12.12
Sum 0-3 måneder	99	71
3-6 måneder	56	32
6-12 måneder	17	22
Over 12 måneder	22	30
Sum > 3 måneder	95	84
Sum forfalte fordringer som ikke er nedskrevet	194	155

NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko

<i>Konsern og morbank</i>	
Styret har fokus på at konsernet skal ha en likviditetsstrategi som ivaretar konsernets tilgang på diversifiserte finansieringskilder og langsiktig funding. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært særlig fokus på likviditetsrisiko og nye krav til likviditetsstyring i banker i etterkant av finanskrisen. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og nivå på likviditetsbufferne. Styret har fastsatt at minstekrav til likviditetsindikator 1 skal være > enn likviditetsindikator 1 til referansebankene. Indikatorverdien beregnes som summen av innskudd, langsiktige innlån og egenkapital målt i % av illikvide eiendeler (utlån og anleggsmidler). Pr 31.12.13 var likviditetsindikator 1 på 111 (109) %, måltall 104 %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Konsernet har en god og langsiktig	finansiering med god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av året var andel innlån over ett år 80,7 (81,7) %. Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av brutto utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele året og er godt over målkrav 31.12.13. For å opprettholde innskuddsdekningen på et solid nivå har banken intensivt arbeidet med innskudd og langsiktig sparing. For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av ubenyttede trekkrettigheter og plasseringer i likvide rentepapirer. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats-, kommune-, finans- og industriobligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 2,0 år (2,0). Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 4,3 (3,9) mrd. kr. eller 16 (16) % av konsernets forvaltningskapital. Konsernet vil gjøre en gradvis tilpasning til de kommende nye likviditetskravene i Basel III (LCR og NSFR).

Pr. utgangen av 2013 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 4,8 (5,1) milliarder kroner til boligkredittselskapet.

Helgeland Sparebank har ikke offisiell rating fra internasjonale ratingselskaper, men skyggerating stilt av norske meglerhus anses likevel å ha betydning for bankens tilgang til innlånskilder. Den 11. februar 2014 ble banken tildelt en offisiell rating fra Moody's som tilfredsstiller kravene til Investment Grade. Den langsiktige ratingen ble Baa2. Ratingen av morbanken er også første trinn i en prosess med å få offisiell rating på obligasjonsutstedelser fra Helgeland Boligkreditt AS.

Helgeland Boligkreditt AS har skyggerating stilt av norske meglerhus på AAA fra DNB og Nordea.

NOTE 2.2.1 – Likviditetsrisiko, restløpetid

	Konsern 31.12.13				
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	280	333			613
Utlån og fordringer på kunder	422	1.816	6.754	16.035	25.027
Sertifikater og obligasjoner	590	815	2.720	45	4.170
Sum innbetalinger	1.292	2.964	9.474	16.080	29.810
Gjeld til kredittinstitusjoner	654				654
Innskudd fra kunder og gjeld	13.005	14			13.019
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer		1.727	8.926		10.653
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	17	51	176		244
Sum utbetalinger	13.676	1.792	9.102	0	24.570
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	70	253		348

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig av verdi og er derfor ikke innarbeidet.

	Konsern 31.12.12				
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	286				286
Utlån og fordringer på kunder	330	1.596	6.171	15.327	23.424
Sertifikater og obligasjoner	628	1.142	2.424	59	4.253
Sum innbetalinger	1.244	2.738	8.595	15.386	27.963
Gjeld til kredittinstitusjoner		190	691		851
Innskudd fra kunder og gjeld	11.215	59			11.274
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	629	2.170	9.049		11.848
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	4	15	56		75
Sum utbetalinger	11.848	2.434	9.766	0	24.048
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	111	0	53		164

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.13

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	280	333	729		1.342
Utlån og fordringer på kunder	2.347	652	3.141	12.803	18.943
Sertifikater og obligasjoner	590	1.165	3.070	45	4.870
Sum innbetalinger	3.217	1.817	6.940	12.848	25.155
Gjeld til kredittinstitusjoner	654				654
Innskudd fra kunder og gjeld	13.264	14			13.278
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer		977	6.119		7.096
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	17	51	176		244
Sum utbetalinger	13.935	1.042	6.295	0	21.272
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	70	253		348

Morbank

31.12.12

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	286	190	661		1.137
Utlån og fordringer på kunder	287	1.465	3.972	11.819	17.543
Sertifikater og obligasjoner	628	1.142	3.361	59	5.190
Sum innbetalinger	1.201	2.607	7.994	11.878	23.870
Gjeld til kredittinstitusjoner		190	661		851
Innskudd fra kunder og gjeld	11.501	59			11.560
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	600	1.584	5.806		7.990
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	4	15	56		75
Sum utbetalinger	12.105	1.848	6.523	0	20.476
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	111	0	53		164

Ubenyttede trekkfasiliteter

Morbank

Konsern

31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
		Eiendeler:		
1.388	1.622	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	1.959	1.707
		Gjeld:		
200	300	Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	200
200	300	Sum gjeld	300	200
92	98	Overskuddslikviditet i Norges Bank	98	92
292	398	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet	398	292

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av konsernet. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og remburser er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.3 - Markedsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken. En konsekvens av dette har vært at konsernet regnskapsførte relativt lave tap på rentebærende verdipapirer under finanskrisen, og tilsvarende relativt lave gevinster på plasseringer i rentebærende verdipapirer i etterkant av krisen.

Aksjerisiko

Konsernet har plasseringer i enkelte børsnoterte aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og øvrige aksjer. Bankens posisjoner i øvrige aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produkselskaper og lokale investeringsselskaper.

Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og

utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter. Aksjer - der er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksjeverdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet.

Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP. Vi har i 2013 startet overvåking av renteporteføljen ved bruk av VAR-analyse. Standard beregning av maksimalt tap er skalert til 10 dagers periode og 99 % sannsynlighet. Tapet er beregnet ut i fra "prisendringen" (evt. prisvariasjoner som måles via volatilitet) i markedet over tid. Input i modellen er norske statsobligasjonsindekser.

Det vesentligste av konsernets renterisiko er knyttet til porteføljen av rentebærende verdipapirer, fastrentelån og fastrenteinnskudd. Styret har fastsatt en ramme på 30 mill. kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir. I gjennomsnitt for året har utnyttelsen av tillatt ramme for renterisiko vært godt under måltallet.

Valutarisiko

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlige. Konsernet er imidlertid eksponert for valutarisiko knyttet til valutalån. På grunn av at Helgeland Sparebank ikke er egen valutabank, forvaltes valutalånene hos valutabank. Helgeland Sparebank har stilt garantiansvar overfor valutabank. Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank pr 31.12.

NOTE 2.3.1 – Garantiansvar for valutalån

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0	8 Euro	0	8
0	0 Amerikanske dollar	0	0
13	88 Sveitsiske franc	13	88
47	44 Svenske kroner	47	44
49	3 Japanske yen	49	3
	143 Sum garantiansvar valutalån		143

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern	
31.12.12				31.12.12	
Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta	
				Garantiansvar i NOK	
	0	0	Euro	0	0
	1	8	Amerikanske dollar	1	8
	14	86	Sveitsiske franc	14	86
	47	40	Svenske kroner	47	40
	0	8	Japanske yen	0	8
142 Sum garantiansvar valutalån				142	

NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering

								Konsern
								31.12.13
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt	
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	99						99	
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	278						278	
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	329						329	
Netto utlån til og fordringer på kunder		19.496		1.101			20.597	
Obligasjoner og sertifikater	860	2.731	255				3.846	
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						836	836	
Sum eiendeler	1.566	22.227	255	1.101	0	836	25.985	
Gjeld og egenkapital								
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0	
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		647					647	
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		12.373					12.373	
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		598	18				616	
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.000	7.432	1.640				10.072	
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						289	289	
Sum gjeld	1.000	21.050	1.658	0	0	289	23.997	
Netto rente sensitivitetssgap	566	1.177	-1.403	1.101	0	547	1.988	

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og verdipapirgjeld, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Tabellene nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for renterisiko. Tabellen viser konsernets eiendeler og gjeld til bokførte verdier, kategorisert etter gjenstående tid til renteregulering. Den bokførte verdien av finansielle derivater, renteswap-avtaler som benyttes for å redusere konsernets renterisiko, er inkludert i andre eiendeler. Forventede renteregulerings- og forfallsdatoer avviker ikke vesentlig fra de kontraktsmessige datoer.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.12

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92						92
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	150						150
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	128						128
Netto utlån til og fordringer på kunder		18 815		940			19 755
Obligasjoner og sertifikater	840	2 306	446				3 592
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						877	877
Sum eiendeler	1 210	21 121	446	940	0	877	24 594
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		830					830
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		10 629					10 629
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		525	57				582
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	8 283	1 730				10 513
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						260	260
Sum gjeld	500	20 267	1 787	0	0	260	22 814
Netto rente sensitivitetsgap	710	854	-1 341	940	0	617	1 780

Morbank

31.12.13

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	98						98
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	944						944
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	329						329
Netto utlån til og fordringer på kunder		14.762		1.101			15.863
Obligasjoner og sertifikater	860	3.527	255				4.642
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.109	1.109
Sum eiendeler	2.231	18.289	255	1.101	0	1.109	22.985
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		647					647
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		12.632					12.632
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		598	18				616
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.000	4.240	1.640				6.880
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						276	276
Sum gjeld	1.000	18.117	1.658	0	0	276	21.051
Netto rente sensitivitetsgap	1.231	172	-1.403	1.101	0	833	1.934

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.12

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92						92
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	857						857
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	129						129
Netto utlån til og fordringer på kunder		13.807		940			14.747
Obligasjoner og sertifikater	840	3.281	446				4.567
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						1.125	1.125
Sum eiendeler	1.918	17.088	446	940	0	1.125	21.517
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		830					830
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		10.928	0				10.928
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		525	57				582
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	4.947	1 730				7.177
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0					255	255
Sum gjeld	500	17.230	1 787	0	0	255	19.772
Netto rente sensitivitetsgap	1.418	-142	-1 341	940	0	870	1.745

NOTE 2.3.3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

Konsern

31.12.13

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	3	0,06 %
Sum gjeld	3	0,06 %

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen.

Eksposering av konsernets renterisiko var per 31.12.13 var 3,1 (10,9) mill kr. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument skal ikke overstige 30 mill kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen er resultat etter skatt, mens eksponering renterisiko er før skatt.

Konsern

31.12.12

	Effekt resultat	Effekt egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	11	0,01 %
Sum gjeld	11	0,01 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipp

Konsern og morbank

Konsernet utarbeider estimer og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimer og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån / avsetning for garantiforpliktelser

Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger for å møte mulige forpliktelser. Nedskrivning/avsetning foretas når det foreligger objektive bevis for verdifall på utlån og/eller det vurderes som sannsynlig at garantiforpliktelser vil komme til oppgjør. Observerbare data som benevnes som objektive bevis er kjennskap om vesentlige finansielle problemer hos debitor, misligholdte betalingsforpliktelser, kontraktsbrudd, betalingsutsettelse eller at det ansees som sannsynlig at debitor vil inngå i gjeldsforhandlinger eller blir tatt under konkursbehandling.

For grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper foretas nedskrivning basert på objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Bevisene kan inkludere observerbare data som indikerer at det har vært en negativ endring i betalingsstatus til låntakerne i gruppen, endringer i rammebetingelser innenfor definerte bransjer eller lokalisering som samsvarer med standarden for utlånene i gruppen. Estimer basert på historisk tapserfaring for utlån med definerte risikoegenskaper og objektive bevis for verditap som samsvarer med porteføljen, benyttes ved beregning av fremtidige kontantstrømmer. Metode for å beregne beløp og tidshorisont for fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig for å redusere eventuelle avvik mellom tapsestimat og faktisk tapserfaring.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi.

Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked bygger verddivurderingen på siste emisjonskurs eller omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon.

Nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Konsernet foretar nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg når det foreligger en vesentlig eller langvarig reduksjon i virkelig verdi og den virkelige verdien er lavere enn historisk kost. For å kunne fastslå om verdinedgangen er vesentlig eller langvarig gjør konsernet en vurdering av blant annet normale svingninger i markedspris. I tillegg kan det være aktuelt å foreta nedskrivning når det foreligger bevis for en svekkelse av den økonomiske tilstanden til investor, bransjelønnsomhet, endringer i teknologi eller operasjonell og finansiell kontantstrøm.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimer, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente, lønnsutvikling, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utvikling i antall uføretrygdede og levealder. Usikkerheten er knyttet til forpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimatavvik er behandlet i henhold til IAS 19.

NOTE 4 - Segmentinformasjon

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.13					31.12.13			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
184	188	-15	357	Netto renteinntekter	274	191	-26	439
30	12	36	78	Netto provisjonsinntekter	30	12	36	78
		40	40	Inntekter			22	22
76	24	118	218	Driftskostnader	98	26	116	240
	28		28	Tap på utlån		28	5	33
138	148	-57	229	Resultat før skatt	206	149	-89	266
8.909	7.036		15.945	Utlån til kunder	13.582	7.187		20.769
-6	-34		-40	Individuell nedskrivning utlån	-6	-34		-40
		-67	-67	Gruppenedskrivning utlån			-67	-67
		7.147	7.147	Andre eiendeler			5.323	5.323
8.903	7.002	7.080	22.985	Sum eiendeler per segment	13.576	7.153	5.256	25.985
7.924	5.324		13.248	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.920	5.069		12.989
		9.737	9.737	Annen gjeld og egenkapital			12.996	12.996
7.924	5.324	9.737	22.985	Sum gjeld og egenkapital per segment	7.920	5.069	12.996	25.985

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

Morbank

31.12.12

31.12.12

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
159	134	12	305	Netto renteinntekter	212	125	19	356
30	12	30	72	Netto provisjonsinntekter	30	12	30	72
		9	9	Inntekter			4	4
87	23	105	215	Driftskostnader	105	23	105	233
-1	22	6	27	Tap på utlån	-1	22	6	27
103	101	-60	144	Resultat før skatt	138	92	-58	172
7.750	7.083		14.833	Utlån til kunder	12.688	7.154		19.841
-5	-15		-20	Individuell nedskrivning utlån	-5	-15		-20
		-66	-66	Gruppenedskrivning utlån			-66	-66
		6.770	6.770	Andre eiendeler			4.838	4.838
7.745	7.068	6.704	21.517	Sum eiendeler per segment	12.683	7.139	4.772	24.594
7.344	4.167		11.511	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.344	3.867		11.211
		10.006	10.006	Annen gjeld og egenkapital			13.383	13.383
7.344	4.167	10.006	21.517	Sum gjeld og egenkapital per segment	7.344	3.867	13.383	24.594

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet. Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet.

NOTE 5.1 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank

Konsern

2012	2013		2013	2012
Renteinntekter og lignende inntekter:				
716	775	Renter og kredittprovisjoner av utlån m.v. 1,3)	928	837
25	24	Renter av innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	32	41
135	112	Renter av ihendehaverobligasjoner og sertifikater	112	131
876	911	Sum renteinntekter og lignende inntekter	1.072	1.009
Rentekostnader og lignende kostnader:				
Renter på innskudd fra kunder:				
290	307	Vurdert til amortisert kost	307	289
3	1	Vurdert til virkelig verdi	1	3
25	15	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner	32	41
Renter på sertifikatlån, obligasjonslån og syndikert lån 2,3):				
230	206	Vurdert til amortisert kost	268	298
23	25	Vurdert til virkelig verdi	25	22
0	0	Renter andre langsiktige lån/andre kostnader verdipapirgjeld	0	0
571	554	Sum rentekostnader og lignende kostnader	633	653

- 1) I posten inngår renteinntekter på fastrente utlån og utlån til flytende rente. Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen.
- 2) I posten inngår rentekostnader på fastrente verdipapirgjeld og verdipapirgjeld til flytende rente
- 3) Renter fra derivater fastrente utlån og fastrente verdipapirgjeld (inngått for å redusere renterisiko i bankens ordinære portefølje) er klassifisert som rente og er ført som en justering til bankes øvrige renteinntekter/-kostnader.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5.2 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	Gjennomsnitt rente	31.12.13	31.12.12
Eiendeler				
3,2 %	2,5 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1,9 %	3,0 %
4,7 %	4,9 %	Utlån til kunder	4,8 %	4,5 %
3,0 %	2,4 %	Sertifikat og obligasjoner	2,4 %	3,0 %
Gjeld				
3,0 %	2,1 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	2,1 %	3,3 %
2,5 %	2,5 %	Innskudd fra kunder	2,5 %	2,5 %
3,6 %	2,9 %	Verdipapirgjeld	2,8 %	3,3 %

NOTE 5.3 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	Gjennomsnitt volum	31.12.13	31.12.12
Eiendeler				
866	965	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	510	1.073
14.580	15.761	Utlån til kunder	20.497	18.967
4.567	4.614	Sertifikat og obligasjoner	3.817	3.667
Gjeld				
891	747	Gjeld til kredittinstitusjoner	747	1.390
11.188	12.315	Innskudd fra kunder	12.085	10.914
6.785	6.888	Verdipapirgjeld	10.179	10.633

NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
9	8	Garantiprovisjoner *	8	9
45	52	Gebyr betalingsformidling	52	45
16	20	Gebyr forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	20	16
11	7	Øvrige gebyr	7	11
81	87	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	87	81

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
7	8	Betalingsformidling	8	7
1	1	Gebyr kunders bruk av betalingsterminaler	1	1
1	1	Betalte interbankgebyr	1	1
9	10	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	10	9
72	77	Netto provisjonsinntekter	77	72

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
4	2	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	2	4
2	8	Realisert gevinst på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	8	2
0	-6	Realisert tap på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	-6	0
-14	-7	Urealisert verdifall aksjer, tilgjengelig for salg	-7	-11
0	10	Realisert gevinst aksjer, tilgjengelig for salg	10	0
0	-1	Realisert tap aksjer, tilgjengelig for salg	-1	0
2	2	Resultatandel fra TS	5	2
13	37	Aksjeutbytte	6	1
3	-2	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi og tilhørende swapper	-2	3
0	0	Urealisert verdiendring sikringsinstrumenter og tilhørende swapper	0	0
-4	-1	Urealisert verdiendring verdipapirgjeld, fastrente, virkelig verdi og tilhørende swapper	-1	-4
6	37	Sum netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	14	-3

NOTE 9 - Andre driftsinntekter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
2	1	Driftsinntekter faste eiendommer	1	6
0	1	Andre driftsinntekter	1	0
1	1	Gevinst ved salg av fast eiendom og driftsløsøre	1	1
3	3	Sum andre driftsinntekter	7	7

NOTE 10 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
118	115	Personalkostnader	116	118
35	36	IT-kostnader	36	35
12	12	Markedsføring	12	12
14	12	Avskrivninger	21	19
4	7	Driftskostnader faste eiendommer	6	4
3	5	Kjøpte tjenester	5	3
29	30	Andre driftskostnader (note 14)	43	43
215	217	Sum ordinære driftskostnader	239	233

NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
89	97	Lønn og honorarer	97	89
5	6	Arbeidsgiveravgift	6	5
18	9	Pensjonskostnader ytelsesplaner (note 12)	9	18
6	3	Andre personalkostnader	4	6
118	115	Sum lønn og sosiale kostnader	116	118
177	177	Antall ansatte målt i årsverk per 31.12	177	177
177	177	Gjennomsnittlig antall ansatte målt i årsverk	177	177

Bankens revisjonsutvalg består av to av styrets medlemmer, Thore Michalsen, leder og Ove Brattbakk.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

I henhold regnskapsloven § 7-31b skal styret avgi en erklæring om retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 25. februar 2014 og fremlegges for forstandskapet 26. mars 2014. Hele erklæringen er gjengitt i note 44.

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til viseadministrerende direktør fastsettes av administrerende direktør. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatte har banken definert adm. direktør Jan Erik Furunes og viseadm. direktør Lisbeth Flågeng. Begge disse har topplerordninger. Se note 12.

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om fri bil, telefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC.

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringsselskap, som også gjelder for ledende ansatte. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning.

Banken har ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Bankens lederlønnspolitik for 2013 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene under punkt 3 i note 44.

NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

Helgeland Sparebank er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og banken oppfyller kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger. Pensjonsordningene omfatter:

Ytelsesordning plassert i livsforsikringsselskap

Helgeland Sparebank har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte, som forvaltes av forsikringsselskap. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratredelse, maksimert til 12G. Ordningen omfatter 158 arbeidstakere og 124 personer som mottar løpende pensjon fra ordningen. Ordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordning

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. Innskuddsordningen omfatter nå 27 aktive.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). 2 personer er fortsatt igjen i den gamle ordningen som balanseføres.

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Øvrige ansatte omfattes av gjeldende regelverk med årlig premieutbetalinger over drift til Fellesordningen for avtalefestet pensjon. I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP- forpliktelse.

Topplerordning

Topplerordning som omfatter 2 ansatte.

Adm. direktør har avtalt alderspensjon fra 67 år som skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G). Pensjonsrettighetene for lønn ut over 12G er begrenset til 10 års utbetaling.

Adm. direktør har rett til å fratre sin stilling ved 64 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 64 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av estimert lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. I tillegg har administrerende direktør rett til en AFP kompensasjon.

Viseadministrerende direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av årlig lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn ut over 12 G).

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.1 – Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.13				31.12.13	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
7,6	52	Ytelsesordning		52	7,6
0,4		Innskuddsordning			0,4
1,0		AFP			1,0
9,0	52	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		52	9,0

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.12				31.12.12	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
15,9	34	Ytelsesordning		34	15,9
0,1		Innskuddsordning			0,1
2,0		AFP			2,0
18,0	34	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		34	18,0

NOTE 12.2 – Effekt omarbeidet balanse IAS 19

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.12				31.12.12	31.12.12
Balanse før omarb.	Omarbeidet balanse			Omarbeidet balanse	Balanse før omarb.
-64	129	Forpliktelse 31.12.11		129	-64
	-95	Implementert IAS 19 mot egenkapitalen		-95	
64	-34	Forpliktelse 01.01.12		-34	-64
-26	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer		0	-26
-1	0	Estimatavvik AGA		0	-1
-34	-34	Forpliktelse 31.12.12		-34	-34

Ihht IAS19R er eatimatavvik ført mot egenkapitalen og balansen er omarbeidet fra og med 01.01.12.

NOTE 12.3 – Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

Investeringsvolatilitet

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

Endring i obligasjonsrenten

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

Forventet levetid

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Plasserte pensjonsmidler

For ordninger organisert gjennom pensjonsforsikringsselskap, sikrer selskapet at pensjonsinvesteringene er forvaltet innenfor et "Asset-liability matching (ALM) rammeverk" som har vært utviklet for å sikre at de langsiktige investeringene er sammenfallende med forpliktelsene i pensjonsordningene. Innenfor ALM rammeverket er det selskapets mål å matche de langsiktige investeringene med forpliktelsene ettersom de forfaller i de respektive valutaene. Selskapet overvåker aktivt hvordan løpetider og den forventede avkastningen matcher pensjonsutbetalingene ettersom de forfaller. Selskapet har ikke endret rutinene knyttet til å overvåke risiko fra tidligere perioder. Investeringene er godt diversifiserte, slik at tap i en enkelt investering ikke vil ha vesentlig påvirkning på ordningenes totale pensjonsmidler.

Morbank og konsern

Plassering av midler i %	31.12.13	31.12.12
Aksjer	8,5	10,2
Obligasjoner	51,5	52,3
Pengemarked og lignende	26,2	18,9
Eiendom	13,8	18,6

Den verdijusterte avkastningen per 31.12.13 ble 4,4 %.

Forventede premiebetaling i pensjonsordninger pr 31.12.14 utgjør 16 mill kr.

Vektet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 13 år.

Sensitiviteten i beregningene av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning

Morbank og konsern

	31.12.13			
Pensjonskostnader	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden	Pensjonsregulering
Basisforutsetninger	4,10 %	3,75 %	3,50 %	0,60 %
Pensjonskostnad (brutto) med basisforutsetningene	9	9	9	9
Økning med 1 % - poeng	8	10	8	10
Reduksjon med 1 % -poeng	10	8	9	8
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)				

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvariere. Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Morbank og konsern

	31.12.13			
Brutto Pensjonsforpliktelse (PBO, NOK mill)	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden	Pensjonsregulering
Basisforutsetninger	4,10 %	3,75 %	3,50 %	0,60 %
PBO med basisforutsetningene	203	203	203	203
Økning med 1 % - poeng	170	223	196	229
Reduksjon med 1 % - poeng	247	184	207	188
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Morbank				Konsern	
2012	2013	Forutsetninger	2013	2012	
3,90 %	4,10 %	Diskonteringsrente	4,10 %	3,90 %	
4,00 %	4,10 %	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	4,10 %	4,00 %	
3,50 %	3,75 %	Langsiktig lønnsvekst	3,75 %	3,50 %	
3,25 %	3,50 %	Regulering av løpende pensjon	3,50 %	3,25 %	
3,25 %	3,50 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,50 %	3,25 %	
5,10 %	5,10 %	Arbeidsgiveravgift – sats	5,10 %	5,10 %	
50,00 %	50,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	50,00 %	50,00 %	
1,40 %	1,40 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	1,40 %	1,40 %	
25 år	25 år	Fra og med alder	25 år	25 år	
40 år	40 år	Til og med alder	40 år	40 år	

NOTE 12.4 – Pensjonsforpliktelse ytelsesordning

Morbank					Konsern					
31.12 2009	31.12 2010	31.12 2011	31.12 2012	31.12. 2013		31.12 2013	31.12 2012	31.12 2011	31.12 2010	31.12 2009
					Bevegelser pensjonsforpliktelse:					
241	250	277	270	179	Forpliktelse ved periodens begynnelse	179	270	277	250	241
10	12	9	10	6	Årets pensjonsopptjening	6	10	9	12	10
11	10	7	7	7	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	7	7	7	10	11
0	-22	0	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	0	-22	0
-5	32	-15	-100	16	Aktuarielt tap/(gevinst)	16	-100	-15	32	-5
-6	-7	-6	-5	-6	Pensjonsutbetalinger	-6	-5	-6	-7	-6
250	277	271	182	203	DBO ved periodens slutt	203	182	271	277	250
					Bevegelser pensjonsmidler:					
134	134	136	151	147	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	147	151	136	134	134
9	8	6	7	6	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	6	7	6	8	9
-12	-11	1	-14	-3	Aktuarielt tap+/ gevinst-	-3	-14	1	-11	-12
-1	-1	-1	-2	-2	Administrasjonskostnader	-2	-2	-1	-1	-1
7	10	12	10	11	Innbetaling	11	10	12	10	7
-3	-4	-4	-5	-6	Pensjonsutbetalinger	-6	-5	-4	-4	-3
134	136	151	147	153	Pensjonsmidler ved periodens slutt	153	147	151	136	134
					Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse					
250	277	271	182	203	Forpliktelse ved periodens slutt	203	182	271	277	250
134	136	151	147	153	Pensjonsmidler ved periodens slutt	153	147	151	136	134
-116	-141	-120	-35	-50	Netto pensjonsforpliktelse	-50	-35	-120	-141	-116
-6	-8	-7	1	-2	AGA av netto pensjonsforpliktelse	-2	1	-7	-8	-6
-123	148	-127	-34	-52	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-52	-34	-127	148	-123
34	88	0	0	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	0	0	0	88	34
2	5	0	0	0	Estimatavvik AGA	0	0	0	5	2
-86	-55	-127	-34	-52	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-52	-34	-127	-55	-86

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.5 – Estimatavvik ytelsesordning

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013			2013	
-5		+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra demografiske forutsetninger	-5	
-4		+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	-4	
26		+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO grunnet endring fra K2005 til K2013	26	
1		- Gevinst / (tap) på pensjonsmidler i løpet av året	1	
-4		- Avkastning på pensjonsmidler eksklusive renteinntekter	-4	
1		+ Administrative kostnader knyttet til å planlegge eiendeler	1	
20		- Estimatavvik innregnet i OCI	20	
0		Estimatavvik ved årets slutt	0	

NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013		2013	2012
11	7	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	7	11
8	1	+ Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	1	8
-7	0	- Forventet avkastning på pensjonsmidler	0	-7
3	0	+ Resultatførte estimatendringer, oppgjør og planendringer	0	3
2	0,5	+ Administrasjonskostnader	0,5	2
1	0,5	+ Arbeidsgiveravgift	0,5	1
18	9	Netto pensjonskostnad	9	18

NOTE 14 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013	Spesifikasjon andre driftskostnader	2013	2012
3	3	Porto	3	3
10	10	Husleie	10	10
3	3	Verditransport	3	3
3	3	Reisekostnader	3	3
1	1	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	1	1
9	10	Andre driftskostnader	23	23
29	30	Sum driftskostnader	43	43

NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2012	2013	Kostnader revisjon	2013	2012
0,5	0,6	Lovpålagt revisjon	0,8	0,7
0,1	0,1	Andre tjenester, attestasjon og bistand	0,1	0,1
0,2	0,4	Bistand internrevisor	0,4	0,2
0,8	1,1	Sum kostnader revisjon og bistand	1,3	1,0

PriceWaterhouseCoopers AS er konsernets valgte eksternrevisor.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement

Morbank			Konsern	
2012	2013	Nedskrivninger	2013	2012
Resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.				
21	27	Individuell nedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	27	21
6	1	Gruppenedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	5	6
27	28	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	32	27
Spesifikasjon av resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.				
21	49	Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 31.12.	49	21
49	21	- Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 01.01.	21	49
6	1	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	5	6
33	-9	+ Konstatert tap som det tidligere år er nedskrevet individuelt for	-9	33
18	9	+ Konstatert tap som det tidligere år ikke er nedskrevet individuelt for	9	18
2	1	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	1	2
27	28	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	32	27

NOTE 17 - Skattekostnad

Morbank			Konsern	
2012	2013	Årets skatter	2013	2012
37	53	Betalbar skatt	71	46
-5	-3	Endring utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	-3	-5
9	4	Endring utsatt skatt (note 29)	5	8
41	54	Årets skattekostnad	73	49
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt				
144	229	Regnskapsmessig resultat før skatt	288	172
13	-35	Permanente forskjeller	-29	13
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd	0	0
-31	-14	Endring midlertidige forskjeller (note 29)	-13	-29
126	180	Skattepliktig inntekt	247	156

NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis

Morbank			Konsern	
2012	2013	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2013	2012
103	175	Resultat av ordinær drift etter skatt	193	123
74,9 %	75,1 %	Egenkapitalbeviserens prosentvis andel av resultatet (Brøk 01.01)	75,1 %	74,9 %
77	131	Egenkapitalbeviserens andel av resultatet i mill. kr.	145	98
4,1	7,0	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	7,8	4,9
4,1	7,0	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	7,8	4,9

Antall egenkapitalbevis ved utgangen av året 18.700.000, snitt for 2013 18.700.000. Antall egenkapitalbevis per 31.12.12 var 18.700.000, snitt for 2012 18.700.000.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dele egenkapitalbeviserens andel av netto resultat av ordinær drift etter skatt med et vektet gjennomsnitt av ordinære egenkapitalbevis som har vært utstedt gjennom året.

Utvannet resultat per egenkapitalbevis beregnes ved en reduksjon i resultat per egenkapitalbevis som følge av at man forutsetter at konvertible instrumenter blir konvertert, og at opsjoner eller tegningsretter blir utøvd som følge av at visse betingelser er oppfylt.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
60	50	Kontantbeholdning	50	60
32	48	Innskudd i Norges Bank	49	32
92	98	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	99	92

NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
278	607	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *	607	278
707	666	Kreditt Helgeland Boligkreditt AS **	0	0
985	1.273	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	607	278

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente.

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av Helgeland Sparebank

NOTE 21.1 - Utlån til og fordringer på kunder

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.13	31.12.12
1.642	1.627	Kasse-/drifts- og brukskreditter	1.627	1.642
434	530	Byggelån	530	434
11.801	12.696	Nedbetalingslån	17.430	16.810
13.877	14.853	Utlån til kunder	19.587	18.886
-21	-40	Individuelle nedskrivninger utlån	-40	-21
13.856	14.813	Utlån til kunder etter individuelle nedskrivninger	19.547	18.865
42	42	Periodiserte renter og amortisering	42	42
-66	-67	Gruppenedskrivninger utlån	-67	-66
13.832	14.788	Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	19.522	18.841
957	1.118	Utlån til og fordringer på kunder, nominell hovedstol	1.118	957
-43	-43	Periodiserte renter og Justering til virkelig verdi	-43	-43
914	1.075	Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi	1.075	914
14.746	15.863	Netto utlån til og fordringer på kunder	20.597	19.755

Opplysninger om sikkerhet

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom.

NOTE 21.2 - Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	%-andel		31.12.13	%-andel
13.384	83,8 %	Helgeland	17.230	83,2 %
2.570	16,1 %	Norge for øvrig	3.458	16,7 %
16	0,1 %	Utenfor Norge	21	0,1 %
15.970	100 %	Sum brutto utlån	20.709	100 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	%-andel		31.12.12	%-andel
12.493	84,2 %	Helgeland	16.559	83,5 %
2.321	15,6 %	Norge for øvrig	3.260	16,4 %
19	0,1 %	Utenfor Norge	23	0,1 %
14.833	100 %	Sum brutto utlån	19.842	100 %

NOTE 21.3 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13			31.12.13	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
903	724	Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.862	748
159	370	Byggelån	159	370
7.848	5.966	Nedbetalingslån og fleksilån	11.561	6.008
8.910	7.060	Brutto utlån til kunder	13.582	7.126

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12			31.12.12	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
746	896	Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.764	916
156	277	Byggelån	156	277
6.848	5.910	Nedbetalingslån og fleksilån	10.768	5.961
7.750	7.083	Brutto utlån til kunder	12.688	7.154

NOTE 21.4 - Nedskrivninger på utlån og garantier

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
Individuelle nedskrivninger				
49	21	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.	21	49
-33	-3	- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-3	-33
0	1	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden, hvor det tidligere er foretatt individuelle	1	0
7	22	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	22	7
-2	-1	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-1	-2
21	40	Sum individuelle nedskrivninger på utlån og garantier 31.12	40	21
21	40	Herav individuelle nedskrivninger på utlån	40	21
0	0	Herav individuelle nedskrivninger på garantier	0	0
Gruppenedskrivninger				
60	66	Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.	66	60
6	1	+/- Periodens endring i gruppenedskrivninger	5	6
66	67	Gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	71	66
86	107	Sum nedskrivninger på utlån og garantier 31.12	111	86

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring

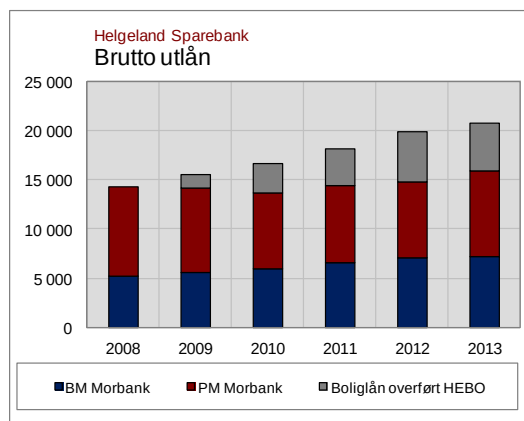
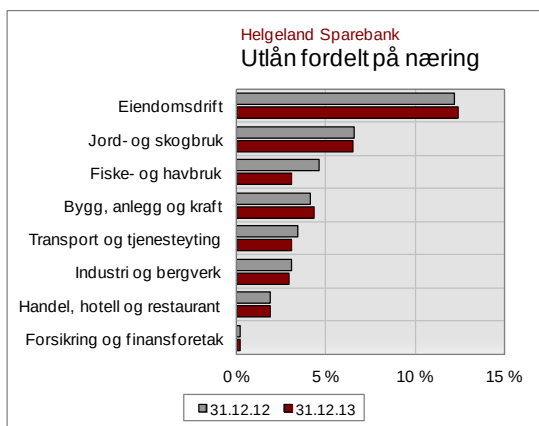
Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er implementert. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,05 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,20 - 0,5 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen.

Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.13

Av brutto utlån på 20,8 (19,8) mrd er 7,1 (7,2) mrd utlån til næringslivskunder, graf ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 13,6 (12,7) mrd er utlån til personkunder, hovedsakelig godt sikrede boliglån. 1,3 mrd. (1,3 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 83,2 (83,5) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 23 % overført til Helgeland Boligkreditt AS. Se note 25.2.

NOTE 21.5.1- Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked

							Konsern
							31.12.13
	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.	
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0	
Forsikring og finansielle foretak	35	0	0	0	0	0	
Jord- og skogbruk	1.342	2	100	1	14	3	
Fiske og havbruk	652	1	342	2	8	1	
Industri og bergverk	599	69	126	5	12	9	
Bygg, anlegg og kraft	890	107	207	13	38	1	
Handel, hotell og restaurant	385	57	104	5	7	0	
Transport og tjenesteytende næringer	646	59	18	0	5	1	
Eiendomsdrift	2.576	180	272	9	20	2	
Personmarked	13.582	12	790	6	48	0	
Sum	20.708	487	1.959	40	152	17	
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	4.804						

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.12

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	39	5	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.305	2	120	4	6	3
Fiske og havbruk	903	7	302	0	4	0
Industri og bergverk	616	56	111	2	18	16
Bygg, anlegg og kraft	819	91	214	2	11	1
Handel, hotell og restaurant	381	46	104	3	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	679	89	20	1	11	0
Eiendomsdrift	2.412	180	127	3	17	2
Personmarked	12.688	16	709	6	32	1
Sum	19.842	492	1 707	21	104	23
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	5.079					

Morbank

31.12.13

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	35	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.329	2	100	1	14	3
Fiske og havbruk	645	1	342	2	8	1
Industri og bergverk	595	69	126	5	12	9
Bygg, anlegg og kraft	852	107	207	13	38	1
Handel, hotell og restaurant	376	57	104	5	7	0
Transport og tjenesteytende næringer	599	59	18	0	5	1
Eiendomsdrift	2.628	180	272	9	20	2
Personmarked	8.910	12	453	6	48	0
Sum	15.970	487	1.622	40	152	17

Morbank

31.12.12

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	39	5	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.278	2	119	4	6	3
Fiske og havbruk	900	7	300	0	4	0
Industri og bergverk	613	56	110	2	18	16
Bygg, anlegg og kraft	795	91	213	2	11	1
Handel, hotell og restaurant	366	46	104	3	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	621	89	20	1	11	0
Eiendomsdrift	2.471	180	125	3	17	2
Personmarked	7.750	16	397	6	32	1
Sum	14.833	492	1 388	21	104	23

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5.2 – Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (inngår i konsernregnskapet)

Helgeland Boligkreditt AS er bankens heleide boligkreditselskap. Selskapet fikk konsesjon som finansieringsforetak i februar 2008.

Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskapet og medtas i sin helhet i konsernet. Fra overføringstidspunktet kommer inntekter og nedbetalinger i boligkreditselskapet. I oppbyggingsfasen har overføringer av lån til boligkreditselskapet vært høyere enn bankens vekst, overføringene skjer fast ca. en gang i måneden.

23 (26) % av brutto utlån eller 35 (40) % av utlån til personkunder er overført til Helgeland Boligkreditt AS. Banken har satt en maksimal ramme for overføring inntil 30 % av brutto utlån.

Banken administrerer lånene, og det er inngått en egen overførings- og serviceavtale mellom Helgeland Boligkreditt AS og Helgeland Sparebank. Helgeland Boligkreditt AS har en langsiktig driftskreditt i Helgeland Sparebank på 1 mrd. kr. Per 31.12.13 var ledig ramme 0,3 mrd. kr. I tillegg har Helgeland Boligkreditt AS ubenyttet kredittramme på 2,1 mrd. kr. også det i morbanken.

Morbank

Konsern

31.12.13			31.12.13	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	983	983
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost	3.821	3821
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	4.804	4.804

Morbank

Konsern

31.12.12			31.12.12	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	1.038	1.038
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost	4.042	4.042
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	5.080	5.078

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.13
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid		248					248
Netto utlån til og fordringer på kunder		56	131	1.154	4.195		5.536
Sum eiendeler	0	304	131	1.154	4.195		5.784
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				680			680
Sum gjeld				680			680

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.12
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid				281			281
Netto utlån til og fordringer på kunder		44	135	2.609	2.995		5.783
Sum eiendeler		44	135	1.852	2.995		6.064
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				733			733
Sum gjeld				733			733

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori

Konsern

31.12.13

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	99	0	0	0	99
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	607	0	0	0	607
Utlån til og fordringer på kunder	19.496	1.101	0	0	20.597
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.032	0	4.032
Finansielle derivater	0	0	0	213	213
Sum eiendeler	20.202	1.101	4.032	213	25.548

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	647	0	0	647
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.989	0	0	12.989
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.091	2.462	0	9.553
Finansielle derivater	0	41	0	41
Sum gjeld	20.727	2.503	0	23.230

Konsern

31.12.12

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	0	0	0	92
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	278	0	0	0	278
Utlån til og fordringer på kunder	18.797	958	0	0	19.755
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	3.778	0	3.778
Finansielle derivater	0	0	0	261	261
Sum eiendeler	19.167	958	3.778	261	24.164

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	830	0	0	830
Innskudd fra og gjeld til kunder	11.211	0	0	11.211
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.961	2.333	0	10.294
Finansielle derivater	0	45	0	45
Sum gjeld	20.002	2.378	0	22.380

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.13

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	98	0	0	0	98
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.273	0	0	0	1.273
Utlån til og fordringer på kunder	14.762	1.101	0	0	15.863
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.852	0	4.852
Finansielle derivater	0	213	0	0	213
Sum eiendeler	16.133	1.314	4.852	0	22.299

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	647	0	0	647
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.248	0	0	13.248
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3.899	2.462	0	6.361
Finansielle derivater		41	0	41
Sum gjeld	17.794	2.503	0	20.297

Morbank

31.12.12

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	0	0	0	92
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	985	0	0	0	985
Utlån til og fordringer på kunder	13.806	940	0	0	14.746
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.753	0	4.753
Finansielle derivater	0	0	0	261	261
Sum eiendeler	14.883	940	4.753	261	20.837

	Andre finansielle forpliktelser	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	830	0	0	830
Innskudd fra og gjeld til kunder	11.511	0	0	11.511
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.625	2.333	0	6.958
Finansielle derivater	0	45	0	45
Sum gjeld	16.966	2.378	0	19.344

NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimalinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>		
31.12.13			31.12.13		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
	1.101			1.101	
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
4.642	14	195	3.822	14	195
	212			212	
4.642	1.327	195	3.822	1.327	195
Forpliktelser					
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
2.462			2.462		
	41			41	
2.462	41	0	2.462	41	0
31.12.13			31.12.13		
Endring i instrumentene klassifisert nivå 3					
142		IB			142
13		Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet			13
		Reklassifikasjoner			
40		Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg			40
195		Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3			195

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>		
31.12.12			31.12.12		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
	940			940	
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
4.567	44	142	3.592	44	142
	261			261	
4.567	1.245	142	3.592	1.245	142
Forpliktelser					
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
2.333	2.333		2.333		
	45			45	
2.333	2.378	0	2.333	45	0
31.12.12			31.12.12		
Endring i instrumentene klassifisert nivå 3					
137		IB			137
7		Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet			7
		Reklassifikasjoner			
0		Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg			0
-2					-2
142		Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3			142

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Nivå 3 består av ikke børsnoterte aksjer. Verdivurdering der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2013.

NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>			
31.12.12	31.12.13			31.12.13			31.12.12
Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler							
92	92	98	98	Konter og fordringer på sentralbanker	98	98	92
985	985	1.273	1.273	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	607	607	985
958	958	1.101	1.101	Utlån til kunder til virkelig verdi	1.101	1.101	958
13.779	13.789	14.752	14.762	Utlån til på kunder til amortisert kost	19.496	19.486	18.797
261	261	212	212	Finansielle derivater	212	212	261
4.753	4.753	5.361	5.361	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgj. for salg	4.186	4.186	4.753
20.828	20.838	22.797	22.807	Totalt	25.700	25.690	25.838
Gjeld							
830	830	647	647	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	647	647	830
57	57	14	14	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	14	14	57
11.454	11.454	13.234	13.234	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	12.975	12.975	11.154
2.336	2.336	2.462	2.462	Verdipapirgjeld sikring	2.462	2.462	2.336
4.579	4.577	3.902	3.899	Verdipapirgjeld, amortisert kost	7.091	7.094	7.965
219	219	519	519	Ansvarlig lån og fondsobl. Til amort. Kost.	519	519	219
45	45	41	41	Finansielle derivater	41	41	45
19.520	19.518	20.819	20.816	Totalt	23.749	23.752	22.606

For poster som er vurdert til amortisert kost er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi. Der er derfor ikke tatt inn informasjon om hierarki og beskrivelse av verdsettelse.

NOTE 23 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse valuta og renteavtaler

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

Helgeland Sparebank inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettet virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til bankens verdipapirgjeldsvirksomhet defineres som "virkelig verdisikringer". Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring var 0 mill. kr i 2013 og 0 mill. kr i 2012. Totalt gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 0,2 mill. kr i 2013 og 0,6 mill. kr i 2012. Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	forpliktelser
1.066	0	41	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.066	0	41
0	0	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld	0	0	0
1.066	0	41	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.066	0	41
2.362	213	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	2.362	213	0
2.362	213	0	Sum finansielle derivater sikring	2.362	213	0

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.12

31.12.12

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	Forpliktelser
891	0	45	Renteswap-avtaler fastrente utlån	891	0	45
0	0	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld	0	0	0
891	0	45	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	891	0	45
2.148	261	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld sikring	2.148	261	0
2.148	261	0	Sum finansielle derivater sikring	2.148	261	0

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen.

NOTE 23.1 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Konsern

31.12.13

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle Eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto
Derivater som eiendeler	213	0	213	41	172
Derivater som forpliktelser	41	0	41	-41	0

Morbank og konsern

31.12.12

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle Eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto
Derivater som eiendeler	261	0	261	45	216
Derivater som forpliktelser	45	0	45	-45	0

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Dersom banken har samme motpart derivater både på eiendelssiden og gjeldssiden kan disse motregnes.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 24 - Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
4.551	4.630	Certifikater og obligasjoner	3.811	3.576
16	12	Opptjente renter verdipapirer	12	16
186	209	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	209	186
4.753	4.851	Sum sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg 1- 2)	4.032	3.778

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapiriområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette.

NOTE 24.1 – Certifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

Rentebærende verdipapirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reverseres mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris. Verdi over kostpris føres mot egenkapitalen.

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, verdiendringene under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter", mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

I henhold til endringer i IAS 39 og IFRS 7, samt forskrift fra finansdepartementet 16.10.08, ble det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirporteføljen til amortisert kost. Helgeland Sparebank har ikke benyttet seg av anledningen til denne omklassifiseringen.

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13			31.12.13	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
450	447	Obligasjoner utstedt av det offentlige	450	447
75	75	Certifikater	75	75
4.087	4.108	Andre ihendehaverobligasjoner	3.267	3.289
0	12	Opptjente renter verdipapirer	0	12
4.612	4.642	Sum sertifikater og obligasjoner	3.792	3.823

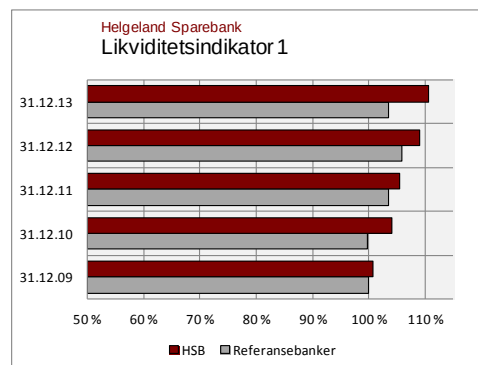
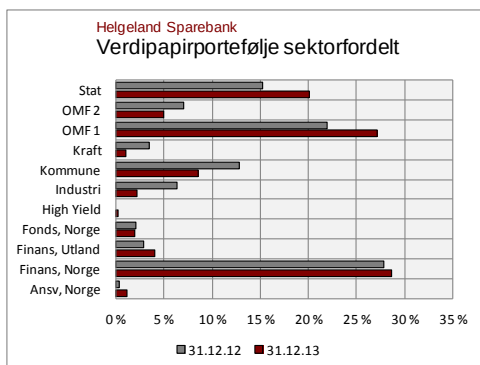
<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12			31.12.12	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
300	298	Obligasjoner utstedt av det offentlige	300	298
275	275	Certifikater	275	275
3.931	3.978	Andre ihendehaverobligasjoner	2.956	3.003
	16	Opptjente renter verdipapirer		16
4.506	4.567	Sum sertifikater og obligasjoner	3.531	3.592

I statens tiltakspakke til bankene bytter staten og bankene statspapirer mot obligasjoner med fortrinnsrett. Helgeland Sparebank har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS pålydende 700 (900) mill. kr., som er benyttet som sikkerhet for inngåtte bytteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpssmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Verdipapirporteføljen per 31.12.13 var på 3,8 (3,6) mrd. kr. og utgjør 14,7 (14,5) % av FVK. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid er 2,0 (2,0) år. Avkastning er beregnet av totale renteinntekter for hele porteføljen i prosent av midlere verdipapirportefølje i året. Netto gevinst obligasjoner er inntektsført med 4 mill kr i år. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innefor konsernets målkrav. Ved utgangen av året var langsiktig finansiering i % av illikvide eiendeler (likviditetsindikator 1) utgjorde 110,6 (108,2) %. Dette er over snitt referansebanker som er banken måltall.

NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg

Morbank og konsern

	31.12.13		31.12.12	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Aksjer – børsnoterte	14	14	54	44
Aksjer – ikke børsnoterte	170	195	136	142
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	184	209	190	186

Aksjer tilgjengelig for salg - Urealisert verdiendring i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Nedskrivninger under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

Morbank og konsern

	31.12.13	31.12.12
Beholdning 1.1 Helgeland Sparebank	187	168
Tilgang	24	20
Avgang	43	-1
Nedskrivning	7	-2
Justering til virkelig verdi	48	-5
Beholdning pr 31.12	209	186

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

Morbank

	31.12.13					
Spesifikasjon	Beholdning 01.01.13	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning
Tilknyttede selskaper	163				1	164
Konsernselskap	347				-1	346

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

Morbank

Spesifikasjon	Beholdning 01.01.12	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning 31.12.12
Tilknyttede selskaper	163					163
Konsernselskap	246	101				347

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 26 – Investeringer i datterselskap

					<i>Morbank</i>	
					31.12.13	31.12.12
	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Virkelig verdi / bokført verdi	
ANS Bankbygg Mo	49	5591	97 %	Mo i Rana	45	46
Helgeland Boligkreditt AS	290	290	100 %	Mo i Rana	290	290
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	0,1	0,1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	10	10
Balanseført verdi 31.12.10					346	347

*) Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (3 %) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper

						<i>Konsern</i>	
						31.12.13	31.12.12
	Beliggenhet	Bransje	Eierandel	Egenkapital- metoden	Egenkapital Metoden		
Selskap							
Helgeland Invest AS *	Mo i Rana	Investering	48 %	152	150		
Eiendomsmegleren Helgeland AS	Mo i Rana	Eiendomsmegler	34 %	1	1		
Storgt. 73 AS	Brønnøysund	Eiendom	43 %	2	2		
Sum				155	153		

*) Balanseført verdi av selskapet er basert på foreløpige tall fra selskapet pr 31.12.13.

NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene

					<i>Konsern</i>	
					31.12.13	
Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning		
Helgeland Invest AS *	310	14	296			
Eiendomsmegleren Helgeland AS	6	5	2	11		
Storgata 73 AS	5	1	5	1		
Sum	321	20	303	12		

					<i>Konsern</i>	
					31.12.12	
Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning		
Helgeland Invest AS	328	32	296	-		
Eiendomsmegleren Helgeland AS	9	7	2	12		
Storgata 73 AS	4	1	5	1		
Sum	341	40	303			

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	Mellomværende	31.12.13	31.12.12
Fordringer				
0	0	Utlån til tilknyttede selskaper	0	0
0	0	Sum netto fordringer	0	0
Gjeld				
81	90	Innskudd fra tilknyttede selskaper	90	81
81	90	Sum gjeld	90	81
Transaksjoner				
0	0	Sum renteinntekter fra tilknyttede selskaper	0	0
2	3	Sum rentekostnader fra tilknyttede selskaper	3	2
2	2	Sum utbytte fra tilknyttede selskaper	2	2

NOTE 28 – Nærstående parter

Opplysningene gis i henhold til IAS 24 for "Opplysninger om nærstående parter" Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn fremkommer i note i årsregnskapet. (Tilknyttede selskap jfr. note 27.2)

NOTE 28.1 – Konserninterne eliminerings / transaksjoner

	<i>Konsern og morbank</i>	
	31.12.13	31.12.12
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	45	47
Innskuddsrenter til datterselskap	8	8
Husleiekostnader	8	7
Refusjon driftskostnader	12	12
Balanse		
Utlån til datterselskaper	731	778
Obligasjon med fortrinnsrett	700	900
Innskudd fra datterselskaper	258	299
Fordring på konsernbidrag	50	30

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter per 31.12.13

Helgeland Boligkreditt AS (eierandel 100 %)

Helgeland Sparebank har mottatt konsernbidrag fra boligkreditselskapet på 29,8 mill. kr. i 2013.

Overførte lån per 31.12.13 utgjør totalt 4.804 (5.080) mill. kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkreditselskapet utgjør 4.011 (4.311) mill. kr. hvorav 700 (900) mill. kr. er kjøpt av Helgeland Sparebank. Rammekreditt på 1 mrd. kr. er per 31.12.13 trukket med 665 mill. kr. Banken har i tillegg inngått avtaler med Helgeland Boligkreditt AS om trekkfasiliteter på NOK 2,1 mrd. som i hovedsak skal benyttes til oppgjør for kjøpte lån og tilbakebetaling av obligasjoner med fortrinnsrett. Avtalene er inngått etter prisnipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

Ans Bankbygg (eierandel 97 %)

Helgeland Sparebank har mottatt tilbakebetalt investorkapital på 0,9 mill. kr. i 2013.

Banken leier lokaler av ANS Bankbygg og har betalt 7,9 mill. kr. i 2013.

Eiendomsmegleren Helgeland AS (eierandel 34 %)

Banken har mottatt utbytte fra Eiendomsmegleren på 1,9 mill. kr. i 2013.

Frende Holding AS (eierandel 8 %)

Helgeland Sparebank har mottatt provisjon for distribusjon av livsforsikring for 4,0 mill kr og provisjon salg skadeforsikring 13,1 mill kr i 2013. Nye eiere er kommet inn i 2013 og banken har solgt 1 % av sin eierandel med gevinst på 7 mill. kr.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Brage Finans AS (eierandel 10 %)

I 2013 har Brage Finans hatt en kapitalutvidelse hvor Helgeland Sparebank sin andel av kapitalutvidelsen utgjør mill. kr. 7,5 mill. kr.

NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

Morbank				Konsern	
31.12.12	31.12.13			31.12.13	31.12.12
142	164	Ansatte		259	258
9	9	Styret		10	10
5	10	Forstanderskapet		10	11
1	2	Kontrollkomiteen		3	0
157	185	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		282	280

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2013. Denne lånefordelen utgjør ca. 2,5 mill kr beregnet ut fra max lånebeløp.

NOTE 28.3 – ledende ansatte og styret

Morbank				Konsern		
31.12.13						31.12.13
Lån	Godt-gjøreelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjøreelse	Lån
	1.631	574	Adm. direktør Jan Erik Furunes	574	1.631	
1.250	1.452	795	Viseadm. direktør Lisbeth Flågeng	795	1.452	1.750
1.250	3.083	1.369	Sum ledende ansatte	1.369	3.083	1.750
	198		Styreleder Thore Michalsen		198	
	137		Styrets nestleder Ove Brattbakk		137	
101	84		Gislaug Øygarden		84	101
	14		Stein Andre Hørigstad-Olsen		14	
3.246	84		Monica Skjellstad		84	3.246
146	84	38	May Heimdal	38	84	1.142
3.601	44		1. vara Bjørn Audun Risøy		44	3.601
	16		2. vara Tone Helen Hauge		16	
1.970	44	25	3. vara Svein Hansen	25	44	1.970
9.064	705	63	Sum styret	63	705	10.060

Morbank				Konsern		
31.12.12						31.12.12
Lån	Godt-gjøreelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjøreelse	Lån
	1.497	409	Adm. direktør Jan Erik Furunes	409	1.497	
1.250	1.406	791	Viseadm. direktør Lisbeth Flågeng	791	1.406	1.750
1.250	2.903	1.200	Sum ledende ansatte	1.200	2.903	1.750
	164		Styreleder Bjørn Johansen		164	
	167		Thore Michalsen		167	
	80		Gislaug Øygarden		80	
	131		Ove Brattbakk		131	
3.300	80		Monica Skjellstad		80	3.300
137	80	62	May Heimdal	62	80	867
3.100	36		1. vara Bjørn Audun Risøy		35	3.100
	40	54	2. vara Svein Hansen	54	40	
2.700	3		Tom Engø (2011/2012)		3	2.700
9.237	780	116	Sum styret	116	780	9.967

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.4 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Lån	Godt- gjørelse	Pensjon- kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons- kostnad	Godt- gjørelse	Lån
916	55		Heidi Dahl		55	1.320
1.500	35		Kåre J. Åsli		35	1.500
	35		Frank Høyen		35	
2.416	125	0	Sum kontrollkomiteen	0	125	2.820
	34		Grete Bang		34	
	2		Anne Paasche Jakobsen		2	
	36	0	Sum forstanderskapet	0	36	
1.783	8		Wenche Drevland		8	1.783
1.035	6		Sten Oddvar Solhaug		6	1.035
1.025	6		Laila Furu Vold		6	1.025
1.129	6		Inger Robertsen		6	1.129
1.275	2		Kjell Idar Juvik		2	1.275
	2		Helge Stanghelle		2	
59	8		Torill Beate Risøy		8	59
	2		Kai Henriksen		2	
462	4		Lasse Jacobsen		4	653
194	2		Ingvar Møllersen		2	425
	4		Håmund Ivarrud		4	
6.962	50	0	Sum innskytervalgte	0	50	7.384
	6		Tom Svendsen		6	
1.100	7		Øyvinn Trønsdal		7	1.894
	17		Asbjørn Wangerud		17	
	6		Ivar A. Juel		6	
	4		Frank Arntsberg		4	
	6		Svein G. Nybø		6	
	4		Nils Terje Furunes		4	
1.700	4		Elin Langfjell Møgster		4	1.700
	4		Bodil Olsen		4	
	4		John Arne Warholm		4	
	6		Harald Svendsen		6	
	4		Judith Johansen		4	
	2		Asle Bardal		2	
2.800	74		Sum egenkapitalbevisiere		74	3.594
1.700	6		Roger Ditlefsen		6	1.700
1.863	6		Einar Eliassen		6	1.863
279	2		Bente Johansen		2	279
2.042	4		Nils Sagrabb		4	2.042
1.532	6		Tore Stamnes		6	1.893
1.969	2		Sten Åge Rørmark		2	1.969
0	4		Liv Sund		4	119
1.170	6		Morten Myran		6	1.170
10.555	36	475	Sum ansatte	475	36	11.035

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern		
31.12.12				31.12.12		
Lån	Godt- gjørelse	Pensjon- kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons- kostnad	Godt- gjørelse	Lån
446	50		Heidi Dahl		50	1.376
	35		Kåre J. Åsli		35	
	34		Frank Høyen		34	
446	119	0	Sum kontrollkomite	0	119	1.376
	30		Grete Bang		30	
	4		Anne Paasche Jakobsen		4	
	34	0	Sum forstanderskapet	0	34	
0	8		Wenche Drevland		8	1.350
690	4		Sten Oddvar Solhaug		4	690
	4		Laila Furu Vold		4	1.085
1.150	10		Inger Robertsen		10	1.150
	2		Kjell Idar Juvik		2	
	2		Ellen Schølberg		2	
960	8		Torill Beate Risøy		8	960
	4		John Luktvaslimo		4	
2.800	42	0	Sum innskytervalgte	0	42	5.235
	2		Tom Svendsen		2	
1.100	7		Øyvinn Trønsdal		7	2.150
	4		Asbjørn Wangerud		4	
	4		Ivar A. Juel		4	
	4		Frank Arntsberg		4	
	4		Svein G. Nybø		4	
	6		Nils Terje Furunes		6	
1.700	4		Elin Langfjell Møgster		4	1.700
	4		Harald Svendsen		4	
	2		Judith Johansen		2	
	4		Øystein Strømnes		4	
2.800	45	0	Sum egenkapitalbevisiere	0	45	2.850
1.700	4		Roger Ditlefsen		4	2.150
1.784	4		Einar Eliassen		4	1.784
309	4		Bente Johansen		4	309
1.588	4		Tore Stamnes		4	1.967
	6		Liv Sund		6	157
961	4		Morten Myran		4	961
6.342	26	497	Sum ansatte	497	26	7.328

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 29 - Utsatt skattefordel

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13	Midlertidige forskjeller:	31.12.13	31.12.12
Positive midlertidige forskjeller				
185	162	Øvrige midlertidige forskjeller	162	185
185	162	Sum positive midlertidige forskjeller	162	185
52	44	Utsatt skatt	44	52
Negative midlertidige forskjeller				
-19	-20	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	-20	-19
17	17	Driftsmidler	18	27
61	53	Pensjonsforpliktelse	53	61
177	145	Andre forskjeller	146	177
236	195	Sum negative midlertidige forskjeller	197	246
0	0	Fremførbart underskudd	0	0
236	195	Sum negative midlertidige forskjeller	197	246
66	53	Utsatt skattefordel	53	69

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbeveiseiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30 - Varige driftsmidler

Morbank				Konsern		
31.12.13				31.12.13		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
313	247	66	Anskaffelseskost per 01.01.13	129	226	355
9	9	0	Tilgang	0	9	9
18	15	3	Avgang	3	15	18
304	241	63	Anskaffelseskost per 31.12.13	126	220	346
280	225	55	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.12	95	177	272
12	11	1	Årets avskrivninger	1	11	12
18	15	3	Avgang akk. av- og nedskrivninger	3	15	18
274	221	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.13	93	173	266
30	20	10	Bokført verdi per 31.12.13	33	47	80
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.12

31.12.12

Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
306	239	67	Anskaffelseskost per 01.01.12	126	200	226
8	8	0	Tilgang	4	26	30
1	0	1	Avgang	1	0	1
313	247	67	Anskaffelseskost per 31.12.12	129	226	355
266	212	54	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.12	92	161	253
14	13	1	Årets avskrivninger	3	16	19
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	0	0	0
280	225	55	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.12	95	177	272
33	22	11	Bokført verdi per 31.12.12	34	49	83
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg

Morbank

Konsern

31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
30	57	Bokført verdi 01.01	112	85
44	4	Tilgang	4	44
-17	-20	Avgang	-20	-17
0	0	Nedskrivning til virkelig verdi	0	0
57	41	Bokført verdi pr 31.12	96	112

NOTE 31 - Andre eiendeler

Morbank

Konsern

31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
6	41	Diverse interimskonti	41	6
7	4	Diverse debitorer	4	7
0	8	Forskuddsbetalte kostnader	8	0
13	53	Sum andre eiendeler	53	13

NOTE 32 - Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av Helgeland Sparebank. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid	0	0
0	0	F-lån Norges Bank	0	0
830	647	Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke	647	830
0	0	Gjeld til Kredittforening for sparebanker med løpetid over 6 mnd	0	0
830	647	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	647	830

Spesifikasjon av gjeld til kredittinstitusjoner med løpetid over 6 måneder:

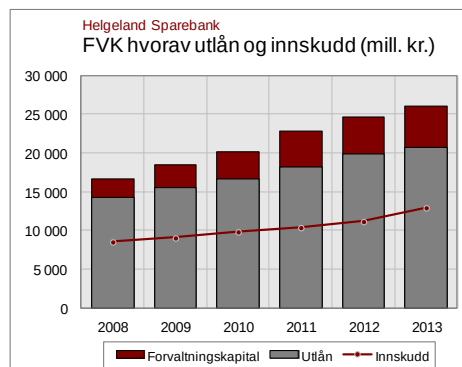
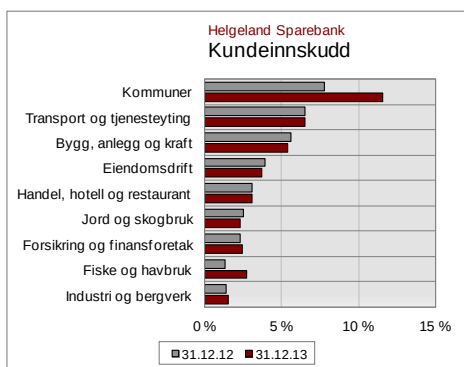
Konsern og morbank			
	Forfall	Kupong	31.12.13
Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke	19.03.14	6m Nibor - 20bp	647
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			647

NOTE 34 - Innskudd fra kunder

NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring

Morbank					Konsern			
%	31.12.12	%	31.12.13	Innskudd fordelt på næring	31.12.13	%	31.12.12	%
4,6	531	4,1 %	546	Forsikring og finansielle foretak	306	2,4 %	257	2,3
7,6	878	11,4 %	1.510	Fylkeskommuner og kommuner	1.510	11,6 %	878	7,8
2,5	284	2,2 %	295	Jord- og skogbruk	295	2,3 %	284	2,5
1,3	144	2,6 %	345	Fiske- og havbruk	345	2,7 %	144	1,3
1,3	152	1,5 %	198	Industri og bergverk	198	1,5 %	152	1,4
5,5	630	5,3 %	696	Bygg, anlegg og kraft	696	5,4 %	630	5,6
3,1	353	3,0 %	397	Varer, hotell og restaurant	397	3,1 %	353	3,1
6,3	727	6,4 %	842	Transport og tjenesteytende næringer	842	6,5 %	727	6,5
4,1	468	3,8 %	499	Eiendomsdrift	480	3,7 %	442	3,9
63,8	7.344	59,8 %	7.920	Personmarked	7.920	61,0 %	7.344	65,5
100,0	11.511	100,0 %	13.248	Sum	12.989	100,0 %	11.211	100,0

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr. av det samlede innskudd.

Innskudd fra kunder per 31.12.13

Innskudd fra kunder utgjør 12,9 mrd, herav 5,1 (3,9) mrd er utlånt til næringslivskunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i kommunale innskudd i 2013. Andel av innskudd til personkunder utgjør 61,0 (65,5) %. Av innskuddene er 92,2 (91,8) % innskudd fra kunder på Helgeland

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

Morbank			Konsern	
31.12.13	%-andel		31.12.13	%-andel
12.211	92,2 %	Helgeland	11.973	92,2 %
933	7,0 %	Norge for øvrig	914	7,0 %
104	0,8 %	Utenfor Norge	102	0,8 %
13.248	100,0 %	Sum	12.989	100,0 %

Morbank			Konsern	
31.12.12	%-andel		31.12.12	%-andel
10.589	92,0 %	Helgeland	10.288	91,8 %
836	7,3 %	Norge for øvrig	836	7,5 %
86	0,7 %	Utenfor Norge	87	0,8 %
11.511	100,0 %	Sum	11.211	100,0 %

NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
4.650	4.889	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	4.889	4.650
6.279	7.744	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	7.485	5.979
582	615	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	615	582
11.511	13.248	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	12.989	11.211

NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
200	0	Sertifikatlån	0	200
7.169	7022	Obligasjonslån *)	10.709	10.700
-411	-661	Egne obligasjoner	-1.156	-606
6.958	6.361	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9.553	10.294

NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån

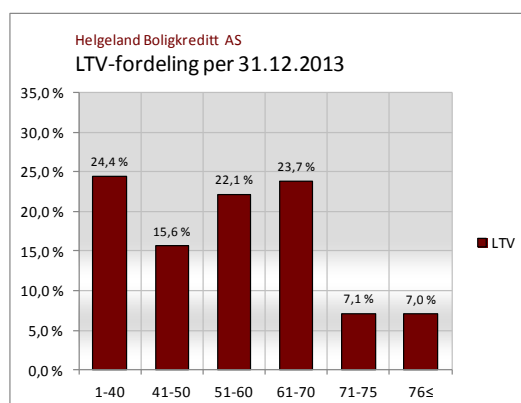
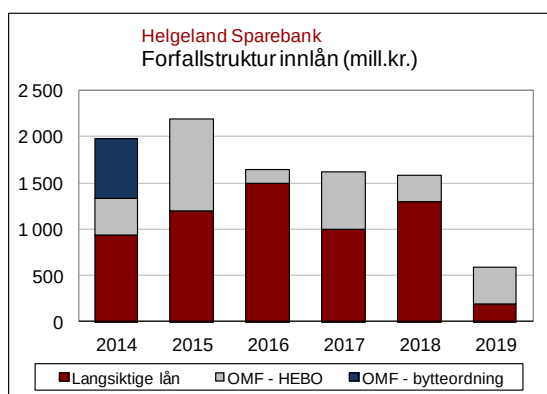
Konsern				
				31.12.13
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2014	2.539	561	1.978
Obligasjonslån frn.	2015	2.100	110	1.990
Obligasjonslån, fast rente	2015	200		200
Obligasjonslån frn.	2016	751	100	651
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån frn.	2017	1.300	170	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500		500
Obligasjonslån frn.	2018	1.300	115	1.185
Obligasjonslån, fast rente	2018	400		400
Obligasjonslån, fast rente	2019	700	100	600
Sum obligasjonslån		10.790	1.156	9.634

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.12

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2013	1.700	359	1.341
Obligasjonslån, fast rente	2013	700	52	648
Obligasjonslån frn.	2014	1.450	0	1.450
Obligasjonslån frn.	2015	1.718	0	1.716
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	0	200
Obligasjonslån frn.	2016	1.651	10	1.641
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån frn.	2017	1.300	170	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2018	300	15	285
Sum obligasjonslån		10.637	606	10.031

Forfallsstruktur verdipapirgjeld per 31.12.13

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike- markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.13 var 81,7 (80.6) %.

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 4.011 (4.311) mill kr. LTV i sikkerhetsmassen 52,1 (53,5).

Spesifikasjon av obligasjonslån

Morbank

31.12.13

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2014	1.500	561	939
Obligasjonslån frn	2015	1.000		1.000
Obligasjonslån, fast rente	2015	200		200
Obligasjonslån frn.	2016	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån frn	2017	500		500
Obligasjonslån, fast rente.	2017	500		500
Obligasjonslån frn.	2018	1.000	100	900
Obligasjonslån, fast rente	2018	400		400
Obligasjonslån, fast rente	2019	200		200
Sum obligasjonslån		6.800	661	6.139

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.12				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2013	1.200	359	842
Obligasjonslån, fast rente	2013	700	52	648
Obligasjonslån frn.	2014	1.500		1.500
Obligasjonslån frn.	2015	1.000		1.000
Obligasjonslån, fast rente	2015	200		200
Obligasjonslån frn.	2016	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån frn.	2017	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2017	500		500
Sum obligasjonslån		7.100	411	6.690

NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter

<i>Konsern og morbank</i>		
	31.12.13	31.12.12
Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	130
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	300	130

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Konsernet har i tillegg:	31.12.13	31.12.12
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	49	31

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3-6 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets underordnede obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

NOTE 36 - Andre forpliktelser

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
39	68	Annen kortsiktig gjeld	68	39
37	53	Betalbar skatt	73	43
76	121	Sum annen gjeld	141	82
10	10	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	10	10
10	8	Andre påløpte kostnader	8	10
20	18	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	18	20
34	53	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)	53	34
0	0	Avsetning til tap på garantier	0	0
34	53	Sum påløpte forpliktelser	53	34
59	43	Utsatt skatt	36	59
219	219	Fondsobligasjoner	219	219
0	300	Ansvarlig lånekapital	300	0
408	754	Sum andre forpliktelser	767	414

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 41.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr.

Per 31.12.13 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Pågående rettstvister

Helgeland Sparebank har ikke vært involvert i forvaltningssaker, retterganger eller voldgiftssaker de siste 12 måneder, og banken har heller ikke kjennskap til at det er anlagt eller varslet slike saker, som kan få eller som i den senere tid har hatt vesentlig innvirkning på bankens og/eller konsernets finansielle stilling eller lønnsomhet.

NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>
Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	31.12.13	31.12.12
Ansvarlig lån	2013	MNOK 300	3 mnd. nibor +200bp	Soft call 12.06.18	300	0
Fondsobligasjon	2013	MNOK 220	3 mnd. nibor +520bp	Soft call 28.03.17	219	219
					519	219

NOTE 38.1 - Kapitaldekning

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13			31.12.13	31.12.12
935	187	Egenkapitalbeviskapital		187	935
97	845	Overkursfond		845	97
-1	-1	Egne egenkapitalbevis		-1	-1
1.031	1.031	Sum innskutt kapital		1.031	1.031
382	415	Grunnfond		415	382
116	162	Fond for urealisert gevinster		154	108
22	23	Gavefond		23	22
169	269	Utjevningsfond		269	169
24	34	Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital		34	24
0	0	Annen egenkapital		62	44
713	903	Sum opptjent egenkapital		957	749
-116	-162	Fond for urealisert gevinst		-154	-108
-66	-53	Utsatt skattefordel		-53	-69
-35	-69	Eierandel i finansinstitusjoner		-69	-35
-29	-39	Utbytte / gaver, avsatt til utdeling		-39	-29
1.498	1.611	Sum ren kjernekapital		1.673	1.539
218	218	Fondsobligasjon		218	218
1.716	1.829	Sum kjernekapital		1.891	1.757
	300	Ansvarlig lånekapital		300	
44	65	Urealisert verdiendring		61	41
-36	-69	Eierandel i finansinstitusjoner		-69	-36
0	0	Øvrige		0	0
8	296	Sum tilleggskapital		292	5
1.724	2.125	Sum netto ansvarlig kapital		2.183	1.762
12.546	12.715	Vektet beregningsgrunnlag		13.640	13.401
11,94 %	12,67 %	Ren kjernekapitaldekning i %		12,26 %	11,48 %
13,68 %	14,38 %	Kjernekapital		13,86 %	13,11 %
13,74 %	16,71 %	Totalkapitaldekning		16,00 %	13,15 %

(Kapitaldekning for 2012 er ikke omarbeidet, i.h.t. omarbeidet balanse IAS 19).

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Basel II og kapitaldekningsreglene

Helgeland Sparebank har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

Bankvirksomhet innebærer risiko på mange områder. God risiko og kapitalstyring er et sentralt strategisk virkemiddel i Helgeland Sparebank. Som en del av Basel II er det for de ulike risikoområder vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og

beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens ICAAP, som er styret sitt dokument for dokumentasjon av beregnet kapitalbehov og plan for kapitalstyring. Ut fra disse vurderingene har banken fastsatt mål for kjernekapitaldekning.

Vektingen av konsernets eiendels- og utenom balanseposter er foretatt i henhold til regler i Basel II, fastsatt av Finanstilsynet.

Kapitaldekningen viser konsernets soliditet i forhold til risikovektet balanse.

NOTE 38.2 - Risikoveid beregningsgrunnlag, kapitalkrav Basel II

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
0	0	Stater og sentralbanker	0	0
86	61	Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	61	86
1.350	1.428	Institusjoner	851	760
3.584	2.729	Foretak	2.731	3.584
2.202	2.172	Massemarkedsengasjementer	2.238	2.194
4.030	5.062	Engasjementer med pant. i eiendom	6.729	5.841
130	161	Forfalte engasjementer	161	130
198	198	Obligasjoner med fortrinnsrett	116	108
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
479	511	Øvrige engasjementer	307	154
12.057	12.321	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	13.195	12.856
696	696	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	748	748
-209	-303	Fradrag i beregningsgrunnlaget	-302	-205
12.545	12.715	Totalt beregningsgrunnlag	13.640	13.399

Kapitalbehovet er beregnet ut fra standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

NOTE 38.3 - Kapitalstyring

	<i>Konsern</i>
Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2013 - 2017, hvor tilfredsstillende av de nye kapitalkravene i Norge som følge av CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning opp mot 18 % - forutsatt motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 %. Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 12,26 (11,48) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på f.t 9 %, samt godt over nytt minstekrav på 10 % fra 1. juli 2014 og 11 % fra 1. juli 2015. Kjernekapitaldekningen ble 13,86 (13,11) %, Totalkapitalen er styrket som følge av nytt ansvarlig lån i mai på 300 mill kr og ble 16,00 % per 31.12.13 mot 13,15 % pr 31.12.12. Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift.	

NOTE 39 - Egenkapitalbevis

NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis

	<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
			31.12.13	
	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 – 1 000	1.750	76,5 %	535.890	2,9 %
1 001 – 10 000	438	19,1 %	1.312.305	7,0 %
10 001 – 50 000	66	2,9 %	1.244.716	6,7 %
50 001 – 100 000	12	0,5 %	732.059	3,9 %
> 100 001	22	1,0 %	14.875.030	79,5 %
Sum	2.288	100,0 %	18.700.000	100,0 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.12

	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
Fordeling etter antall egenkapitalbevis			Antall	Andel %
1 – 1 000	1.803	80,1 %	422.606	2,3 %
1 001 – 10 000	381	16,9 %	1.124.785	6,0 %
10 001 – 50 000	48	2,1 %	900.918	4,8 %
50 001 – 100 000	7	0,3 %	538.903	2,9 %
100 001 – 500 000	11	0,5 %	15.712.788	84,0 %
Sum	2.250	100,0 %	18.700.000	100,0 %

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.13 var kr. 47,2 (31,0) per egenkapitalbevis. Graf for kursutvikling for Helgeland Sparebank og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene har hatt en oppgang på Oslo Børs etter årsskiftet.

Sparebankstiftelsen Helgeland solgte i slutten av november 2,5 millioner egenkapitalbevis i HELG. Etter transaksjonen eier Stiftelsen totalt 51,3 % av egenkapitalbevisene.

Market-making avtale

Helgeland Sparebank har inngått market making-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteing skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt, vil meldinger bli sendt Oslo Børs og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000 og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG. Med bakgrunn i de regulatoriske kravene til bankene om å styrke den rene kjernekapitaldekningen, har styret valgt å foreslå et redusert utbyttelnivå for 2013 i tråd med bankens kapitalplan.

NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital

Morbank

Som følge av endring i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner ble reglene for beregning av utbytte på eierandelskapitalen og gaver til allmennyttige formål endret med virkning fra 2009. Etter disse reglene skal årets utbyttemidler fordeles mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen etter forholdet mellom eierandelskapitalen med tillegg for overkursfondet og grunnfondet med tillegg av kompensasjonsfondet.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.288 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisierne.

Morbank

31.12.13

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	9.599.598	51,3 %	Sniptind Holding AS	179.780	1,0 %
MP Pensjon	902.203	4,8 %	Holberg Norge Verdipapirfond	168.600	0,9 %
Sparebankstiftelsen DNB	442.724	2,4 %	Johs. Haugerudsvei AS	160.992	0,9 %
AS Atlantis Vest	440.500	2,4 %	Utbyttekapital AS	154.643	0,8 %
Pareto AS	420.000	2,2 %	VPF Nordea Norge	127.750	0,7 %
Citibank	391.138	2,1 %	Norsk Utbyttekapital	125.103	0,7 %
Helgelandskraft AS	340.494	1,8 %	Sparebanken Vest aksjer	125.000	0,7 %
Nordic Financials AS	318.212	1,7 %	AS Flu	118.200	0,6 %
Verdipapirfondet Eik	222.724	1,2 %	Alsing Ruth Søndergaard	111.926	0,6 %
Bergen kommunale pensj.	200.000	1,1 %	Melum Mølle AS	110.240	0,6 %
Sum 10 største eiere	13.277.593	71,0 %	Sum 20 største eiere	14.659.827	78,4 %

Banken har per 31.12.13, utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-.

Banken varslet i februar 2013 en nedskrivning av pålydende på egenkapitalbevisene. Eierandelskapitalen nedsettes med 748 mill kr fra 935 til 187 mill kr. ved endring av egenkapitalbevisenes pålydende fra NOK 50,- til NOK 10,-. Nedsettelsesbeløpet ble benyttet til avsetning til overkursfondet. Egenkapitalbeviserens samlede kapital ble ikke berørt og forble uendret. Nedskrivningen ble gjennomført for å øke konsernets fleksibilitet på egenkapitalsiden og ble gjennomført i tredje kvartal 2013.

Morbank

31.12.12

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	12.099.598	64,7 %	Citybank NA New York	138.847	0,7 %
MP Pensjon	800.000	4,3 %	Nervik, Steffen	107.300	0,6 %
Sparebank 1 SMN	660.000	3,5 %	Hartviksen, Harald	94.498	0,5 %
Skagen Vekst	407.400	2,2 %	Ernst Invest AS	77.000	0,4 %
Helgelandskraft AS	340.494	1,8 %	Tromstrygd	75.000	0,4 %
Sparebankstiftelsen DNB NOR	329.124	1,8 %	Coop Norge SA	63.047	0,3 %
Haslum Industri AS	217.230	1,2 %	Instituttt for samm	62.300	0,3 %
Terra utbytte	212.795	1,1 %	Storkleiven AS	60.000	0,3 %
Sparebanken Vest	200.000	1,1 %	Brage Invest AS	54.517	0,3 %
Bergen Kommune PEN	200.000	1,1 %	Sivesind Invest AS	52.541	0,3 %
Sum 10 største eiere	15.466.641	82,7 %	Sum 20 største eiere	16.251.691	86,9 %

Banken har per 31.12.12, og har utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 50,-.

31.12.13

Navn/Firma	Verv	Antall egne
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet E	4.709
Svendsen, Tom	Forstanderskapet E	1.119
Høyen, Frank	Forstanderskapet E	822
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet E	1.000
Wangerud, Asbjørn	Forstanderskapet E	1.500
Juel, Iver A	Forstanderskapet E	12.916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet E	1.500
Drevland, Wenche	Forstanderskapet I	99
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet I	114
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet A	245
Eliassen, Einar	Forstanderskapet A	245
Johansen, Bente	Forstanderskapet A	368
Stamnes, Tore	Forstanderskapet A	1.745
Sund, Liv	Forstanderskapet A	581
Myran, Morten	Forstanderskapet A	917
Michalsen, Thore	Styreleder S	2.135
Brattbakk, Ove	Styrets nestleder S	2.052
Skjellstad, Monica	Styremedlem S	550
Heimdal;May	Styremedlem S	359
Furunes, Jan Erik	Adm. direktør L	1.360
Flågeng, Lisbeth	Viseadm. direktør L	2.103

= Egenkapitalbevisiere

L = ledende ansatte**I** = Innskytervalgte**S** = Styremedlem**O** = Offentlig valgte**M** = Kontrollkomité**A** = Ansatte valgte**K** = Kommunevalgte

31.12.12

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Svendsen, Tom	Forstanderskapet	E	1.119
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	822
Wangerud, Asbjørn	Forstanderskapet	E	1.500
Juel, Iver A.	Forstanderskapet	E	12.916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet	E	1.500
Nybø, Svein G.	Forstanderskapet	E	504
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet	E	4.709
Drevland, Wenche	Forstanderskapet	I	99
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	114
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet	A	135
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	135
Johansen, Bente	Forstanderskapet	A	258
Stamnes, Tore	Forstanderskapet	A	1.635
Sund, Liv	Forstanderskapet	A	471
Myran, Morten	Forstanderskapet	A	807
Johansen, Bjørn	Styreleder	S	135
Michalsen, Tore	Styrets nestleder	S	135
Brattbakk, Ove	Styremedlem	S	2.052
Heimdal, May	Styremedlem	S	249
Furunes, Jan Erik	Adm. Direktør	L	1.250
Flåtgeng, Lisbeth	Viseadm. Direktør	L	1.993

E = Egenkapitalbevisiere**L** = ledende ansatte**I** = Innskytervalgte**S** = Styremedlem**O** = Offentlig valgte**M** = Kontrollkomitè**A** = Ansatte valgte**K** = Kommunevalgte

NOTE 39.5 - Utbytte

	<i>Morbank</i>	
	31.12.13	31.12.12
Grunnlag for beregning av utbytte	31.12.13	31.12.12
Ansvarlig kapital i årsregnskapet (EK i balansen, ikke omarbeidet)	1.935	1.745
Fradragsposter (fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-201	-145
Sum justert egenkapital	1.733	1.600
Egenkapitalbeviskapital	187	935
Overkursfond	845	97
Utjevningsfond	269	169
Sum	1.302	1.202
Utbyttebrøk 31.12.	75,1 %	75,1 %
Utbyttebrøk 01.01.	75,1 %	74,9 %
Beregning av utbytte:		
Årsresultat	175	103
Overført fra utjevningsfond	0	8
Utbyttegrunnlag	175	111
Utbytte i mill kr	34	24
Utjevningsfond	97	59
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner	7,03	4,44
Herav kontantutbytte i kroner	1,80	1,30
Herav til utjevningsfond i kroner	5,23	3,14
Se note 39.3 Nedskrivning pålydende.		

NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
31,0	47,2	Børskurs	47,2 31,0
7,5	6,7	P/E (børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis)	6,1 6,3
0,5	0,6	P/B (børskurs 31.12 dividert på bokført EK per egenkapitalbevis)	0,6 0,5
75,1	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1 75,1
69,1	76,3	Egenkapital per egenkapitalbevis, i kroner	78,5 70,5
4,1	7,0	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	7,8 4,9
4,1	7,0	Utvannet resultat per egenkapitalbevis, i kroner	7,8 4,9

NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
179	163	Betalingsgarantier	163 179
112	140	Kontraktsgarantier	140 112
181	163	Lånegarantier	163 181
20	21	Annet garantiansvar	21 20
492	488	Sum garantiansvar *	487 492

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

31.12.12	31.12.13	Sikringsfondet	31.12.13	31.12.12
0	0	Garanti overfor Sikringsfondet	0	0

Det ble betalt inn sikringsfondsavgift i 2013.

NOTE 41 - Pantstillelser

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for			
520	520	D-lån i Norges Bank	520 520
520	520	Sum pantstillelser	520 520

NOTE 42- Hendelser etter balansedagen

		Konsern og morbank	
Konsernet og morbanken er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 33,7 mill. kr. av årets resultat til egenkapitalbeviserne i Helgeland Sparebank. Videre er det foreslått å sette av 11,2 (8) mill. kr. til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.			

NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
Eiendeler			
92	98	Kontanter og fordringer på sentralbanker	99 92
985	1.273	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	607 278
1.749	2.999	Utlån til og fordringer på kunder	4.064 1.926
1.770	1.755	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	1.405 1.770
4.596	6.125	Sum kortsiktige eiendeler	6.175 4.066
12.998	12.864	Utlån til og fordringer på kunder	16.533 17.829
261	213	Finansielle derivater	213 261
2.983	3.096	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	2.627 2.008
163	164	Investeringer i tilknyttede selskaper	155 153
347	346	Investeringer i datterselskaper	
66	53	Utsatt skattefordel	53 69
90	71	Varige driftsmidler holdt for salg	176 195
13	53	Andre eiendeler	53 13
16.921	16.860	Sum langsiktige eiendeler	19.810 20.528
21.517	22.985	Sum totale eiendeler	25.985 24.594
Gjeld og egenkapital			
190	647	Gjeld til kredittinstitusjoner	647 190
11.511	13.248	Innskudd fra og gjeld til kunder	12.989 11.211
2.403	977	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.727 2.799
0	0	Finansielle derivater	0 0
14.104	14.872	Sum kortsiktig gjeld	15.363 14.200
640	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	0 640
4.774	5.903	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.345 7.714
45	41	Finansielle derivater	41 45
192	235	Andre forpliktelser	248 198
5.691	6.179	Sum langsiktig gjeld	8.634 8.597
19.755	21.051	Sum gjeld	23.997 22.797
1.031	1.031	Innskutt egenkapital	1.031 1.031
734	903	Opptjent egenkapital	955 764
1.762	1.934	Sum egenkapital	1.986 1.797
Ikke kontrollerende intresser		2	2
21.517	22.985	Sum gjeld og egenkapital	25.985 24.594

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i Helgeland Sparebank

Inndeling

I henhold regnskapsloven § 7-31b skal styret avgi en erklæring om retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 25. februar 2014 og fremlegges for forstanderskapet 26. mars 2014.

Beslutningsmyndighet

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til viseadministrerende direktør fastsettes av administrerende direktør. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2014

Lønn

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatt har banken definert:

- adm. direktør Jan Erik Furunes
- viseadm. direktør Lisbeth Flågeng

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om fri bil, telefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC.

Pensjonsordninger

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringsselskap som også gjelder for ledende ansatte. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning.

Adm. direktør har avtalt alderspensjon fra 67 år som skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G). Pensjonsrettighetene for lønn ut over 12G er begrenset til 10 års utbetaling. Adm. direktør har rett til å fratre sin stilling ved 64 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 64 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av estimert lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. I tillegg har administrerende direktør rett til en AFP kompensasjon.

Viseadministrerende direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av årlig lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe.

Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G).

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har p.t. ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2013

Bankens lederlønnspolitik for 2013 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene under punkt overfor retningslinjer for godtgjørelse.

Helgeland Sparebank - Erklæring fra styret og adm. direktør

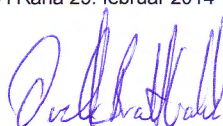
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2013 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Mo i Rana 25. februar 2014

Thore Michalsen
styreleder

Ove Brattbakkk
nestleder

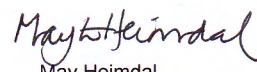
Gisleaug Øygarden

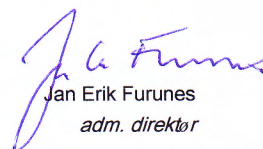
Monica Skjellstad

Stein Andre Herigstad-Olsen

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Sparebank som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av banken og konsernet Helgeland Sparebank' finansielle stilling per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar*

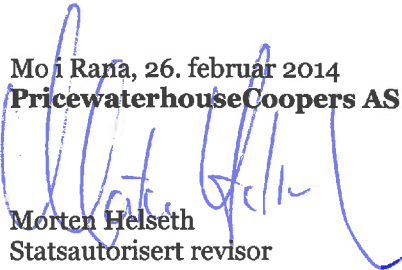
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mo i Rana, 26. februar 2014

PricewaterhouseCoopers AS

A large, stylized blue ink signature of Morten Helseth, written over the text.

Morten Helseth
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2013

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2013

Kontrollkomiteen har i løpet av året ført tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med Sparebankloven og gjeldende instruks.

Bankens virksomhet har vært i samsvar med sparebankloven, bankens vedtekter, Forstanderskapets vedtak og andre gjeldende bestemmelser.

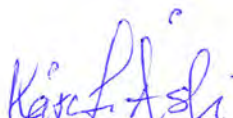
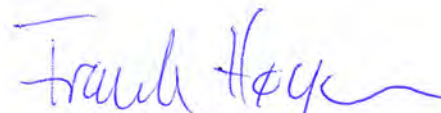
Kontrollkomiteen har gjennomgått bankens årsregnskap og årsberetning og tilrår at det utarbeidede årsregnskapet fastsettes som bankens regnskap for 2013.

Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende.

Mo i Rana 26.februar 2014

Heidi Dahl

Kåre J. Åsli
Frank Høyen

Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

<i>Morbank</i>					<i>konsern</i>			
2010	2011	2012	2013		2013	2012	2011	2010
3,99	4,21	4,18	4,07	Renteinntekter og lignende inntekter	4,25	4,27	4,26	4,07
2,43	2,70	2,72	2,47	Rentekostnader og lignende kostnader	2,51	2,76	2,76	2,45
1,56	1,52	1,45	1,59	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1,74	1,51	1,50	1,62
0,42	0,36	0,39	0,39	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,35	0,34	0,34	0,41
0,06	0,06	0,04	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,04	0,04	0,06	0,06
0,36	0,30	0,34	0,34	Netto provisjonsinntekter	0,31	0,30	0,28	0,34
0,15	0,03	0,03	0,17	Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle	0,06	0,00	-0,04	0,14
0,01	0,02	0,01	0,02	Andre driftsinntekter	0,03	0,03	0,02	0,02
0,03	0,00	0,00	0,00	Engangseffekt kostnader 150 års jubileum 2010	0,00	0,00	0,00	0,03
0,19	0,00	0,00	0,00	Engangseffekt kostnadsreduksjon ved endring AFP	0,00	0,00	0,00	0,18
1,13	1,06	1,03	0,97	Driftskostnader	0,95	0,96	1,02	1,12
0,12	0,14	0,13	0,12	Tap på utlån, garantier m.v.	0,13	0,11	0,13	0,12
0,99	0,67	0,68	1,02	Resultat før skatt	1,05	0,77	0,62	1,03
0,25	0,19	0,20	0,24	Skatt på ordinært resultat	0,29	0,22	0,19	0,25
0,74	0,48	0,49	0,78	Årsresultat etter skatt	0,77	0,55	0,43	0,78

Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2010	2011	2012	2013	(tall i mill kr og %)	2013	2012	2011	2010
18.826	20.630	21.517	22.985	Forvaltningskapital per 31.12.	25.985	24.594	22.802	20.160
18 750	19.733	20.963	22.407	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	25.290	23.553	21.425	19.425
13.675	14.487	14.833	15.970	Brutto utlån	20.708	19.842	18.149	16.630
-52	-39	-21	-40	Spesifisert nedskrivning	-40	-21	-39	-52
-58	-60	-66	-67	Gruppenedskrivning	-71	-66	-60	-58
-1	-10	0	0	Spesifisert nedskrivning garantier	0	0	-10	-1
73,7 %	73,5 %	77,6 %	83,0 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån	62,7 %	56,5 %	57,5 %	59,4 %
56,3 %	54,4 %	52,2 %	55,8 %	Utlån til personmarkedskunder	65,6 %	63,9 %	63,5 %	63,4 %
-3,2 %	5,9 %	2,4 %	7,7 %	Vekst brutto utlån	4,4 %	9,3 %	9,1 %	7,3 %
9,6 %	5,8 %	8,0 %	15,1 %	Vekst kundeinnskudd	15,9 %	7,5 %	5,5 %	8,6 %
1.486	1.525	1.725	2.125	Ansvarlig kapital per 31.12.	2.183	1.762	1.537	1.502
11.592	11.847	12.546	12.715	Vektet beregningsgrunnlag	13.640	13.401	12.960	12.436
61,6 %	57,4 %	58,3 %	55,3 %	Vektet beregningsgrunnlag i prosent av FK	52,5 %	54,5 %	56,8 %	61,7 %
12,5 %	12,5 %	11,9 %	12,7 %	Ren kjernekapitaldekning	12,3 %	11,5 %	11,6 %	11,8 %
12,5 %	12,5 %	13,7 %	14,4 %	Kjernekapitaldekning	13,9 %	13,1 %	11,6 %	11,8 %
12,8 %	12,9 %	13,8 %	16,7 %	Kapitaldekning	16,0 %	13,2 %	11,9 %	12,1 %
8,7 %	8,1 %	8,2 %	8,4 %	Egenkapitalprosent	7,7 %	7,3 %	7,4 %	8,2 %
8,5 %	5,8 %	6,1 %	9,5 %	Egenkapitalrentabilitet	10,4 %	7,2 %	5,6 %	9,2 %
0,7 %	0,5 %	0,5 %	0,8 %	Totalrentabilitet	0,8 %	0,5 %	0,4 %	0,8 %
46,0	30,5	31,0	47,2	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	47,2	31,0	30,5	46,0
8,3	8,0	7,5	6,7	P/E	6,1	6,3	8,2	7,6
0,7	0,5	0,5	0,6	P/B	0,6	0,5	0,5	0,7
74,9	74,9	75,1	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1	75,1	74,9	74,9
63,8	65,4	69,1	76,3	Egenkapital pr. egenkapitalbevis	78,5	70,5	65,8	64,5
5,5	3,8	4,1	7,0	Resultat per egenkapitalbevis, i kr	7,8	4,9	3,7	6,0
5,5	3,8	4,1	7,0	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	7,8	4,9	3,7	6,0
2,7	1,9	1,3	1,8	Kontantutbytte, i kroner				
2,8	1,9	3,1	5,2	Avsatt til utjevningsfond				
1,1	1,1	1,0	1,0	Kostnader i % av snitt forvaltning	0,9	1,0	1,0	1,1
49,1	56,8	55,7	45,8	Kostnader i % av inntekter ekskl. kursgev.	44,5	53,9	57,7	47,5
177	177	177	177	Antall årsverk	177	177	177	177
				I % av brutto utlån:				
1,4	1,2	0,7	1,0	Brutto mislighold	0,7	0,5	0,9	1,2
1,1	0,9	0,6	0,8	Netto mislighold	0,6	0,5	0,7	0,9
0,8	0,7	0,6	0,7	Sum totale nedskrivninger	0,5	0,4	0,5	0,7
0,2	0,2	0,2	0,2	Tap på engasjement	0,2	0,1	0,1	0,1

Definisjoner

Gjennomsnittlig forvaltningskapital:	Gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året
Kjernekapital:	Egenkapitalbeviskapital, Sparebankens fond og øvrige fond
Vektet beregningsgrunnlag:	Definert iht. Finanstilsynets definisjoner og forskrifter
Kapitaldekning:	Ansvarlig kapital i % av risikovektet beregningsgrunnlag
Egenkapitalprosent:	Egenkapital i % av forvaltningskapital.
Egenkapitalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital
Totalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av inntekter:	Sum driftskostnader i % av nettorente og andre inntekter
Netto mislighold:	Sum mislighold fratrukket spesifisert tapsavsetning.
P/E	Børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis
P/B	Børskurs 31.12 dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.
Egenkapital per EK-bevis	EK-beviserernes andel
av egenkapitalen i balansen, fratrukket utbytte	

Forstanderskapets medlemmer:**Leder:****Offentlig valgte:**

Leder: Bang, Grete
Henriksen, Kai

Innskytervalgte:

Drevland, Wenche
Juvik, Kjell Idar
Robertsen, Inger
Solhaug, Sten Oddvar
Stanghelle, Helge
Steinrud, Marianne
Vold, Laila Furu

Egenkapitalbeviseiervalgte:

Nestleder: Jakobsen, Anne Paasche
Arntsberg, Frank
Forbergskog, Brynjar
Furunes, Nils Terje
Høyen, Frank
Juel, Iver A.
Nybø, Svein G.
Svendsen, Tom
Trønsdal, Øyvin
Wangerud, Asbjørn

Ansattevalgte:

Ditlefsen, Roger
Eliassen, Einar
Johansen, Bente
Myran, Morten
Stamnes, Tore
Sund, Liv

Styrets medlemmer:

Styreleder: Michalsen, Thore

Nestleder: Brattbakk, Ove

Øvrige styremedlemmer:

Herigstad-Olsen, Stein Andre
Skjellstad, Monica
Øygarden, Gislau
Heimdal, May

Kontrollkomiteens medlemmer:

Leder: Dahl, Heidi
Høyen, Frank
Åsli, Kåre

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Furunes, Jan Erik, adm. direktør
Flågeng, Lisbeth, viseadm. direktør
Heimstad, Dag Hugo, direktør region sør
Ekroll, Anne, direktør risikostyring
Klausen, Sverre, direktør plassering og forsikring
Krogli, Ann Karin, direktør organisasjonsutvikling
Strøm, Inger Lise, direktør finansstyring
Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling

EN ENGASJERT OG SAMFUNNNSBEVISST LOKALBANK

En del av bankens gavepolitikk er å dele ut priser/stipend for å fremme utvikling og honorere mennesker som hver på sin måte bidrar eller kan utvikle seg til å bli gode helgelands-ambassadører. Hvert år deler derfor Helgeland Sparebank ut idretts- og kulturstipend til unge talenter på Helgeland, samt Samfunnsprisen Horisont.

Idretts- og Kulturstipendet har som formål å fremme utvikling av særlige talenter innen kultur og idrett på Helgeland. Stipendordningen skal bidra til å synliggjøre unge talenter med gode holdninger og gi en økonomisk stimulans til deres videre utvikling. Stipendet er på 30 000 kroner og tildeles årlig. Kandidatene skal være mellom 13 og 20 år med bostedsadresse på Helgeland. Det er fjerde gang stipendene deles ut.

Vinnere av henholdsvis idretts- og kulturstipend for 2013

Fra venstre; Anita Gjesbakk, mor til vinner Heidi Gjesbakk (18 år) – Rana – Skiskyting, Melanie Hauahei (16 år) – Rana – Skiskyting, Sjasmin Reitehaug (18 år) – Rana – Saxofon, Kristine Solli Oppegaard (18 år) – Sømna – Trombone, Vilde Evensen (17 år) – Sømna – Håndball og Geir Sætran – daglig leder, Helgelandsstiftelsen. Foran ser vi Nikolai Frydenlund (16 år) – Rana – Skiskyting, og lengst bak, Jan Erik Furunes – administrerende direktør, Helgeland Sparebank

Ikke til stede : Emil Storjord Vilhelmsen (19 år) – Vefsn – Kombinert, Kristian Lyngøy (15 år) – Alstahaug – Landeveissykling og Hans Christian Wika (18 år) – Vefsn – Piano/Kontrabass.

EN SAMFUNNSBEVISST

Norske sparebanker har mulighet til å gi deler av sitt overskudd tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmennyttige formål. Helgeland Sparebank er en stor bidragsyter til samfunnsutviklingen i regionen gjennom den ordinære bankdriften, ved generell sponning og samarbeidsavtaler, samt gjennom tildelinger fra gavefondet og gavestiftelse.

Banken har to ulike redskap for å utøve sin gavepolitikk: Et gavefond og en gavestiftelse.

I sin gavepolitikk prioriterer banken barn og ungdoms oppvekstvilkår samt verdiskapende virksomhet i bred forstand. Eksempler på prioriterte områder har vært:

- Idrett og kultur samt opplevelsesøkonomi
- Kunnskap og forskning samt innovasjonstiltak
- Idretts- og kulturstipend
- Instrumentbank
- Samfunnsprisen Horisont

I sine tildelinger legger banken vekt på følgende forhold:

- Tildelingen skal gå til det som kan karakteriseres som allmennyttige formål
- Personer, institusjoner, lag/foreninger, program, prosjekter
- Ikke driftsstøtte
- Ikke offentlige ansvarsområder eller prosjekter
- Ikke private tiltak med personlig eierskap
- Ikke kommersielle tiltak eller forretningsvirksomhet
- Prioriterte tiltak og aktiviteter: barn og ungdom
- Anlegg/bygg, synlige og målbare prosjekter
- Tiltak som kan løfte Helgeland
- Tiltak med omdømmevirkning og som kan bidra til stedsutvikling
- Tiltak som kan utløse annen støtte
- Tiltak med egeninnsats/dugnadsånd – ildsjeler

100 millioner til over 900 ulike tiltak på Helgeland

Siden 2007 har Helgeland Sparebank tildelt nærmere 100 mill kroner til over 900 forskjellige tiltak. I underkant av en tredel har gått til det vi kan definere som idrettsformål, en tredel til kultur og en tredel til kunnskap, forskning, innovasjon og næringsutvikling. Vel 10 millioner kroner har vært gitt til sosiale-, humanitære- og oppvekstformål.

Bankens betydelige samfunnsengasjement er blitt lagt merke til på Helgeland, og en av regionens lokalaviser valgte å uttrykke seg på følgende måte, da de ved en anledning kommenterte bankens innsats på dette området:

” Dette er ikke første gang Helgeland Sparebank trår til og berger prosjekter som har kommet skeivt ut økonomisk. Samtidig er det sparebanken som ofte gjør det mulig overhode å starte opp med bygging og utvikling av idrettsanlegg i regionen, gjennom bankens uttalte politikk som lokal støttespiller. En god, lokal bank er et stort aktivum for et lokalsamfunn, fordi banken er tett på, kjenner markedet og menneskene, og ser hva som vil gagne ikke bare banken, men lokalsamfunnet som den er en del av.”

Leder Rana Blad

LOKALBANK

En del av bankens gavepolitikk er å dele ut priser/stipend for å fremme utvikling og honorere mennesker som hver på sin måte bidrar er eller kan utvikle seg til å bli gode helgelands-ambassadører. Hvert år deler derfor Helgeland Sparebank ut idretts- og kulturstipend til unge talenter på Helgeland, samt samfunnsprisen Horisont.

SAMFUNNSPRISEN HORISONT

Samfunnsprisen Horisont kan tildeles en person, et firma, en organisasjon eller en institusjon på Helgeland som gjennom sitt engasjement på en særlig måte har bidratt positivt for enkeltpersoner, grupper eller lokalsamfunnet som helhet, eller på annen måte har vist at man "bryr seg om andre mennesker" eller lar medmennesker komme først.

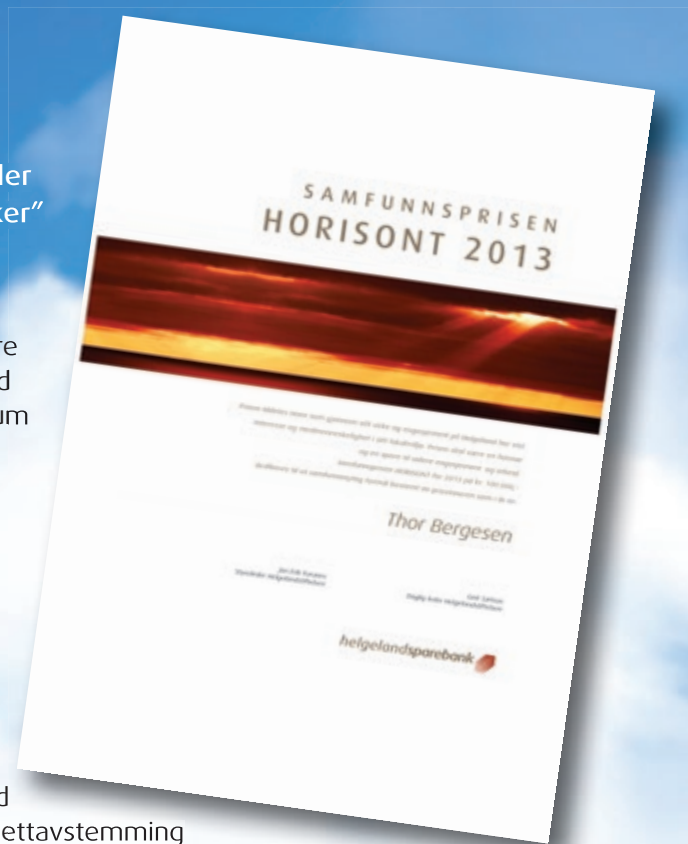
Prisen skal være en honnør til mottaker og en oppmuntring til videre engasjement. Samfunnsprisen Horisont består av en kunstgjenstand laget av en lokal kunstner, samt et diplom, og dessuten en pengesum på 100 000 kroner som skal dedikeres til et samfunnsnyttig formål bestemt av prisvinneren.

Samfunnsprisen Horisont 2013

Ildsjel og fjellentusiast Thor Bergesen fra Alstahaug har mottatt Samfunnsprisen Horisont for 2013 for sitt utrettelige engasjement for friluftsliv og naturglede på Helgeland.

Thor Bergesen ble i 2013 tildelt både Kongens fortjenestemedalje og Friluftslivets ildsjelpris. Fortjenestemedaljen fikk han for sitt arbeid med å sikre fjellet for fjellvandrere. Ildsjelprisen fikk han gjennom nettavstemming fra grasrota av friluftinteresserte.

Bergesen er kjent som en skikkelig spreking, og er alltid observert med malingspann og pensel når han er ute på tur. Siden midten av 1970-tallet har han gjort en stor innsats med å merke turløyper, og slik sørget for at turgåere i alle aldre får trygge og gode naturopplevelser. Hans innsats har blant annet ført til at topturer til Dønnamannen, Trænstaven, Hestmannen og De Syv Søstre er tilgjengelige og populære for veldig mange. Han kjenner hver eneste stein opp mot de fleste topper og liker å legge opp turer for andre. Da dronning Sonja ferierte på Helgeland for noen år tilbake var det han som la opp ruta hennes.

CAMPUS

– motor for kompetanse, utvikling

Campus Helgeland i Mo i Rana åpnet den 20. august 2013. Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Narvik er nå samlokalisert i ett bygg og Mo i Rana har fått et godt og bredt studietilbud samlet på en plass. Innen 2017 er det satt et mål at det skal være 1000 studenter ved Campus Helgeland, 500 hel- og 500 deltidsstudenter. Det skal også være et sterkt forskningsmiljø med 8 – 10 doktorgradsstipendiater. Mange av disse er allerede kommet på plass.

Næringslivet er representert i Campus Helgeland med et sterkt vekstmiljø, og fungerer som pådriver for regional utvikling. Vekstmiljøet vil bidra til å gjøre Campus Helgeland enda mer attraktivt, og samtidig sikre gode koblinger mellom utdanning, forskning og arbeidsliv. Ambisjonen er at Campus Helgeland skal være et nasjonalt forbilde for samhandling mellom utdanning og arbeidsliv. Samlokalisering av mange ulike aktører gir en unik mulighet til å skape et robust og attraktivt fag- og studiemiljø for ungdom og voksne.

I Campus Helgeland finner du også et topp moderne bibliotek bestående av Rana bibliotek, Nordland fylkesbibliotek og Universitetsbiblioteket, samt et utviklingsorientert vekstmiljø som skal bidra til at visjonen om å være en motor for kompetanse, utvikling og nyskaping på Helgeland skal bli en realitet.

HELGELAND

og nyskapning på Helgeland

*En drivkraft for vekst
på Helgeland!*

*Postboks 68,
8601 Mo i Rana*

Telefon 75 11 90 00

www.hsb.no

*Følg oss!
www.facebook.com/HelgelandSparebank*